

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 54

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

55 tomas
2012 m. vasario 23 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
	I <i>Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės</i>	
	REZOLIUCIJOS	
	Regionų komitetas	
	93-ioji plenarinė sesija 2011 m. gruodžio 14–15 d.	
2012/C 54/01	Rezoliucija dėl Regionų komiteto 2012 m. prioritetų, nustatytų remiantis Europos Komisijos teisėkūros ir darbo programa	1
	NUOMONĖS	
	Regionų komitetas	
	93-ioji plenarinė sesija 2011 m. gruodžio 14–15 d.	
2012/C 54/02	Regionų komiteto nuomonė dėl žemės ūkio maisto produktų propagavimo	8
2012/C 54/03	Regionų komiteto nuomonė dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano iki 2020 m.	13
2012/C 54/04	Regionų komiteto nuomonė dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros	18

LT

Kaina:
4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys (tęsinys)	Puslapis
2012/C 54/05	Regionų komiteto nuomonė „Mažiau administracinių formalumų piliečiams. Skatinti laisvą viešųjų dokumentų judėjimą ir civilinės būklės dokumentų pasekmių pripažinimą“	23
2012/C 54/06	Regionų komiteto nuomonė dėl piliečiams naudingos Europos Sąjungos kosmoso strategijos rengimo	28
2012/C 54/07	Regionų komiteto nuomonė dėl vietos ir regionų valdžios institucijų rekomendacijų JT 2012 m. konferencijai tvaraus vystymosi klausimais („RIO+20“)	34

III *Parengiamieji aktai*

REGIONŲ KOMITETAS

93-ioji plenarinė sesija 2011 m. gruodžio 14–15 d.

2012/C 54/08	Regionų komiteto nuomonė dėl naujosios daugiametės finansinės programos po 2013 m.	40
2012/C 54/09	Regionų komiteto nuomonė dėl energijos vartojimo efektyvumo	49
2012/C 54/10	Regionų komiteto nuomonė dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB)	65

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

93-IOJI PLENARINĖ SESIJA 2011 M. GRUODŽIO 14–15 D.

Rezoliucija dėl Regionų komiteto 2012 m. prioritetų, nustatytų remiantis Europos Komisijos teisėkūros ir darbo programa

(2012/C 54/01)

REGIONŲ KOMITETAS

I. Europos Sąjungos ateitis

1. yra tvirtai įsitikinęs, kad šiandien svarbiausia Europos Sąjungos užduotis yra priversti piliečius vėl patikėti, kad ES gali užtikrinti finansinį stabilumą, atkurti ekonomikos augimą ir kad sprendžiant neigiamos finansų rinkų įtakos problemas pirmiausia turi būti remiamasi demokratiškais, politiniu požiūriu legitimiais sprendimais;

2. sutinka, kad ekonomikos valdysenos srityje reikia gilinti Europos integraciją, tačiau toks integracijos gilinimas turėtų būti demokratinio požiūriu legitimus, o jį vykdyti turėtų Europos Sąjungos institucijos. Vis dėlto Komitetas pripažįsta, kad 2011 m. gruodžio 9 d. Europos Vadovų Taryba naujam fiskaliniam susitarimui ir sustiprintam ekonomikos politikos koordinavimui negalėjo taikyti Bendrijos metodo, nors 26 valstybės narės iš dvidešimt septynių norėjo, kad būtų taikomas Bendrijos metodas, nes sprendimą reikėjo priimti vieningai. Beliko tik taikyti tarpvyriausybinių modelių su visomis jo teisinėmis ir politinėmis pasekmėmis. Regionų komiteto nuomone, Lisabonos sutartį ateityje būtų galima reformuoti Konvento dėl Europos ateities (2002–2003 m.) pavyzdžiu įsteigus panašų konventą, užtikrinus, kad jo darbe visavertiškai dalyvautų Europos institucijos, tarp jų ir Regionų komitetas;

3. palankiai vertina tai, kad Komisija, nepaisydama sunkios ekonominės, biudžetinės ir institucinės padėties, yra pasiryžusi aktyviai ginti Bendrijos metodą. Regionų komitetas, kaip politinė ES vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėja, mano, kad tai vienintelis būdas užtikrinti Europos Sąjungos demokratinį legitimumą, puoselėti solidarumu ir sanglauda pagrįstas vertybes ir garantuoti, kad būtų laikomasi daugiapakopio valdymo, subsidiarumo ir proporcingumo principų. Komitetas

patvirtina, kad šią vertybių sinergiją ketina perkelti į naująją Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo susitarimo redakciją, dėl kurios šiuo metu yra deramasi;

4. džiaugiasi, kad netrukus į Europos Sąjungą įstos Kroatija, ir patvirtina, kad nuo 2012 m. sausio mėn. bus pasirengęs priimti Kroatijos atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti Komiteto darbe;

II. Kaip pasinaudoti ES biudžeto ypatumais ir pridėtine verte

5. atkreipia dėmesį, kad Europos Sąjungos biudžetas, nors ir santykinai riboto dydžio, yra nepakeičiama priemonė Lisabonos sutartyje ir strategijoje „Europa 2020“ nustatytiems tikslams pasiekti. Komitetas pabrėžia, kad šis biudžetas yra savitas ir turi pridėtinę vertę palyginti su nacionaliniais, regionų ar vietos biudžetais, nes visada yra gerai subalansuotas, o tai reiškia, kad nėra vienas euras neišleidžiamas skoloms gražinti ir kad didžioji jo dalis skiriama nacionalinio, regionų ir vietos lygmens investicijoms (iki 94,5 proc.). Komitetas pabrėžia, kad vykstant Europos ekonomikos gaivinimo strategiją labai svarbų vaidmenį atlieka Europos biudžeto svorto efektas ir regionų ir vietos valdžios institucijoms skirtų struktūrinių investicijų finansavimas, ypač turint omenyje dabartinę krizę;

6. pabrėžia, kad Regionų komitetas turėtų nuolat skelbti savo politinę poziciją dėl būsimų ES priemonių, kuriomis siekiama stipresnės fiskalinės ir ekonominės integracijos, ir dėl subnacionalinio, nacionalinio ir ES biudžetų sinergijos. Regionų komitetas turi ginti teisėtą regionų ir vietos valdžios institucijų kompetenciją savarankiškai tvarkyti finansus ir reaguoti į visas priemones, turinčias įtakos regionų ir vietos valdžios institucijų galimybei gauti paskolas už prieinamą kainą;

7. prašo abi biudžeto valdymo institucijas iki 2012 m. pabaigos sutarti dėl daugiamečių 2014–2020 m. finansinės programos, o remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 311 straipsnyje įtvirtintu išpareigojimu, – dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos reformos, kad būtų nustota tikėtis „teisingo atlygio“ ir būtų palikta pakankamai laiko užbaigti partnerystės sutartis ir veiklos programas, kurios bus vykdomos po to, kai pagal daugiamečią finansinę programą bus priimtos atitinkamos teisėkūros priemonės;

8. palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl projektų obligacijų iniciatyvos bandomojo etapo;

III. *Sanglaudos politikos ir transporto ateitis*

9. mano, kad sanglaudos politikai skiriama daugiausia Europos Sąjungos lėšų palyginti su kitų sričių politika ir kad ji gali padėti visoje Europos teritorijoje užtikrinti subalansuotą ir tvarų ekonominių vystymąsi (tiek aplinkosauginiu, tiek socialiniu požiūriu). Todėl Komitetas apgailestauja, kad pasiūlyme dėl daugiamečių 2014–2020 m. finansinės programos šiai politikai skiriamas biudžetas yra sumažintas, ypač turint omenyje ekonomikos, finansų ir socialinę krizę ir ambicingus strategijos „Europa 2020“ tikslus;

10. palankiai vertina tai, kad visiems Europos Sąjungos regionams ir toliau bus taikoma sanglaudos politika ir kad bus laikomasi supaprastintos – dviejų tikslų ir trijų regionų kategorijų – architektūros, kaip numatyta 2011 m. spalio 6 d. pateiktame teisėkūros pakete. Vis dėlto Komitetas norėtų pakartoti jau anksčiau išsakytą pageidavimą, kad be BVP vienam gyventojui būtų remiamasi ir kitais kriterijais (ypač įgyvendinant ir vertinant programas), nes BVP vienam gyventojui nepakankamai tiksliai atspindi ekonominio išsivystymo, socialinės sanglaudos ir aplinkosaugos užtikrinimo lygį, jis neatspindi ir regioninių skirtumų;

11. palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymus 1) sukurti bendrą strateginį pagrindą, kuris padėtų pasiekti didesnę skirtingų Europos Sąjungos politikos krypčių nuoseklumą ir sinergiją, ir 2) numatyti galimybę Komisijai ir pavienėms valstybėms narėms sudaryti partnerystės sutartis, ir pritaria tam, kad formuojant šią politiką betarpiškai dalyvautų ir vietos bei regionų valdžios institucijos;

12. pripažįsta, kad sanglaudos politika tikrai gali strategijai „Europa 2020“ suteikti konkretų pavidalą, tačiau primena, kad Sutartimis nustatytas jos tikslas yra mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus. Todėl Komitetas reikalauja, kad būtų sudarytos sąlygos lanksčiau rinktis teminius tikslus ir telkti lėšas ir kad būtų iš tikrųjų įgyvendinami daugiapakopio valdymo ir partnerystės su vietos ir regionų valdžios institucijomis principai;

13. pritaria teisėkūros projektuose pateiktiems pasiūlymams daugiau dėmesio skirti miestams, sustiprinti vietos vystymo priemonės ir kompleksiskai investuoti vietos ir regionų lygmeniu. Komitetas taip pat prašo judumo mieste veiksmų planus įgyvendinti naudojantis Europos Sąjungos finansine parama. Tačiau

Komitetas atkreipia dėmesį į tai, kad rengiant sanglaudos politikos programas reikia deramai atsižvelgti į kaimo plėtros aspektą ir tinkamai jį susieti su BŽŪP;

14. pritaria, kad su sanglaudos politika susijusios viešosios išlaidos turėtų būti kuo veiksmingesnės ir kad tam reikalinga sąlygiškumo sistema, tačiau būtina užtikrinti, kad įgyvendinimas nebūtų labai sudėtingas. Komitetas pritaria tam, kad būtų taikomas *ex ante* sąlygiškumo principas, jeigu privalomų sąlygų sąrašas nebus pernelyg painus. Komitetas pritaria *ex post* sąlygiškumo principui su sąlyga, kad vietos ir regionų valdžios institucijos bus įtraukiamos į naudojamų rezultatų rodiklius, tačiau nesutinka su Stabilumo ir augimo paktu pagrįstais makroekonominio sąlygiškumo pasiūlymais ir rimtai nuogaštauja dėl įgyvendinimo rezervo;

15. pritaria tam, kad būtų stiprinamas teritorinio bendradarbiavimo tikslas ir kad jam būtų skiriamas didesnis finansavimas, ir mano, kad taip būtų galima nuveikti daugiau, o ne tik Europos regionams dalytis geraja praktika;

16. džiaugiasi, kad pasiūlyme persvarstyti Reglamentą (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) atsižvelgta į daugelį Regionų komiteto pasiūlymų, pavyzdžiui, kad ETBG veikloje turėtų dalyvauti ekonominiai ir pilietinės visuomenės subjektai ir kad turėtų būti sudarytos sąlygos šia priemone paprasčiau pasinaudoti trečiųjų šalių valdžios institucijoms. Komitetas pabrėžia, kad ši tarpvalstybinė priemonė gali būti įtraukta į visas Bendrijos politikos sritis. Komitetas išpareigoja toliau propaguoti šią priemonę, pavyzdžiui, per atitinkamą platformą, ir ketina toliau tvarkyti ETBG registrą;

17. mano, kad iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės, kuriai skirta 50 milijardų EUR, būtų galima tikėtis teigiamų pokyčių ir didelio svorto efekto, lemiančio tvirtesnę Europos Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir leidžiančio (visų pirma per projektų obligacijas) pritraukti kitas investicijas. Vis dėlto toks mechanizmas turėtų būti susietas su sanglaudos politikos valdymu ir biudžetu. Bet kokiu atveju, Komiteto nuomone, būtina užtikrinti nuoseklumą ir kad mechanizmas derėtų su kitais iš struktūrinių fondų finansuojamais projektais, taip pat reikia, kad atrenkant projektus dalyvautų ir vietos bei regionų valdžios institucijos;

18. parengs išsamią nuomonę dėl naujosios TEN-T reglamentavimo bazės, skirtos visiems su TEN-T politika susijusiems veikėjams, o ne vien valstybėms narėms. Ši reglamentavimo bazė gali gerokai sumažinti reguliavimo kliūtis, kurios trukdo įdiegti Europos transporto sistemą;

19. pritaria socialinių ir aplinkosaugos sąnaudų internalizavimui suderinant visoms transporto rūšims taikomus mokesčius, iš kurių gautos pajamos bus skiriamos kompleksinei, veiksmingai ir tvariai transporto sistemai sukurti. Komitetas taip pat pritaria tam, kad būtų platinami nauji finansiniai instrumentai, ypač Europos projektų obligacijos; mano, kad naujų transporto infrastruktūros projektų finansavimą padėtų užtikrinti intensyvesnis viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutarčių sudarymas;

20. pabrėžia, kad Europos Komisijai reikėtų turėti aiškia vietas lygmens informavimo apie sanglaudos politikos poveikį ir naudą strategiją, ir primena, kad jai galėtų padėti regionų ir vietos valdžios institucijos, o taip pat Regionų komitetas.

IV. **Strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimas kartu su partneriais**

21. primygtinai reikalauja, kad strategijai „Europa 2020“ būtų suteiktas visavertis teritorinis matmuo;

22. apgailestauja, kad pagal strategiją „Europa 2020“ rengiant nacionalines reformų programas daugeliu atvejų praleista galimybė šią strategiją įgyvendinti kartu bendradarbiaujant visiems valdžios lygmenims. Europos Komisijos (2012 ir 2013 metų) metinėse augimo apžvalgose reikėtų reikalauti, kad valstybės narės savo pažangos ataskaitose apžvelgtų daugiapakopio valdymo ir partnerystės klausimus. Valstybė narė turėtų nurodyti, kaip ir kiek visi partneriai (įskaitant vietas ir regionų valdžios institucijas) dalyvavo įgyvendinant strategiją „Europa 2020“. Prireikus ir norint aiškiau apibrėžti atsakomybę už strategijos įgyvendinimą, šiuo klausimu būtų galima parengti konkrečias rekomendacijas. Kol ES, nacionalinis, regionų, vietos lygmenys ir piliečiai netaps partneriais, tol strategija „Europa 2020“ kels abejonių;

23. primena, jog yra siūlęs, kad visos valstybės narės priimtų teritorinius paktus, – taip būtų galima užtikrinti, kad nacionalinės reformų programos būtų įgyvendinamos remiantis partnerystės principu ir kad partnerystės sutartys būtų rengiamos drauge. Komitetas primygtinai reikalauja, kad Komisijos pasiūlytas partnerystės principas būtų veiksmingai taikomas nustatant reikalavimą partnerystės sutartis tvirtinti tik tada, kai tarpusavyje susitaria visos teisiniu požiūriu kompetentingos ES išteklių valdymo institucijos, ir skatinant pasinaudoti teritorinių paktų sudarymo galimybe;

24. mano, kad reikėtų daugiau dėmesio skirti pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimui ir stebėsenai orientuojantis į rezultatus. Vietos suinteresuotuosius subjektus būtina sistemingai informuoti apie veiksmus, kurių imamasi pagal visas pavyzdines iniciatyvas. Kaip rodo neseniai Regionų komiteto atliktos apklauskos „Europa 2020 – kas vyksta vietos lygmeniu“ rezultatai, kuo daugiau vietos ir regionų valdžios institucijos žino apie pavyzdines iniciatyvas, tuo geriau jomis pasinaudoja. Be to, tai suteikia galimybę egzistuojančias vietas ir regionų iniciatyvas suvokti platesniame Europos tikslų fone, o tai stiprina atsakomybės jausmą ir supratimą, kad būtina koordinuoti veiksmus;

IV A. *Pažangus augimas*

25. mano, kad dabartinis ES mokslinių tyrimų biudžetas yra nepakankamas, todėl teigiamai vertina pasiūlymą daugiametėje finansinėje programoje gerokai padidinti mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimą (nuo 53 iki 80 milijardų eurų). Tai priartins ES prie strategijos „Europa 2020“ tikslo sukūrus Inovacijų sąjungą į mokslinius tyrimus ir inovacijas investuoti 3 proc. ES BVP. Komitetas pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad nacionalinės ir regioninės programos geriau derėtų su Europos mokslinių tyrimų bendrąja programa;

26. pritaria bendros strateginės mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ sukūrimui, nes ši programa gali

supaprastinti ir sujungti skirtingas šios srities finansavimo programas, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų bendrąją programą ir Konkurencingumo ir inovacijų programą. Tačiau Regionų komitetas pažymi, kad bendra strateginė mokslinių tyrimų ir inovacijų programa turėtų būti gerai koordinuojama ir turėtų derėti su teritoriniams fondams siūloma bendra strategine programa. Todėl Komitetas palankiai vertina Regioninę inovacijų diegimo rezultatų suvestinę (angl. *Regional Innovation Scoreboard*) ir jau yra rekomendavęs ⁽¹⁾ apsvarstyti galimybę regionų lygmeniu parengti ir paskelbti inovacijų diegimo rezultatų suvestinę, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, akademinė bendruomenė (universitetai, kolegijos ir mokslinių tyrimų institutai) ir verslo atstovai galėtų stebėti ir vertinti, kaip inovacijų veikla vykdoma regionų lygmeniu;

27. pritaria, kad pagal programą „Švietimas Europoje“ po 2013 m. daugiau lėšų būtų skiriama švietimo projektams, kuriais skatinamas judumas. Komitetas mano, kad švietimas, kuris ugdo nepriklausomą mąstymą bei kūrybingumą ir skatina inovacijas yra esminis veiksnys, galintis užtikrinti augimą ir konkurencingumą ateityje. Regionų komitetas taip pat pripažįsta platesnę švietimo paskirtį – ugdyti asmenybę ir padėti jai suvokti savo vietą visuomenėje, taip pat užtikrinti lygias galimybes ir sudaryti sąlygas mokytis, įgyti profesinių įgūdžių ir judėti. Komitetas džiaugiasi, kad Europos Komisija atsižvelgė į jo reikalavimą į kompleksinę švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programą įtraukti ir sportą;

28. labai palankiai vertina Komisijos planus sujungti nacionalines mokslinių tyrimų sistemas ir užtikrinti atvirus konkursus mokslinių tyrimų srityje ir įdarbinant į pagrindines darbo vietas universitetuose;

29. pritaria tolesniems veiksams, kuriais siekiama atverti elektroninės prekybos, elektroninės valdžios galimybes ir apskritai pasinaudoti nuolat tobulėjančiomis informacinėmis ir ryšių technologijomis, tačiau kartu užtikrinant piliečių teisę į patikimą informaciją, į saugumą ir privatumą. Regionų komitetas pripažįsta, kad Skaitmeninė darbotvarkė turės milžiniškos įtakos energijos vartojimo efektyvumui, sąveikioms viešosioms paslaugoms ir plačiąjausčio ryšio tinklų finansavimui visoje Europos Sąjungoje. Todėl Komitetas palankiai vertina tai, kad skaitmeniniams tinklams iš biudžeto numatyta skirti 9,2 milijardo eurų pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę ir su ja susijusias Transeuropinių telekomunikacijų tinklų gaires;

30. primena Europos skaitmeninės darbotvarkės pavyzdinėje iniciatyvoje ⁽²⁾ nurodytą tikslą iki 2013 m. visiems europiečiams sudaryti sąlygas naudotis baziniu plačiąjausčiu ryšiu. Komiteto nuomone, šis tikslas turėtų būti papildytas piliečių teisių šiuo požiūriu apibrėžimu ir konkrečiais išpareigojimais viešųjų paslaugų srityje;

31. pritaria, kad būsimoje programoje „Kūrybinga Europa“ po 2013 m. pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas strategijos „Europa 2020“ tikslų įgyvendinimui. Remiantis šia kultūra ir medija susiejančia programa turi būti lengviau platinti kultūros produktus, internete sukurti bendrą vaizdo ir garso kūrybinių rinką, kultūros ir kūrybiniame sektoriuose sukurti daug daugiau darbo vietų ir tuo pačiu išsaugoti Europos kultūros vertybes ir jomis pasinaudoti;

⁽¹⁾ CdR 468/2000.

⁽²⁾ COM (2010) 245.

IV B. *Integracinis augimas*

32. džiaugiasi, kad Komisija numachiusi dėmesį sutelkti į stabilumą ir augimą, nors į savo darbo programą įtraukė ir keletą svarbių socialiniams klausimams skirtų iniciatyvų;

33. pakartoja raginimą Europos Komisijai, išsakytą neseniai priimtoje nuomonėje „Europos socialinio būsto darbotvarkės kūrimas“ (CdR 71/2011), kuo greičiau sukurti ES sistemą, sudarančią sąlygas visiems už prieinamą kainą įsigyti tinkamą būstą. Nurodo, kad ši sistema visiškai atitiktų strategijoje „Europa 2020“ nustatytus skurdo panaikinimo ir geresnės ES gyventojų sveikatos užtikrinimo tikslus. Komitetas taip pat prašo, kad tokia politikos sistema būtų suderinta su ES politika energetikos srityje ir kad būsto renovacija energijos vartojimo požiūriu, kuri yra vienas svarbiausių socialinės sanglaudos veiksnių, ir toliau galėtų būti finansuojama Europos regioninės plėtros fondo lėšomis;

34. norėtų sužinoti, kaip įgyvendinama Jaunimo galimybių užtikrinimo iniciatyva, kurią Europos Komisijos pirmininkas paskelbė pranešime apie Europos Sąjungos padėtį;

35. išipareigoja pateikti rekomendacijų dėl vietos ir regionų valdžios institucijoms labai svarbaus Europos Komisijos socialinio verslumo paketo, nes vietos ir regionų valdžios institucijos yra ir darbdavės, ir paslaugų teikėjos, ir vartotojos;

36. pateiks pastabų dėl Europos Komisijos rekomendacijų dėl vaikų skurdo, parengtų atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ tikslus spręsti nedarbo, socialinės atskirties ir skurdo problemas;

37. palankiai vertina tai, kad 2011 m. lapkričio 14 d. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos susitikime sutarta laikinai iki 2013 m. maisto pagalbos programą toliau taikyti labiausiai skurstantiems, tačiau apgailestauja, kad nesusitarta dėl šios programos pratęsimo po 2013 metų. Komitetas mano, kad bet kokių atveju, jeigu Maisto skirstymo labiausiai nepasiturintiems Sąjungos asmenims programa iš bendros žemės ūkio politikos bus perkelta į Europos socialinio fondo kompetencijos lauką, atitinkamai pagal biudžeto struktūrą turėtų būti perkeltos ir lėšos;

38. aktyviai dalyvaus daugiamečių 2014–2020 m. sveikatos ir vartotojų politikos programų, taip pat elektroninės sveikatos programos rengimo procese;

39. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali geriausiai išnaudoti sporto, kaip socialinės integracijos ir sveiko gyvenimo būdo, potencialą;

IV C. *Tvarus augimas*

40. išipareigoja aktyviai prisidėti prie ES pasirengimo 2012 m. birželį vykiančiai Jungtinių Tautų Tvaraus vystymosi konferencijai („Aukščiausiojo lygio Rio+20“ susitikimui Žemės klausimais), aktyviai joje dalyvauti ir dalyvauti tolesnėje su šiuo susitikimu susijusioje veikloje. Todėl ragina RIO susitikime parengti vietos ekonomikos veiksmų planą ekologijos srityje ir persvarstyti JT valdymo struktūras, kad vietos ir regionų valdžios institucijos būtų galutinai pripažintos svarbiomis partnerėmis užtikrinant tvarų vystymąsi;

41. dar kartą reikalauja, kad Europos Komisija 2012 m. kuo anksčiau pateiktų pasiūlymą dėl 7-osios Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programos, kurioje būtų nustatyti aiškūs uždaviniai ir terminai ir būtų numatyta, kaip padėti vietos ir regionų valdžios institucijoms įgyvendinti ES aplinkosaugos teisės aktus, be kita ko numatant galimybę išplėsti Merų paktą iki platesnės efektyvaus išteklių naudojimo darbotvarkės, ypač akcentuojant tvarią vandentvarką ir tvarų atliekų tvarkymą;

42. norėtų įvertinti būsimą 2050 metų energetikos veiksmų planą ir patvirtina, jog yra pasiryžęs skatinti vietos lygmeniu rinktis tausaus energijos vartojimo būdus, kad būtų lengviau pereiti prie mažo anglies dioksido kiekio energijos ekonomikos, taip pat ketina atkreipti dėmesį į tai, kad energijos politika ir paramos programos turėtų būti geriau subalansuotos;

43. prašo Europos Komisijos, kad įgyvendinant Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategiją iki 2020 m. būtų atsižvelgta į Biologinės įvairovės konvencijos Šalių konferencijos dešimtojo posėdžio (COP 10) sprendimą „Subnacionalinio lygmens valdžios, miestų ir kitų vietos valdžios institucijų veiksmų biologinės įvairovės srityje planas (2011–2020 m.)“;

44. pritaria ES veiksams, kuriais siekiama, kad būtų priimtas teisiniu požiūriu privalomas Jungtinių Tautų tarptautinis susitarimas ir palankiai vertina Durbane pasiektą pažangą kaip svarbų žingsnį teisinga kryptimi. Komitetas prašo, kad diskusijose dėl klimato po Durbano susitikimo būtų atsižvelgiama į pažangą, padarytą Kankuno konferencijoje, kur pripažinta, kad labai svarbus vaidmuo tenka subnacionalinio lygmens valdžiai, ir kartu kad būtų pripažįstama vietos ir regionų lygmeniu vykdomų prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos padarinių švelninimo veiksmų, įskaitant ilgalaikės pastangos kurti mažo anglies dioksido kiekio technologijų („žaliąją“) ekonomiką, svarba ir kad jiems būtų aktyviau teikiama parama;

45. ragina aplinkos politiką ir su klimato kaita susijusius prioritetus įtraukti į kitų sričių politiką, kad jos kuo geriau viena su kita derėtų;

46. pritaria plataus užmojo tikslui atsižvelgiant į ES daugiamečių finansinę programą po 2013 m. su klimatu susijusių išlaidų dalį padidinti bent 20 procentų. Tačiau Komitetas nori biudžeto valdymo institucijai dar kartą priminti, jog reikia užtikrinti, kad ES biudžetas ir daugiamečių finansinė programa būtų labiau orientuoti į tai, kad sprendžiant klimato kaitos švelninimo klausimus būtų maksimaliai išnaudotas vietos ir regionų potencialas ir kad būtų didinama parama vidutinio laikotarpio ir ilgalaikėms investicijoms į energijos taupymą ir efektyvaus energijos vartojimo projektus vietos ir regionų lygmeniu, ypač atsižvelgiant į Merų paktą;

47. ta pačia proga dar kartą kartoja, kad reikia naujos priemonės LIFE, iš kurios daugiausia lėšų ir toliau būtų skiriama vietos ir regionų valdžios institucijoms. Ši priemonė joms padėtų maksimaliai išnaudoti ES finansavimą itin ambicingiems aplinkos apsaugos projektams įgyvendinti;

48. pritaria planams peržiūrėti branduolinės saugos reglamentą;

V. *Geresnis daugiapakopio valdymo modelio taikymas kuriant ES politiką. Pažangesnis reguliavimas*

49. džiaugiasi, kad Europos institucijos apskritai pritaria, kad Europos Sąjungos politika turi būti grindžiama daugiapakopiu valdymo principu, atkreipdamas dėmesį į sanglaudos politikos teisėkūros paketą, iš kurio aiškiai matyti, kad daugiapakopis valdymas laikomas vienu iš pagrindinių „bendrųjų principų“. Vis dėlto Komitetas prašo Europos institucijų pradėti praktiškai taikyti daugiapakopio valdymo principą, pirmiausia – parengiamuosiuose politikos formavimo etapuose ir siūlant konkrečias, daugiapakopio valdymo ir partnerystės principais pagrįstas novatoriškas priemones ir instrumentus;

50. pabrėžia, kad ES pažangiu reguliavimu turėtų būti siekiama mažinti ES vietos ir regionų valdžios institucijoms ir privatiems subjektams tenkančią administracinę ir finansinę naštą. Tokie veiksmai neatsiejami nuo politikos ciklo, kuriame teisės aktai nuolat peržiūrimi ir pritaikomi prie naujų iššūkių ir aplinkybių, atsižvelgiant į išsamų vertinimą ir konkrečią įgyvendinimo visais valdžios lygmenimis patirtį, taip pat naujas elektroninės valdžios programas;

51. yra pasiryžęs toliau prižiūrėti, kaip taikomas subsidiarumo principas, ir tai daryti bendradarbiaujant su kitomis ES institucijomis ir nacionaliniais bei regionų parlamentais;

52. norėdamas pagerinti reguliavimą, prašo, kad atliekant ES poveikio vertinimus būtų atsižvelgiama į teritorinius ypatumus, ir siūlosi padėti Europos Komisijai atlikti geriau struktūruotus poveikio vertinimus. Komitetas taip pat ketina sukurti sistemą, pagal kurią galėtų atlikti galiojančių teisės aktų baigiamąjį (*ex post*) vertinimą, daugiausia mėgindamas išsiaiškinti, kaip ES teisės aktai įgyvendinami vietos ir regionų lygmeniu;

53. pritaria tam, kad viešosioms konsultacijoms skirtas laikotarpis nuo aštuonių savaitių būtų pratęstas iki dvylikos;

VI. *Bendrosios rinkos potencialo išlaisvinimas*

54. palankiai vertina Europos Parlamento suteiktą 2 milijonų eurų paramą *Erasmus* vietos tarybų narių mokymo programai, primygtinai ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad šios lėšos būtų sparčiai ir veiksmingai panaudotos, ir patvirtina savo įsipareigojimą atlikti aktyvų vaidmenį kuriant šią programą;

55. primena, kad su bendrąja rinka susijusiuose teisės aktuose reikia paisyti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsnyje numatytos horizontaliosios socialinės nuostatos;

56. kartoja, kad taisant reglamentą dėl *de minimis* pagalbos, skiriamos visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (*Almunia* paketas) reikėtų: *de minimis* ribą padidinti iki 800 000 EUR per metus, išplėsti socialinių paslaugų, kurioms reglamentas netaikomas, ratą, panaikinti reglamento netaikymo

dėl tam tikro gyventojų skaičiaus kriterijų ir atsisakyti ketinimo suteikti Europos Komisijai įgaliojimus vertinti teikiamų visuotinės ekonominės svarbos paslaugų veiksmingumą;

57. vis dar tikisi, kad Europos Komisija pristatys 2011 m. balandžio mėn. komunikate dėl bendrosios rinkos akto (?) žadėtas „priemones, skirtas geriau užtikrinti, kad visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, įskaitant visuotinės svarbos socialines paslaugas (VSSP), būtų sukurta tokia sistema, kuri sudarytų sąlygas atlikti šių paslaugų užduotis“, ir „išnagrinės, kokių priemonių reikia, kad, remiantis 14 straipsniu ir Protokolu Nr. 26, visi piliečiai galėtų prieinama kaina naudotis pagrindinėmis kasdieninėmis paslaugomis, kurių jiems reikia, kad galėtų dalyvauti ekonominiame ir socialiniame gyvenime“. Komitetas taip pat tikisi, kad Komisija paskelbs žadėtąjį komunikatą dėl visuotinės svarbos paslaugų kokybės sistemos;

58. sutinka, kad atsižvelgiant į strategijos „Europa 2020“ tikslus reikia modernizuoti ES viešųjų pirkimų teisėkūros sistemą, ir pritaria ketinimams į viešuosius pirkimus įtraukti tokius tikslus kaip kova su klimato kaita, aplinkos apsauga, kova su socialine atskirtimi, inovacijų skatinimas ir elektroninė valdžia;

59. palankiai vertina 2011 m. lapkričio 15 d. pateiktą Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos ir reglamento dėl kredito reitingų agentūrų ir visų pirma siekį sumažinti finansų institucijų priklausomybę nuo kredito reitingų ir priversti kredito reitingų agentūras prisiimti didesnę atsakomybę už jų nustatomus reitingus. Tačiau Komitetas apgailestauja, kad Komisija neatsižvelgė į Europos Parlamento prašymą (*) atlikti įgyvendinamumo ir poveikio tyrimus dėl viešos ir nepriklausomos Europos kreditų reitingų agentūros įsteigimo;

60. tikisi, kad Komisija paskelbs pensijų baltąją knygą ir prie jos pridės tinkamus poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms vertinimus, nes vietos ir regionų valdžios institucijose dirba dauguma Europos viešojo sektoriaus darbuotojų ir jos tvarko papildomas savo darbuotojų pensijų kaupimo sistemas;

61. pabrėžia, kad labai svarbų vaidmenį atlieka Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (2014-2020 m.) (EPGPF) ir kad jis reikalingas sprendžiant su globalizacija susijusias užimtumo problemas. Tačiau, EPGPF yra atsakomoji priemonė ir negali pakeisti prevencinės užimtumo strategijos, kurios tikslas – numatyti ilgalaikius ekonominius pokyčius ir restruktūrizavimą. Be to, šio fondo negalima paversti kompensavimo sistema, kuria būtų mažinamas laisvosios prekybos sutarčių poveikis. Komitetas nepritaria pasiūlymui finansuoti EPGPF ne pagal daugiametę finansinę programą;

62. mano, kad Verslaus Europos regiono vardas, kurį Regionų komitetas teikia nuo 2010 metų, yra geras būdas skatinti pasienio regionų, rengiančių specialias regionines verslumo skatinimo ir inovacijų panaudojimo versle strategijas, bendradarbiavimą;

(*) COM(2011) 206 galutinis.

(4) Žr. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezolucijos dėl finansų, ekonomikos ir socialinės krizės. Rekomendacijos dėl priemonių ir iniciatyvų, kurių reikia imtis (laikotarpio vidurio ataskaita) 60 punktą.

63. ragina kurti „Smulkiojo verslo akto partnerystę“, kad Smulkiojo verslo planas būtų toliau įgyvendinamas regionų lygmeniu, ir pageidauja dalyvauti planuojamos sudaryti Smulkiojo verslo akto patariamiosios darbo grupės darbe;

VII. *Piliečių darbotvarkės besilaikant: laisvė, saugumas ir teisingumas*

64. nekantriai laukia, kada įsigalios reglamentas dėl Europos piliečių iniciatyvos, kuris pagyvins demokratinį gyvenimą Europos Sąjungoje ir suteiks piliečiams ir organizuotai pilietinei visuomenei daugiau galimybių dalyvauti ES politikos rengimo procese, netgi suteiks piliečiams stiprų „atsakomybės“ už Europos Sąjungą jausmą ir padės jiems pasijauti tikrais jos piliečiais. Komitetas yra pasiryžęs aktyviai dalyvauti Europos piliečių iniciatyvose;

65. pabrėžia, kad būtina reikia puoselėti Europos viešąją erdvę, kurioje daugialygmenis Europos identitetas ir pilietybė (papildantys valstybių narių pilietybę ir nacionalinį, regioninį bei vietos identitetą) padeda stiprinti Europos demokratiją. Todėl Komitetas pritaria minčiai 2013 metus paskelbti Europos piliečių metais ir mano, kad reikia skirti pakankamai išteklių ir numatyti reikiamas programas pagrindinėms teisėms, demokratijai ir piliečių dalyvavimui Europos projekte puoselėti. Todėl Komitetas nekantriai laukia ne tik pasiūlytų teisingumo, teisių ir pilietybės programų, bet ir tikisi, kad bus įtrauktas į numatomos programos „Europa piliečiams“ koregavimo procesą ir kad toliau bus remiami miestų giminiavimosi projektai ir decentralizuotai komunikacijai skirtos priemonės;

66. tvirtai tiki atvira Europa, kurioje užtikrintas aukštas apsaugos lygis ir gerbiamos visiems suteiktos pagrindinės teisės. Šiuo principu būtina vadovautis prieš imantis bet kokių veiksmų arba prieš rengiant teisės aktus ES kompetencijai priklausančiose srityse. Komitetas reikalauja konkrečiais veiksmais ir per konkrečias iniciatyvas įgyvendinti Pagrindinių teisių chartiją;

67. yra ir toliau pasiryžęs padėti visapusiškai įgyvendinti Stokholmo programos ir veiksmų plano tikslus, tokius kaip išsamios ir suderintos migracijos ir prieglobsčio, sienų ir saugumo politikos rengimas. Komitetas pripažįsta, kad išorės sienas reikia saugoti pažangiais būdais, ir pabrėžia, kad būtina išsaugoti ir stiprinti turimą erdvę be vidaus sienų. Todėl Komitetas pritaria ketinimui stiprinti Šengeno sistemos valdymą ir kartu užtikrinti, kad tai būtų Bendrijos sistema ir kad reaguojant į išorinius įvykius būtų vadovaujama skaidriomis, bendromis Europos taisyklėmis, kuriomis ne be reikalo šiuo metu ribojamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas;

68. atsižvelgdamas į tai, kad šioje srityje iššūkiai tolydžio didėja, sutinka su pasiūlymu vidaus reikalams daugiametėje 2014–2020 m. finansinėje programoje skirti daug daugiau biudžetinių lėšų ir pritaria pasiūlymui supaprastinti vidaus reikalų programų struktūrą, vietoj šešių dalių paliekant dvi – Prieglobsčio ir migracijos fondas ir Vidaus saugumo fondas. Vis dėlto ragina subalansuoti saugumui ir sienų apsaugai

skiriamas išlaidas, ir išlaidas tose srityse, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijų veiksmai gali atnešti daugiau naudos (pavyzdžiui, imigrantų integravimas ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygos);

69. prašo geriau užtikrinti, kad piliečiai tikrai galėtų laisvai judėti visoje Europos Sąjungoje. Tam reikėtų piliečiams, kurie nusprendę judėti Europos Sąjungoje, supaprastinti tam tikras procedūras, tokias kaip civilinės būklės aktų pripažinimo, paveldėjimo teisių ir santuokos nutraukimo;

70. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali svariai prisidėti kuriant tvirtą civilinės ir baudžiamosios teisės sistemą (tiek materialinės, tiek proceso teisės lygmeniu); todėl pritaria ketinimui stiprinti procesines teises, visoje Europoje užtikrinti saugumą ir toliau remtis teismų ir policijos bendradarbiavimu;

VIII. *Žemės ūkis ir žuvininkystė*

71. aktyviai prisidės prie būsimo BŽŪP teisėkūros paketo rengimo, reikalaujamas, kad daugiau dėmesio būtų skiriama užimtumui, ekologijai, kad šioje politikoje ryškiau atsispindėtų teritorinis matmuo ir kad žemės ūkio sektorius būtų reguliuojamas. Komitetas taip pat mano, kad BŽŪP turėtų geriau derėti su strategija „Europa 2020“, nes šios politikos tikslas – ne tik užtikrinti aprūpinimą maistu, bet ir siekti pagrindinių Europos uždavinių, – tai padėtų sutelkti dėmesį į su žemės ūkiu susijusį užimtumą (ypač nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse) ir leisti ūkininkams gauti užmokestį už visuomenės gerovės didinimą (pavyzdžiui, už geresnį aprūpinimą maistu, tautų gamtos išteklių naudojimą, biologinės įvairovės apsaugą, klimato kaitos problemų sprendimą ir kaimo vietovių gaivinimą apskritai);

72. pritaria tam, kad BŽŪP lėšos būtų teisingiau skirstomos, remiantis kriterijais, atspindinčiais skirtingą valstybių narių ekonominę padėtį, ir ragina supaprastinti tiesioginių išmokų mokėjimo tvarką;

73. apgailestauja, kad kaimo plėtrai skirtas biudžetas (101 milijardas EUR) ir toliau bus neproporcingai mažas palyginti su lėšomis, kurios skiriamos tiesioginėms išmokoms. Komitetas ragina daugiau remti kaimo ekonomikos vystymą ir diversifikavimą ir ypač geriau atsižvelgti į ES sanglaudos politiką, kuriai gerą teisinį ir politinį pagrindą suteikia Bendras strateginis pagrindas;

74. dalyvaus diskusijose dėl ES bendros žuvininkystės politikos ir Europos žuvininkystės fondo ir pabrėžia, kad plėtojant tautišką žuvininkystę negalima pamiršti pakrantės regionų socialinio ir ekonominio vystymosi, todėl tarp šių dviejų aspektų reikėtų siekti teisingos pusiausvyros. Regionų komitetas taip pat norėtų, kad būtų labiau skatinama pakrantės regionuose kurti ekologiškas darbo vietas ir kad jūrų sektoriaus darbo vietas taptų patrauklesnės jaunimui, tačiau tuo pat metu užtikrinant darnų jūrų išteklių naudojimą;

IX. *ES įtakos didinimas pasaulyje*

75. palankiai vertina ES pastangas visame pasaulyje remti pereinamuosius demokratinus procesus. RK jau yra sakęs, kad į šį procesą reikia įtraukti visus šio proceso dalyvius, kad pajėgumai būtų veiksmingai didinami taip pat vietos ir regionų lygmenimis;

76. tęs darbą su kitomis institucijomis, kad plėtros procese atsispindėtų teritorinis aspektas ir kad į su tuo susijusių veiklą būtų raginami įsitraukti šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių vietos ir regionų subjektai, – tai Komitetas darys per šią sritį kuruojančią CIVEX komisiją ir per konkrečias Komiteto darbo grupes Turkijos ir Vakarų Balkanų klausimais ir per savo Jungtinį konsultacinį komitetą su Buvusiąja Jugoslavijos Respublika Makedonija. Komitetas praneša, kad 2012 m. bus įsteigtas Jungtinis ES ir Juodkalnijos konsultacinis komitetas, ir primena, kad ketina sudaryti jungtinius konsultacinius komitetus su visomis likusiomis šalimis kandidatėmis, kad stojimo derybose būtų atsižvelgta ir į vietos bei regionų perspektyvą;

77. toliau naudosis Europos Komisijos Vietos administravimo priemonei skirta parama ir prisidės prie išrinktų vietos politikų ir aukštų pareigūnų pažintinių vizitų į Briuselį organizavimo, kad supažindintų juos su ES institucijų darbu ir su tam tikromis Bendrijos teisyno dalimis. Komitetas planuoja toliau atitinkamose šalyse bendrai organizuoti renginius, susijusius su Vietos administravimo priemone, norėdamas plėsti auditoriją ir didinti TALEX finansuojamos vietos ir regionų valdžios institucijoms skirtos priemonės poveikį;

78. primena, kad Europos kaimynystės politikos tikslų (tarp jų demokratinų reformų stiprinimo ir „gilesnės demokratijos“ siekio) nepasieksime, jeigu prie to aktyviai neprisidės vietos ir

regionų valdžios institucijos. Komitetas ir toliau dės visas pastangas ir skirs išteklius tam, kad Europos kaimynystės politikoje būtų plėtojamas vietos ir regionų matmuo;

79. aukštai vertina Europos ir Viduržemio jūros šalių regionų ir vietos asamblėjos (ARLEM) ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) nuveiktą darbą ir sudarytas galimybes siekiant Europos kaimynystės politikos tikslų. Reaguodamas į Varšuvoje vykusiame Rytų partnerystės valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime pateiktą prašymą, Regionų komitetas stengsis, kad CORLEAP taptų nuolatiniu institucijų bendradarbiavimo forumu ir kad šalių partnerių vietos ir regionų valdžios institucijas priartintų prie ES;

80. toliau stengsis, kad rengiant, įgyvendinant ir vertinant vystomojo bendradarbiavimo strategijas kuo aktyviau dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos. Todėl RK pasisakys už tai, kad visų dalyvių veiksmai būtų geriau tarpusavyje koordinuojami, ir propaguos daugiapakopškumo ir partnerystės principus, kad būtų lengviau gauti paramą vystymuisi. Komitetas praktiniais tikslais toliau glaudžiai bendradarbiaus su Europos Komisija, ypač kai bus organizuojamos decentralizuoto bendradarbiavimo konferencijos ir kai bus informuojama apie Decentralizuoto bendradarbiavimo atlasą, kuriame sužymimi vykdomi bendradarbiavimo projektai, ir apie Decentralizuoto bendradarbiavimo interneto portalą, kuriuo naudojantis patogiu užsiimti tinklaveika ir palaikyti ryšius su partneriais, kai kuriami projektai ir norima užtikrinti, kad parama būtų kuo veiksmingiau panaudojama;

81. paveda Regionų komiteto pirmininkei pateikti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Europos Parlamentui, Europos Komisijai, ES Tarybai pirmininkaujantiems Lenkijai ir netrukus jai pirmininkausiančioms Danijai ir Kipriui.

2011 m. gruodžio 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

93-IOJI PLENARINĖ SESIJA 2011 M. GRUODŽIO 14–15 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl žemės ūkio maisto produktų propagavimo

(2012/C 54/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- pripažįsta, kad iki šiol už ES ribų įgyvendintų propagavimo priemonių poveikis buvo ribotas, todėl ragina Komisiją išnagrinėti galimybes jas perorientuoti, nes ES turi išlikti žemės ūkio maisto produktų eksporto lydere;
- pritaria Komisijai dėl poreikio sustiprinti vietos rinkas;
- mano, kad Europos maisto gamybos modelio propagavimas nedera su genetiškai modifikuotų organizmų naudojimu ir kad produktai, pagaminti naudojant GMO, negali būti siejami su jokia propagavimo politika;
- pritaria, kad reikia teikti daugiau informacijos apie sveikos ir subalansuotos mitybos naudą sveikatai;
- pritaria iniciatyvoms išplėsti produktų privalomų ūkininkavimo vietos nuorodų sistemą;
- mano, kad itin reikalingos konkrečios ir veiksmingesnės nei dabartinės informavimo ir propagavimo priemonės, skirtos kovoti su krize, kad būtų galima nedelsiant reaguoti siekiant atgauti vartotojų pasitikėjimą ir įkvėpti pasitikėjimo gamintojams;
- mano, kad programos neturėtų būti atrenkamos vien tik Europos lygmeniu ir prašo įtraukti regionus į atrankos procesą ir paskatinti juos teikti pasiūlymus, kadangi jie pažiūsta vietos subjektus ir rinkas, ypač smulkius gamintojus;
- mano, kad vykstant deryboms dėl tarptautinių susitarimų Komisija turi atsižvelgti į Europos žemės ūkio maisto produktų gamintojų interesus;
- mano, kad norint užtikrinti didesnę veiksmingumą Komisijos tiesiogiai vykdomos propagavimo priemonės turėtų būti geriau koordinuojamos su priemonėmis, kurias gamintojai įgyvendina pagal daugiametes programas;
- mano, kad bet kuriam ES pagamintam produktui, išskyrus tabaką ir spiritinius gėrimus, turėtų būti galima taikyti propagavimo sistemą, nors, Komiteto nuomone, pirmenybę reikėtų teikti priemonėms, susijusioms su sveikos ir subalansuotos mitybos produktais, taip pat priemonėms, susijusioms su kitais produktais, pažymėtais skirtingomis kokybės nuorodomis, juos susiejančiomis su Europos teritorija.

Pranešėjas	Pedro Sanz ALONSO (ES / ELP), La Riochos regiono vyriausybės pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Žalioji knyga dėl žemės ūkio produktų propagavimo ir informavimo apie juos. Didelės europinės pridėtinės vertės strategija tradiciniams Europos maisto produktams skatinti
	COM(2011) 436 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. atidžiai išnagrinėjo *Žaliąją knygą dėl žemės ūkio produktų propagavimo ir informavimo apie juos. Didelės europinės pridėtinės vertės strategija tradiciniams Europos maisto produktams skatinti*, jai pritaria ir labai palankiai vertina šią iniciatyvą;

2. mano, kad Europos žemės ūkio sektorius yra itin svarbus vietos ir regionų ekonomikos vystymuisi, kadangi labai prisideda prie darbo vietų kūrimo ir suteikia galimybę gyventojams pasilikti kaimo vietovėse; be to, ši politika labai svarbi sektoriaus veiklai stiprinti;

3. pritaria, kad rinkoje ne visada žinoma apie Europos Sąjungos gamintojų pastangas sanitarijos, aplinkosaugos, gyvūnų gerovės srityse, taip pat pastangas, susijusias su Europos kokybės sistemoms (SGN, SKVN, GTG, ekologinio ūkininkavimo produktai) priskiriamais produktais, arba jos ne visada pripažįstamos, o tai gali kelti gamintojų pasipiktinimą;

4. supranta, kad Europos gamybos modelis yra svarbus išskirtinis elementas kitų šalių konkurenčių atžvilgiu, todėl reikėtų jį propaguoti siekiant su juo supažindinti;

5. žino, kad ES turi pasaulinio lygio paveldą žemės ūkio maisto produktų įvairovės srityje ir kad šiuo privalumu reikia naudotis ir apie jį informuoti tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų;

6. primena, kad regionai ir jų valdžios institucijos yra pagrindinis partneris vykdant kaimo plėtrą ir vystant vietos rinkas ir kad jos teikia paramą, kuri būtina organizuojant bendrus nedidelės apimtys gamybos ir vietos rinkų skatinimo veiksmus;

7. palankiai vertina tai, kad iki šiol vykdyta propagavimo politika padėjo susigrąžinti vartotojų pasitikėjimą, sumažėjusį dėl kilusios krizės, pavyzdžiui, dioksinų ir kempinligės atvejų, tačiau mano, kad šiai politikai reikalingos gerokai paprastesnės ir laiko požiūriu veiksmingesnės informavimo priemonės, kurios padėtų sparčiau susidoroti su tokiais krizėmis, kaip bakterijos *E. coli* protrūkis, ir tokiu būdu kuo greičiau atkurti vartotojų pasitikėjimą;

8. pripažįsta, kad iki šiol už ES ribų įgyvendintų propagavimo priemonių poveikis buvo ribotas, todėl ragina Komisiją išnagrinėti galimybes jas perorientuoti, nes ES turi išlikti žemės ūkio maisto produktų eksporto lydere;

9. mano, kad rengiant būsimą strategiją, būtina vadovautis ES kokybės politikos tikslais ir valstybių narių kokybės politikos tikslais atsižvelgiant į skirtingas gamybos ir rinkodaros sąlygas. Visų pirma reikia padidinti esamų taisyklių lankstumą ir supaprastinti paraiškų teikimo ir mokėjimo procedūras, kad būtų galima veiksmingiau ir paprasčiau naudotis tam skirtomis ES paramos programomis;

10. atkreipia dėmesį į tai, kad toliau plėtojant ES pardavimų skatinimo politiką, ES kokybės politiką ir BŽŪP reformą, atsižvelgiant į prieš tai nurodytus tikslus ir išankstines sąlygas, reikia persvarstyti ir galiojančius ES teisinius reikalavimus valstybių narių pardavimų skatinimo priemonėms, 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose reglamentavimo sistemą ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1857/2006 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba;

11. pritaria, kad daugiašalės ar keletą produktų apimančios iniciatyvos nebuvo labai patrauklios, ir ragina Komisiją atidžiai išnagrinėti to priežastis ir toliau remti tokias programas, ypač apimančias keletą produktų;

Kokie turėtų būti žemės ūkio produktams skirtų informavimo ir propagavimo priemonių politikos tikslai ir indėlis?

12. mano, kad propaguojant Europos žemės ūkio ir žemės ūkio maisto produktus vidaus rinkoje ar trečiosiose šalyse remiamas užimtumas kaimo vietovėse, kadangi gamyba ir perdirbimas yra glaudžiai susiję su vietovėmis ir šis teritorinis aspektas turi išlikti esminiu veiksniu siekiant darnaus Europos teritorijos tvarkymo tikslo;

13. pritaria tam, kad žemės ūkio maisto produktų propagavimo ir informavimo apie juos politika turi būti platus užmojo, turi būti grindžiama strateginiu požiūriu atsižvelgiant į konkretų produktą ir tikslinę rinką ir turi užtikrinti tinkamą visų esamų priemonių papildomumą, kad sąveika būtų aktyvesnė ir didėtų šios politikos veiksmingumas;

14. mano, kad ateityje propaguojant produktus neturėtų būti apsiribojama vien bendro Europos įvaizdžio akcentavimu. Reikėtų iš esmės supaprastinti informacijos apie kolektyvinius prekės ženklus, įskaitant regionų remiamus teritorinius ženklus, atitinkančius tiksliai specifikacijas, pateikimą, informacijos apie geografinę kilmę ir gamybos būdą pateikimą, ir mažoms ir vidutinėms įmonėms sudaryti palankesnes galimybes gauti finansavimą. Norint vidaus ir trečiųjų rinkų vartotojus sudominti savo produktais, reikia skatinti ir ištikimybę prekės ženkams;

15. nurodo, kad vienas iš informavimo ir propagavimo politikos tikslų turėtų būti atkurti tiek Bendrijos, tiek užsienio vartotojų pasitikėjimą, jei ateityje ištiktų maisto produktų krizė;

16. palankiai vertintų tai, jei būtų dedama daugiau pastangų informuojant vartotojus apie kokybės sertifikatų reikšmę;

Kokių informavimo ir propagavimo priemonių reikėtų, kad būtų vystomos stipresnės vietos ir regioninės rinkos?

17. pritaria Komisijai dėl poreikio sustiprinti vietos rinkas tokia politika, kuri informuotų apie vietos produktų įvairovę, taip pat jų socialines, kultūrinės ir istorines sąsajas su vartotojais jų gamybos vietovėse ar regionuose ir jų indėlį siekiant geresnių aplinkosaugos rezultatų mažinant išmetamo CO₂ kiekį vežimo, saugojimo arba pakavimo etapuose;

18. pritaria, kad reikia išnaudoti regionų ir vietos rinkų paramos priemonių ir kitų Europos fondų sinergiją į įvairias kaimo plėtros programas, pagal kurias taikomas LEADER požiūris, įtraukiant priemones šioms rinkoms remti. Šiuo tikslu Komisija turėtų reikalauti iš visos Europos regionų kaimo plėtros programas įtraukti priemones, remiančias strategijas, susijusias su vietos rinkų vystymu, populiarinančias „lėto maisto“ pobūdžio strategijas, strategijas, skatinančias vartoti vietinius maisto produktus, nesirinkti iš toli atvežto maisto ir kt., kuriomis raginama palaikyti glaudesnius gamintojų ir vartotojų ryšius;

19. pabrėžia, kad svarbu remti ir skatinti žemės ūkio produktus, pagamintus mažiau palankiose ūkininkauti Europos Sąjungos vietovėse, pavyzdžiui, kalnų regionuose, atokiausiose ir atokiose vietovėse, salose ir pan., siekiant nuolat skatinti šių kokybiškų produktų gamybą, be kita ko, turint omeny diskusijas, kad valstybės pagalba teiktina atsižvelgiant į gamybos ir reklamavimo sąlygas, kurios kartais būna tikrai nepalankios ir kurioms reikia didesnės ekonominės paramos;

20. mano, kad Europos maisto gamybos modelio propagavimas nederą su genetiškai modifikuotų organizmų naudojimu ir kad produktai, pagaminti naudojant GMO, negali būti siejami su jokia propagavimo politika;

Kokie yra konkretūs poreikiai informavimo apie Europos produktus ir jų propagavimo srityje ir kokių tikslų reikia siekti vidaus rinkoje?

21. pritaria poreikiui dėti ypatingas pastangas informuojant apie Europos kokybės sistemas (SKVN, SGN, GTG ir ekologinis

žemės ūkis) ne tik vartotojus, bet ir gamintojus, pabrėžiant savybes, kuriomis jie skiriasi nuo kitų produktų, ir naudą, kurią galima gauti juos gaminant, išigyjant ir vartojant;

22. apgailestauja, kad Europos Komisijos pristatytuose reglamentų dėl BŽŪP po 2013 m. projektuose, visų pirma EŽŪFKP reglamente, nebeįnumatoma jokios kokybiškų produktų propagavimo priemonės (panaikinama buvusi 1 krypties 33 priemonė), nors dar nepakankamai pasinaudota konsultacijomis dėl žaliosios knygos dėl žemės ūkio maisto produktų propagavimo. Prašo, kad dabartinės priemonės būtų pakeistos konkrečiais pasiūlymais ir kad reglamentų dėl BŽŪP po 2013 m. projektuose ir toliau būtų numatomos propagavimo priemonės, įskaitant su kokybiškais produktais susijusius patobulinimus, arba kad būtų suderinti abiejų reformų tvarkaraščiai;

23. pritaria, kad reikia teikti daugiau informacijos apie sveikos ir subalansuotos mitybos naudą sveikatai, ir mano, kad papildomos pastangos ypač reikalingos jaunesnių gyventojų grupėms. Šiuo tikslu būtų galima sustiprinti ir remti sveikos ir subalansuotos mitybos kampanijas mokyklose daugiau dėmesio skiriant tam, kad mokiniai galėtų vartoti vietoje pagamintus sveikus maisto produktus;

24. pritaria iniciatyvoms išplėsti produktų privalomų ūkininkavimo vietos nuorodų sistemą ir pritaria panašioms nuorodų iniciatyvoms viešojo maitinimo versle;

25. mano, kad itin reikalingos konkrečios ir veiksmingesnės nei dabartinės informavimo ir propagavimo priemonės, skirtos kovoti su krize, kad būtų galima nedelsiant reaguoti siekiant atgauti vartotojų pasitikėjimą ir įkvėpti pasitikėjimo gamintojams;

Kokios priemonės turėtų būti kuriamos, kad būtų pasiekti nustatyti tikslai ir optimizuota Europos Sąjungos veikla vidaus rinkoje?

26. mano, kad veiksmams, kuriuos reikia vykdyti ES, reikia naudoti visas esamas rinkodaros ir komunikacijos priemones kaskart pasirenkant pačias veiksmingiausias pagal perduotiną informaciją ir tikslingą auditoriją, ir laikosi nuomonės, kad labai svarbu visiems žemės ūkio produktų gamintojams suteikti galimybę naudotis šiomis priemonėmis individualiai arba kolektyviai;

27. mano, kad programos neturėtų būti atrenkamos vien tik Europos lygmeniu. Remiantis turima patirtimi, tiesioginis valstybių narių dalyvavimas renkantis programas didina paraiškų teikėjų ir programų dalyvių pritarimą ir motyvaciją. Be to, tai atitinka subsidiarumo principą ir sudaro galimybę geriau įvertinti padėtį vietoje;

28. šiuo tikslu prašo įtraukti regionus į atrankos procesą ir paskatinti juos teikti pasiūlymus, kadangi jie pažįsta vietos subjektus ir rinkas, ypač smulkius gamintojus. Regionai teikia itin svarbią paramą ir net inicijuoja kolektyvinius smulkių gamintojų arba nedidelės apimties gamybos skatinimo veiksmus;

29. mano, kad reikia vykdyti bendrosios reklamos kampanijas, parodančias produktų iš Europos Sąjungos vartojimo privalumus dėl griežtais valstybių narių savanoriškose specifikacijose nustatytais standartais užtikrintos aukštos jų kokybės, saugumo, taip pat atsižvelgiant į aplinkos tausojimą ir rūpinimąsi gyvūnų gerove. Komitetas primygtinai rekomenduoja geografinių nuorodų atvejais pateikti nuorodas apie produkto ryšį su valstybe nare arba regionu;

30. mano, kad siekiant pabrėžti Europos aspektą, visos Europos Komisijos tiesiogiai finansuojamos reklamos priemonės – tiek bendrosios, tiek produkto ar produktų grupės reklamos – turėtų naudoti Komisijos nustatytus bendrus šūkius ir perduotiną informaciją ar remtis Komisijos suformuluotomis bendromis vertybėmis;

31. palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą įkurti Europos keitimosi gerąja praktika platformą, kad ji padėtų geriau parengti ir apibrėžti daugiašalių programų tikslus;

Kokie yra konkretūs informavimo apie Europos produktus ir jų propagavimo poreikiai ir kokių tikslų reikia siekti išorės rinkoje?

32. atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad Europos žemės ūkio maisto produktų sektorius deda labai daug pastangų propaguojant produktus už ES ribų. Mano, kad ES tenka labai svarbus institucinis vaidmuo supaprastinant Europos produktų patekimą į išorės rinkas ir įsitvirtinimą jose pasinaudojant oficialiomis propagavimo ir informavimo kampanijomis. Komitetas siūlo Komisijai rengiant šias kampanijas visada atsižvelgti į skirtingą valstybių narių ir Europos žemės ūkio maisto produktų sektoriaus veiklos vykdytojų padėtį;

33. mano, kad vykstant deryboms dėl tarptautinių susitarimų Komisija turi atsižvelgti į Europos žemės ūkio maisto produktų gamintojų interesus ir numatyti propagavimo priemones tose šalyse, su kuriomis ji sudaro tarptautinius susitarimus, siekiant užtikrinti pakankamai platų ir gilų įsiskverbimą į jų rinkas;

34. mano, kad būsima BŽŪP yra susijusi su būsima ES prekybos politika, todėl siekiant veiksmingo proveržio išorės rinkose Europos Komisija turėtų aktyviau užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas pagal PPO taisykles, ir primygtinai reikalauja užtikrinti didesnę saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir geografinių nuorodų (SGN) apsaugą kovos su klastojimu prekyboje susitarimuose (*angl.* ACTA);

35. vienas iš geresnių būdų garantuoti ES žemės ūkio maisto produktų saugą yra užtikrinti, kad visiems ES parduodamiems maisto produktams (įskaitant importuotus) būtų taikomi vienodi maisto higienos ir maisto saugos reikalavimai;

Kokios priemonės turėtų būti kuriamos, kad būtų pasiekti nustatyti tikslai ir optimizuota Europos Sąjungos veikla išorės rinkoje?

36. mano, kad norint užtikrinti didesnę veiksmingumą Komisijos tiesiogiai vykdomos propagavimo priemonės turėtų būti geriau koordinuojamos su priemonėmis, kurias gamintojai įgyvendina pagal daugiametes programas;

37. ragina Komisiją sustiprinti ir išplėsti paramos Europos Sąjungos gamintojams priemones išorės rinkose pasinaudojant įvairių ir lanksčių priemonių, pritaikytų prie tikslinės rinkos ir propaguojamų produktų pobūdžio, katalogu;

38. mano, kad itin svarbu imtis priemonių, sudarysiančių sąlygas MVĮ prieigai, visų pirma internetu, prie platinimo išorės rinkoje ir jų palengvinsiančių. Tinklų kūrimas gali būti šį tikslą padėsianti pasiekti priemonė. Taip pat būtų galima išnagrinėti galimybę teikti didesnę prioritetą arba intensyvesnę pagalbą mažųjų ir vidutinių įmonių grupių vykdomoms priemonėms;

Kas turėtų būti pagalbos gavėjai? Ar reikėtų tam tikriems pagalbos gavėjams teikti pirmenybę?

39. supranta, kad privatiems veiklos vykdytojams ekonominiu požiūriu sudėtinga dalyvauti bendrosios reklamos kampanijose, skirtose propaguoti Europos gamybos modelį ar kokybės sistemas ir apie juos informuoti, todėl šias kampanijas turėtų vykdyti ir finansuoti Komisija;

40. pabrėžia, kad vien šakinės ir tarpšakinės organizacijos, kaip nustatyta dabartinėse taisyklėse, negali užtikrinti veiksmingo žemės ūkio produktų propagavimo ir kad valstybių narių institucijoms, visų pirma kokybiškus žemės ūkio ir maisto produktus propaguojančioms regioninėms bendrosioms įmonėms, turi būti leista vienodomis sąlygomis pasinaudoti šiomis propagavimo priemonėmis;

41. palankiai vertina vyno propagavimo trečiojoje šalyje priemonę, todėl mano, kad šį modelį būtų galima taikyti ir kitiems produktams. Tai suteiktų galimybę privatiems veiklos vykdytojams dalyvauti propagavimo išorėje kampanijose, reikalingose sektoriams, kurių struktūra yra silpna arba kurie šiuo metu neturi atstovaujamojo organizacijų;

Ar reikėtų įvairių ES turimų propagavimo ir informavimo priemonių sąveikos?

42. mano, kad reikia išlaikyti skirtumus tarp visų esamų propagavimo priemonių, nes kiekviena iš jų yra skirta tam tikram produktui ar produktų grupei ir tinka konkrečiai situacijai atsižvelgiant į sektoriaus dydį, struktūrą, tikslinę rinką ir kt., ir kad nereikėtų atsisakyti nei konkrečių informavimo ir propagavimo priemonių, nei horizontaliosios sistemos;

43. be to, ragina Komisiją užtikrinti kokybės politikos priemonių rinkinio ir propagavimo politikos priemonių rinkinio suderinamumą;

Kokie žemės ūkio produktai ir maisto produktai turėtų atitikti reikalavimus ir pagal kokius kriterijus?

44. mano, kad bet kuriam ES pagamintam produktui, išskyrus tabaką ir spiritinius gėrimus, turėtų būti galima taikyti propagavimo sistemą, nors, Komiteto nuomone, pirmenybę reikėtų teikti priemonėms, susijusioms su sveikos ir subalansuotos mitybos produktais, pavyzdžiui, vaisiais ir daržovėmis, pienu, alyvuogių aliejumi ir kt., taip pat priemonėms, susijusioms su kitais produktais, pažymėtais skirtingomis kokybės nuorodomis, juos susiejančiomis su Europos teritorija;

Kokios propagavimo priemonės turėtų būti naudojamos, kad jos būtų veiksmingesnės?

45. pritaria Komisijai, kad pagrindinę perduotiną informaciją turėtų apibrėžti Komisija ir kad ją reikėtų įtraukti į visas propagavimo priemones, kad būtų atkreiptas dėmesys į Europos gamybos sistemą ir sveikos, subalansuotos mitybos naudą, o nurodant specifinę su konkrečiu produktu susijusią informaciją būtų supažindinama su Europos žemės ūkio maisto produktų paveldu, įvairove, tradicijomis ir kokybe;

46. pabrėžia, kad procedūra daugeliu požiūrių turėtų būti lankstesnė, ypač siekiant reaguoti į trumpalaikius pokyčius atitinkamose rinkose. Priemonės turėtų apimti, pavyzdžiui, galimybę greitai keisti direktyvas, daugiau galimybių persikirstyti lėšas be papildomos sutarties, kad įgyvendinamas programos būtų galima geriau pritaikyti prie rinkos raidos pokyčių, mažesnius programų paraiškų išsamumo reikalavimus ir greitesnę Komisijos sprendimų priėmimą;

47. mano, kad kai tik įmanoma, reikia pabrėžti produkto kilmę nepamirštant nurodyti Europos Sąjungą;

48. mano, be kita ko, kad reikėtų naudoti kolektyvinius prekės ženklus, įskaitant regionų remiamus teritorinius ženklus, atitinkančius tikslas specifikacijas. Taip pat būtų naudinga, kad ateityje propagavimo priemonės neapsiribotų vien bendro europinio produktų įvaizdžio propagavimu. Papildant dabar taikomas išimtis, reikėtų supaprastinti informacijos apie prekės ženklus ir gamintojus pateikimo sąlygas mažoms ir vidutinėms įmonėms, jeigu

— ši informacija pateikiama reklamuojant kolektyvinius prekės ženklus arba yra susijusi su šia reklama;

— su tuo susiję privatūs prekių ženklai neturėtų galimybės tiesiogiai pasinaudoti Europos Sąjungos finansavimu;

49. mano, kad Europos lygiu profesinės organizacijos gali ir turi atlikti svarbų katalizatoriaus vaidmenį *daugiašalių programų* srityje, tačiau šiuo tikslu reikėtų užtikrinti didesnę valdymo procedūrų ir struktūrų lankstumą;

Koks turėtų būti Europos biudžetas užsibrėžtiems tikslams pasiekti?

50. pritaria, kad programos ir toliau reikėtų bendrai finansuoti ir kad konkrečiais atvejais finansavimas gali viršyti esamą 50 proc. viršutinę ribą, ypač propagavimo išorėje priemonių atveju. Kalbant apie reikiamą biudžetą, siūlo Komisijai išnagrinėti, kokius išteklius skiria su ES konkuruojančios valstybės, pavyzdžiui, JAV, ir tuo remiantis pateikti reikalingo biudžeto sąmatą.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano iki 2020 m.

(2012/C 54/03)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad valstybių narių vyriausybės turi visiškai įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į nacionalines romų integracijos strategijas, kadangi socialinė ir ekonominė integracija visų pirma yra vykdoma vietos lygmeniu; tai taip pat reiškia, kad valstybių narių vyriausybės turi užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turės romų integracijos politikai įgyvendinti reikiamų lėšų;
- ragina nacionalines vyriausybes remti regionų ir vietos valdžios institucijų pastangas romų integracijos srityje, kartu su vietos ir regioninio lygmens institucijomis pagal aiškų ES planą suformuluoti nuoseklią politiką ir teisės aktus, kurių tikslai būtų suderinti su skirtingų lygmenų politikos priemonėmis;
- pabrėžia, kad būtina visoje Europoje visais lygmenimis spręsti romų nepalankių padėčių lemiančius klausimus, tokius kaip diskriminacija, skurdas, nepakankamas išsilavinimo lygis, sunkumai darbo rinkoje, segregacija būsto srityje ir nepakankamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis; vis dėlto primena, kad vartojama sąvoka „romai“ yra labai plati, ji apima ir kitas gyventojų grupes (pavyzdžiui, sintai, čigonai, klajokliai, kalė, kamminanti, ashkali ir kt.), kurių nesieja viena socialinė ir kultūrinė aplinka, tačiau joms būdingi panašūs kultūriniai ypatumai ir jos turi bendrą marginalizacijos ir socialinės atskirties Europos visuomenėje patirtį;
- pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti šiuos tikslus labai svarbu skirti dėmesio lyčių aspektui ir panaikinti įvairiapusę romų moterų diskriminaciją jų bendruomenėje ir už jos ribų. Labai svarbu didinti jų aktyvumą ir skatinti priimti didesnius socialinius išpareigojimus suteikiant joms švietimo, profesinio mokymo ir įsidarbinimo galimybes, kadangi šie veiksniai turi teigiamos įtakos visos šeimos gyvenimui, vaikų sveikatai, mokymui ir auklėjimui.

Pranešėjas	Alvaro ANCIS (IT / ELP), Ravenos miesto tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“
	COM(2011) 173 galutinis

1. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“ kaip dar vieną svarbų žingsnį link geresnio romų integracijos politikos koordinavimo Europos lygmeniu;

2. pritaria ES Tarybos išvadoms dėl 2011 m. gegužės 19 d. Komisijos komunikato, kuriose Komisija raginama užtikrinti tolesnį Romų reikalų grupės darbą ir įtraukti romų klausimą į įvairių sričių ES politiką, taip pat įvertinti ES skiriamo finansavimo vaidmenį didinant romų įtrauktį Europos Sąjungoje ir įgyvendinant plėtros politiką;

3. atkreipia dėmesį į 2011 m. kovo 9 d. ⁽¹⁾ priimtą Europos Parlamento pranešimą dėl romų integracijos „ES romų įtraukties strategija“, kuriame Komisijos prašoma nustatyti prioritetines strategijos sritis ir pateikti planą dėl privalomų būtiniausių standartų nustatymo ES lygmeniu prioritetiniuose švietimo, užimtumo, būsto ir sveikatos priežiūros sektoriuose, ir palankiai jį vertina;

4. pakartoja savo siūlymą bendradarbiauti su Komisija, Europos organizacijomis ir valstybėmis narėmis, kad būtų skatinama užtikrinti įvairių sričių politikos darną bei nuoseklumą ir parengti bendrai taikomus vertinimo standartus, siekiant priešintis bet kokioms romų diskriminacijos ir segregacijos formoms ir skatinti jų integraciją ⁽²⁾;

5. pabrėžia, kad būtina visoje Europoje visais lygmenimis spręsti romų nepalankią padėtį lemiančius klausimus, tokius kaip diskriminacija, skurdas, nepakankamas išsilavinimo lygis, sunkumai darbo rinkoje, segregacija būsto srityje ir nepakankamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis; vis dėlto primena, kad vartojama sąvoka „romai“ yra labai plati, ji apima ir kitas gyventojų grupes (pavyzdžiui, sintai, čigonai, klajokliai, kalė, kamminanti, ashkali ir kt.), kurių nesiejama viena socialinė ir kultūrinė aplinka, tačiau joms būdingi panašūs kultūriniai ypatumai ir jos turi bendrą marginalizacijos ir socialinės atskirties Europos visuomenėje patirtį;

6. pabrėžia, kad valstybių narių vyriausybės turi visiškai įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į nacionalines

romų integracijos strategijas, kadangi socialinė ir ekonominė integracija visų pirma yra vykdoma vietos lygmeniu; tai taip pat reiškia, kad valstybių narių vyriausybės turi užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turės romų integracijos politikai įgyvendinti reikiamų lėšų;

7. ragina nacionalines vyriausybes remti regionų ir vietos valdžios institucijų pastangas romų integracijos srityje, kartu su vietos ir regioninio lygmens institucijomis pagal aiškų ES planą suformuluoti nuoseklią politiką ir teisės aktus, kurių tikslai būtų suderinti su skirtingų lygmenų politikos priemonėmis;

8. palankiai vertina Komisijos pripažinimą, kad romams ir jų specifiniams poreikiams taikomas aiškus tikslinis požiūris, įtvirtintas platesnėje kovos su skurdu ir atskirtimi strategijoje, yra ne tik nacionaliniu ir ES lygmenimis suderinamas su nediskriminavimo principu, bet ir vienintelis šios specifinės problemos sprendimo būdas;

9. teigiamai vertina tai, kad Komisija akcentuoja, kad vykdamas integracijos politiką turi būti atsižvelgiama į teritorinius ypatumus ir nustatomi nepalankioje padėtyje esantys mikrorregionai, kuriems būtinos specifinės priemonės;

10. pritaria Komisijai, kad siekiant išspręsti romų socialinės atskirties problemą ir pagerinti jų padėtį, nepakanka vien tik drausti rasinę diskriminaciją, diskriminaciją dėl odos spalvos, etninės bei socialinės kilmės ir priklausymo mažumai (kaip numatyta ES sutarties 2 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje) arba pradėti taikyti socialines ir ekonomines priemones;

11. mano, jog būtina kelti reikalavimus kovoti su išankstiniu nusistatymu, rasizmo, diskriminacijos (tiesioginės ir netiesioginės, ypatingą dėmesį skiriant daugialypei diskriminacijai) ir segregacijos apraiškomis, taip pat būtina keisti piliečių požiūrį;

12. teigiamai vertina Komisijos tikslą skatinti nacionalines romų integracijos strategijas: nustatyti pasiekiamus, įvertinamus ir palyginamus tikslus, terminus ir priemones, numatyti techninės paramos, skirtos valdymo, stebėsenos ir vertinimo gebėjimams gerinti, galimybes ir, galiausiai, ES lėšomis papildyti ir sustiprinti valstybių narių skiriamą finansavimą;

⁽¹⁾ INI/2010/2276.

⁽²⁾ RK nuomonė „Socialinė ir ekonominė romų integracija Europoje“.

13. pritaria Komisijos pastangoms taikyti konkrečias priemones, kurios padėtų pasiekti ES plano tikslus, pavyzdžiui, siekiant skatinti romų vaikų integraciją į švietimo sistemą ir sustiprinti ryšius su romų bendruomene numatoma kartu su Europos Taryba įgyvendinama iniciatyva per dvejus metus apmokėti apie 1 000 romų tarpininkų;

Keturi prioritetiniai romų integracijos tikslai: suteikti galimybes mokytis, įsidarbinti, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti būstą

14. mano, kad daugelyje valstybių narių regionų ir vietos valdžios institucijos turi konkrečius įgaliojimus Komisijos nustatytose keturiose prioritetinėse srityse, svarbiose sprendžiant romų segregacijos ir socialinės bei ekonominės atskirties klausimus, ir laikosi nuomonės, kad socialinė sanglauda visų pirma vyksta vietos lygmeniu;

15. mano, kad siekdama keturias prioritetines sritis aprėpiančių tikslų Komisija turi prašyti valstybių narių nustatyti tikslus, palyginamus ir patikimus rodiklius, kad būtų galima sukurti tvirtą stebėsenos sistemą, kuri leistų įvertinti romų integracijos srityje pasiektą pažangą ir išspręsti iškilusias problemas;

16. pritaria tikslams, susijusiems su:

- **galimybė mokytis.** Užtikrinti, kad visi romų vaikai, nepaisant to, ar jie sėslūs, baigtų pradinio ir pagrindinio ugdymo programą, turėtų galimybę įgyti kokybišką išsilavinimą ir nebūtų diskriminuojami ar segreguojami. Gerinti galimybes lankyti ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigas, taip užtikrinant vienodas sąlygas ir lygių galimybių principo laikymąsi, sumažinti vidurinių mokyklų nebaigiančių romų skaičių ir apskritai siekti, kad būtų panaikintas romų bendruomenės neraštingumas;
- **galimybė įsidarbinti.** Sumažinti romų ir kitų gyventojų užimtumo skirtumus užtikrinant romams visapusišką galimybę siekti profesinio išsilavinimo, įsidarbinti ir naudotis savišamdos priemonėmis, skatinti juos naudotis mikroreditais ir valstybinių įdarbinimo tarnybų tarpininkavimo paslaugomis;
- **galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.** Teikti romams, visų pirma moterims ir vaikams, įprastas kokybiškas sveikatos priežiūros ir prevencinės priežiūros paslaugas ir užtikrinti socialines paslaugas tomis pačiomis sąlygomis kaip ir kitiems gyventojams, skatinti romus aktyviai dalyvauti jų bendruomenėms skirtose sveikatos priežiūros programose; taip pat siekti sumažinti romų bendruomenės ir visos Europos visuomenės tam tikrų sveikatos rodiklių verčių skirtumą;
- **galimybė gauti būstą ir būtinausias paslaugas.** Didinti romų galimybę nepatiriant diskriminacijos gauti būstą,

įskaitant socialinį būstą, naudotis būtinausioms komunalinėmis paslaugomis, kaip antai vandeniu, elektra ar dujomis, taip pat atsižvelgti į specifinius nesėšlių romų poreikius;

17. pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti šiuos tikslus labai svarbu skirti dėmesio lyčių aspektui ir panaikinti įvairiapusę romų moterų diskriminaciją jų bendruomenėje ir už jos ribų. Labai svarbu didinti jų aktyvumą ir skatinti prisiimti didesnius socialinius įsipareigojimus suteikiant joms švietimo, profesinio mokymo ir įsidarbinimo galimybes, kadangi šie veiksniai turi teigiamos įtakos visos šeimos gyvenimui, vaikų sveikatai, mokymui ir auklėjimui;

18. laikosi nuomonės, kad menkos ekonominės ir įsidarbinimo galimybės, taip pat socialinė atskirtis ir diskriminacija, patiriama norint pasinaudoti paslaugomis, gali būti romų judumo Europoje priežastimi, todėl Europa turi kurti strategijas ir skirti lėšų dėl judumo kylančioms problemoms spręsti ir skatinti bendradarbiauti regionus, iš kurių romai išvyksta, su regionais, kuriuose jie įsikuria;

Subsidiarumas ir proporcingumas

19. ES sutarties 5 straipsnyje išdėstytų subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymosi klausimu mano, kad:

- Komisijos komunikate laikomasi subsidiarumo principo, kadangi atsižvelgiant į romų bendruomenės tarptautinį pobūdį ir į bendrus socialinės atskirties reiškinius, su kuriais ši bendruomenė susiduria įvairiose Europos dalyse, geriausia priemonė įgyvendinti ES lygmeniu;
- patvirtintos priemonės nėra nauji teisiniai instrumentai, nes, pirma, pasiūlymai bus įgyvendinami taikant atvirojo koordinavimo metodą, o antra, daugelis jų yra pagrįsti šiuo metu jau galiojančiais teisės aktais ir laikomasi proporcingumo principo;

20. atkreipia dėmesį į Subsidiarumo stebėsenos tinklo konsultacijų ataskaitą ir teigiamai vertina šio tinklo indėlį:

- RK subsidiarumo stebėsenos tinklas, laikydamas, kad Komisijos komunikato tema yra viena opiausių subsidiarumo požiūriu, su tinklo partneriais pradėjo konsultacijas, kurios baigėsi 2011 m. rugpjūčio 5 d. Jų išvadose teigiama, kad Komisijos komunikatas yra būtinas, nes jis sukuria pridėtinę vertę ir kartu atitinka subsidiarumo principą;

— juse teigiama, kad romų bendruomenė turi išsaugoti savo identitetą;

— be kita ko, pabrėžiama, kad nacionalinė ir regioninė politika nebuvo tokia jau veiksminga kovojant su atskirtimi ir skurdu, nacionalinio lygmens iniciatyvos nesuderintos, o jų pagrindu sukurti planai nenuoseklūs;

— tiksliau respondentų atsakymuose nurodoma, kad romų integracija yra tarpvalstybinio pobūdžio klausimas ir jį reikia spręsti koordinuotai, kadangi romų integracija vienu metu gali turėti poveikį keletui valstybių narių;

— ES veiksmi šioje srityje galėtų duoti teigiamų rezultatų, pavyzdžiui, padėtų labiau suderinti valstybių narių nacionalines strategijas ir taip padidintų jų veiksmingumą arba padėtų įdiegti visapusi ir kompleksinį požiūrį. Įgyvendinant veiksmus Europos lygmeniu būtų sudarytos geresnės sąlygos keistis informacija ir palaikyti ryšius, taip pat organizuoti bendrai finansuojamus projektus integracijos srityje. Galiausiai, ES veiksmi galėtų būti labai veiksmingi didinant visuomenės suvokimą, kad būtina gerinti romų padėtį;

— konsultacijose taip pat buvo pabrėžta, kad valstybėms narėms ir regionų ir vietos valdžios institucijoms turėtų būti suteikta galimybė plėtoti tinkamas strategijas, kuriose būtų atsižvelgta į romų padėtį skirtingose vietovėse ir jų bendruomenės dydį ir pobūdį. Todėl RK pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas nacionalinėms valdžios institucijoms rengiant ir planuojant priemones lems šių priemonių sėkmę;

21. kalbant apie esamus koordinavimo mechanizmus, įskaitant atvirtąjį koordinavimo metodą, mano, jog būtina sukurti kuo veiksmingesnes priemones valstybių narių struktūruotam bendradarbiavimui, kad romų klausimai būtų nuolat įtraukiami į Europos ir nacionalinę politiką ir būtų nustatyti privalomi būtiniausi romų etninės mažumos socialinės, ekonominės ir kultūrinės integracijos standartai;

22. pabrėžia, kad būtina stiprinti daugiapakopį valdymą įtraukiant regionų ir vietos valdžios institucijas ne tik į sprendimų įgyvendinimo, bet ir į jų priėmimo procesą, taip pat aprūpinti šias institucijas priemonėmis ir skirti finansinių išteklių romų integracijos problemoms spręsti;

Baigiamosios rekomendacijos

23. rekomenduoja valstybėms narėms parengti arba peržiūrėti nacionalines romų integracijos strategijas atsižvelgiant į Komisijos numatytą tvarkaraštį ir įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo

procesą, pasinaudoti jų geriausiaja praktika turint omenyje, kad be šių institucijų aktyvaus dalyvavimo nebūs galima įgyvendinti ES romų integracijos plane iki 2020 m. nustatytą tikslą;

24. siūlo valstybėms narėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms nustatyti, įgyvendinti ir stebėti savo šalių romų integracijos strategijas glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine romų visuomene, šiuo tikslu taikyti įvairius atstovavimo ir konsultacijų mechanizmus ir įtraukti romų bendruomenės atstovus į planavimo, sprendimų priėmimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo procesus, susijusius su jiems skirta politika ir projektais;

25. rekomenduoja valstybėms narėms, glaudžiai bendradarbiaujant su regionų ir vietos valdžios institucijomis, sukurti veiksmingas stebėsenos sistemas, kurios leistų įvertinti romų integracijos priemonių veiksmingumą, ir kad šiomis sistemomis galėtų naudotis visos suinteresuotosios valdžios institucijos ir suinteresuotos grupės;

26. rekomenduoja nedelsiant įgyvendinti 2011 m. rugsėjo 22 d. Strasbūre vykusiame merų aukščiausiojo lygio susitikime romų klausimais priimtus sprendimus;

27. vadovaudamasis Europos Tarybos rekomendacijomis, siūlo valstybėms narėms rengti romų integracijos klausimams spręsti skirtas strategijas atsižvelgiant ne tik į tai, kad romai yra viena iš ekonominiu ir socialiniu požiūriu pažeidžiamiausių grupių, bet ir į tai, kad jie yra viena iš tautinių mažumų, kurioms taikomos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijoje (ERS Nr. 157) nustatytos teisės;

28. prašo Europos Komisijos užtikrinti įvairiems veiksmų planams ir iniciatyvoms įgyvendinti būtinus finansinius ir kitokius išteklius;

29. rekomenduoja valstybėms narėms ir regionų ir vietos valdžios institucijoms skatinti veiksmus, padedančius puoselėti romų bendruomenės kultūrą ir jos savitumą, kadangi šie veiksmi labai svarbūs kovojant su stereotipais, ksenofobija bei rasizmu ir skatinant socialinę ir ekonominę integraciją, kartu jie leidžia išvengti kultūrų asimiliacijos;

30. rekomenduoja valstybėms narėms ir regionų ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti strategijas, kurios padėtų įveikti išankstinį nusistatymą romų atžvilgiu, kovoti su rasizmu ir diskriminacijos apraiškomis, kadangi yra žinoma, kad iš esmės nepakeitus piliečių požiūrio vien tik socialinėmis ir ekonominėmis priemonėmis nepavyks integruoti romų;

31. rekomenduoja valstybėms narėms ir regionų ir vietos valdžios institucijoms priimti praktiškas ir konkrečias priemones kliūtims įveikti ir užtikrinti romams vienodas galimybes mokytis, įsidarbinti, naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis, įsigyti būstą ir būtiniausias paslaugas, taip pat rekomenduoja stiprinti ryšius su romų bendruomene pasitelkiant tarpininkus kultūros srityje;

32. rekomenduoja valstybėms narėms ir regionų ir vietos valdžios institucijoms skatinti, kad romų integracijos strategija būtų įgyvendinama ją derinant su kitomis ES strategijomis, skirtomis mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, taip pat užkirsti kelią romų vaikų nuo pat ankstyvos kūdikystės patiriamai marginalizacijai ir atskirčiai, šiuo tikslu užtikrinti švietimo, pagalbos ir sveikatos priežiūros paslaugas jaunesniems nei trejų metų amžiaus romų vaikams siekiant, kad jie visiškai integruotųsi į visuomenę ir kad būtų apsaugotos jų teisės. Socialinė ir ekonominė atskirtis perduodama iš kartos į kartą, todėl vaikų skurdo ir segregacijos mažinimas labai padėtų išvengti rizikos, kad vėliau jie patirs atskirtį ir diskriminaciją socialinėje, ekonominėje ir užimtumo srityse;

33. rekomenduoja regionų ir vietos valdžios institucijoms dalytis geriausia praktika romų integracijos srityje, turint

omenyje, kad įgyvendinant ES romų integracijos planą tokie tinklai kaip EUROCITIES, tarptautinės organizacijos ir kiti vyriausybinių bei nevyriausybinių subjektai, veikiantys keturiose nurodytose prioritetinėse srityse, gali būti naudingi visų pirma veikdami vietos lygmeniu ir vėliau įtraukdami visų Europos šalių miestus;

34. rekomenduoja valstybėms narėms atsiliiepti į Komisijos raginimą pasinaudoti ES finansavimo priemonėmis, skirtomis romų integracijai remti, be kita ko, socialiniu fondu, Europos žemės ūkio fondu ir Europos mikrofinansų priemone „Progress“, ne tik įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas ir pilietinę romų visuomenę, bet taip pat konsultuojantis su tarptautinėmis ir religinėmis organizacijomis bei NVO, kaip panaudoti ES techninę pagalbą projektų valdymo, stebėsenos ir vertinimo gebėjimams stiprinti.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros

(2012/C 54/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad aktyvesnis vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas kaimynystės politikoje gali sustiprinti visuomenės dalyvavimą ir paramą politikos tikslams ir nesudaryti įspūdžio, kad už Europos valdymą atsakingos tik nacionalinės vyriausybės ir institucijos Briuselyje; šiuo požiūriu vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat gali padėti įveikti pavojingas izoliacionizmo ar renacionalizavimo tendencijas, kurios gali kelti pavojų tiek ES, tiek ir ES nepriklausančių šalių ir regionų stabilumui,
- labai vertina Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos valdžios asamblėjos (ARLEM) atliktą darbą, kuris sudaro sąlygas regionų ir vietos valdžios institucijoms dalyvauti Europos ir Viduržemio jūros šalyse vykstančiose politinėse diskusijose ir Viduržemio jūros šalių sąjungos generalinio sekretoriato išrinktiems projektams suteikia teritorinį aspektą. Šis darbas taip pat užtikrina keitimąsi geriausia patirtimi ir padeda įgyvendinti EKP tikslus,
- taip pat remia Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferenciją (CORLEAP), kaip ES ir Rytų partnerystės šalių regionų ir vietos valdžios institucijų daugiašalio bendradarbiavimo tinklą, per kurį siekiama toliau skatinti šias institucijas įgyvendinti EKP. Ši konferencija taip pat ketina bendradarbiauti su Rytų partnerių vietos ir regionų valdžios institucijomis, kad būtų sukurta nuolatinė institucinio bendradarbiavimo sistema,
- rekomenduoja suintensyvinti kaimynystės politiką visame Juodosios jūros regione. Reikėtų pabrėžti išliekančią geopolitinę šio regiono, tuo pačiu ir Juodosios jūros sinergijos, svarbą ES. Su šiuo regionu besiribojančioms ES valstybėms narėms reikėtų skirti tinkamą ES paramą jų kaimynystės politikos priemonėms įgyvendinti.

Pranešėjas	Jacek PROTAS (PL / ELP), Varmijos Mozūrų vaivadijos maršalka
Pamatinis dokumentas	Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“
	COM(2011) 303 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Ižanginės pastabos

1. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą ir jo bendrą tikslą, pabrėžiantį, kad būtina remti pastangas šalyse partnerėse sukurti tvirtą demokratiją ir vykdyti politines reformas. Europos Sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijos, kaip demokratiniai ir politiniai organai, turi šioje srityje atlikti neginčijamą vaidmenį ir jos yra itin svarbios demokratijos kūrimui. Todėl jos džiaugtųsi galėdamos prisidėti prie šių kaimynystės politikos pastangų;

2. labai palankiai vertina ligšiolinę Europos kaimynystės politikos (EKP) raidą, kuriai būdinga didėjanti įvairovė ir prisitaikymas prie konkrečių poreikių ir situacijų. Regionų komitetas palankiai vertina tai, kad pirminis 2004 m. parengtas „universalus“ projektas išplėtotas ir kad daugėja specializuotų, konkrečioms atvejams pritaikytų priemonių;

3. palankiai vertina toliau vykstantį Europos kaimynystės politikos išsišakojimą į Rytų partnerystę, Viduržemio jūros šalių sąjungą ir į kuriamą Juodosios jūros sinergiją;

4. mano, kad reikėtų toliau vykdyti Europos kaimynystės politikos diversifikacijos procesą ir kad kaimynystės politika turėtų tapti neatsiejama plataus užmojo ir nuoseklios Europos išorės politikos dalimi ir specialia jos priemone;

5. pabrėžia, kad regionuose ir regionų vykdoma kaimynystės politika gali tapti veiksminga priemone skatinant pagrindines Europos Sąjungos vertybes – pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų, teisėms;

6. rekomenduoja, kad, atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų kompetenciją ir patirtį išorės santykių srityje, įgyvendinant kaimynystės politiką turėtų būti raginami dalyvauti visi ES regionai ir vietos valdžios institucijos;

7. mano, kad labai svarbu apie kaimynystės politiką kuo geriau informuoti regionų visuomenę;

8. pabrėžia, kad įgyvendinant Europos kaimynystės politiką labai svarbu plėtoti tiek valdžios, tiek žmonių tarpusavio santykių lygmenis. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo

gali būti labai svarbus vystant tikslinį ir atsakingą bendradarbiavimą su pilietinės visuomenės organizacijomis, tačiau kaip valdžios institucijos jos taip pat turi atlikti savo vaidmenį užmezgant ryšius administraciniu / oficialiu lygmeniu;

9. mano, kad aktyvesnis vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas kaimynystės politikoje gali sustiprinti visuomenės dalyvavimą ir paramą politikos tikslams ir nesudaryti išpūdzio, kad už Europos valdymą atsakingos tik nacionalinės vyriausybės ir institucijos Briuselyje; šiuo požiūriu vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat gali padėti įveikti pavojingas izoliacionizmo ar renacionalizavimo tendencijas, kurios gali kelti pavojų tiek ES, tiek ir ES nepriklausančių šalių ir regionų stabilumui

10. pabrėžia, kad bendradarbiauti turi ir kaimynystės ryšiais nesusiję ES regionai, taip pat Europos Sąjungai nepriklausantys regionai;

11. rekomenduoja kaimyninėse šalyse remti ne tik ekonomikos augimą, bet ir tvarų vystymąsi ypatingą dėmesį skiriant regionų ir socialinių skirtumų mažinimui;

12. pritaria Komisijos pasiūlymui skatinti partnerystę ir ją remti. Ilgalaikis visų visuomenės suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas skatina pliuralizmą ir dalyvavimą visais lygiais, tai savo ruožtu sudaro geresnes tvaraus ekonominio, socialinio ir demokratijos vystymo prielaidas;

13. mano, kad įgyvendinant Europos kaimynystės politiką gali būti labai naudingas regionų vykdomas darbas ir metodai – jie gali papildyti EKP priemones, pavyzdžiui, TAIEX, SIGMA, miestų giminiavimosi projektus ir EKP veiksmų planus;

14. pritaria Komisijos siūlymui, kad veiksmingos regioninės partnerystės gali būti sudarytos tokiose srityse, kaip MVĮ vystymas, aplinka, švietimas, jaunimo galimybės, kultūra, transportas, moksliniai tyrimai, kaimo plėtra ir užimtumas. ES vietos ir regionų valdžios institucijos turi daug patirties ir praktinių žinių šiose srityse ir norėtų dalyvauti partnerystėje;

15. pritaria pagrindiniams Regionų komiteto nuomonės „Ryžtinga Europos kaimynystės politika“ teiginiams ir atkreipia dėmesį į jos svarbą ir aktualumą;

16. atkreipia dėmesį į ES institucijų vaidmenį užtikrinant, kad partnerės šalys veiksmingai naudotų turimus išteklius, ir siūlo dėmesį sutelkti į praktinį bendradarbiavimą, duodantį konkrečius rezultatus;

17. tvirtai pabrėžia, kad 2014–2020 m. ES biudžete turi būti užtikrinta pakankamai lėšų EKP įgyvendinimui;

18. palankiai vertina Komisijos siekį supaprastinti ir suderinti įvairias finansines priemones ir pabrėžia galimą šių priemonių poveikį ir naudą;

Kaimynystės politikos, jos metodų diferencijavimas ir regionų vaidmuo

19. yra įsitikinęs, kad kaimynystės politiką būtina diferencijuoti, tačiau to negalima daryti formaliai, remiantis tik geografiniu suskirstymu į pietų ir rytų matmenis;

20. rekomenduoja kaimynystės politikos priemones diferencijuoti atsižvelgiant į šalių demokratijos (t. y. demokratinį procesų) lygį, į tai, kaip jose laikomasi žmogaus ir piliečių teisių, teisinės valstybės principų, ir į jų sisteminio ir ekonominio persitvarkymo proceso pažangą (ypatingą dėmesį kreipiant į laisvosios rinkos principų įgyvendinimą). Kaimynystės politika bus tuo sėkmingesnė, kuo ji bus tikslingesnė;

21. mano, kad reikėtų politikos priemonių, kurios leistų visuomenės, nacionalinius arba regionų ir vietos valdžios institucijų veiksmus vertinti diferencijuotai, atsižvelgiant į jų ypatybes ir galimybes. Veiksmai šiose skirtingose srityse turėtų būti koordinuojami, tačiau jie nebūtinai turi būti (o daugeliu atvejų net neturėtų būti) įgyvendinami lygiagrečiai;

22. mano, kad įgyvendinant kaimynystės politiką vyriausybės lygmeniu, principo „daugiau už daugiau“ taikymas būtų aiškus ir būtų pagrįstai taikomas;

23. vis dėlto mano, kad visuomenės lygmeniu principas „daugiau už daugiau“ yra ne toks aiškus ir per daug formalus. Jo taikymas gali netgi duoti priešingų rezultatų ir apsunkinti jau egzistuojančių, pagal principą „iš apačios į viršų“ užmegztų ryšių plėtojimą. Norint, kad socialiniai ryšiai būtų veiksmingi, turi būti tęstinumas ir jie turi būti kuo neformalesni;

24. be to, mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas negali pakeiči piliečių ir trečiojo sektoriaus dalyvavimo;

25. pabrėžia, kad trečiojo sektoriaus dalyvavimą reikėtų laikyti svarbiu kaimynystės politikos elementu, reikalaujančiu konkrečių priemonių;

26. pabrėžia vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį plėtojant glaudesnius prekybinius ryšius ir mano, kad glaudesnė ekonominė integracija gali būti socialinių ir politinių permainų katalizatorius. Taip pat ragina EKP šalis kurti laisvosios prekybos zonas;

27. labai vertina Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių regionų ir vietos valdžios asamblėjos (ARLEM) atliktą darbą, kuris sudaro sąlygas regionų ir vietos valdžios institucijoms dalyvauti Europos ir Viduržemio jūros šalyse vykstančiose politinėse diskusijose ir Viduržemio jūros šalių sąjungos generallinio sekretoriato išrinktiems projektams suteikia teritorinį aspektą. Šis darbas taip pat užtikrina keitimąsi geriausia praktika ir padeda įgyvendinti EKP tikslus;

28. taip pat remia Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferenciją (CORLEAP), kaip ES ir Rytų partnerystės šalių regionų ir vietos valdžios institucijų daugiašalio bendradarbiavimo tinklą, per kurį siekiama toliau skatinti šias institucijas įgyvendinti EKP. Ši konferencija taip pat ketina bendradarbiauti su Rytų partnerių vietos ir regionų valdžios institucijomis, kad būtų sukurta nuolatinė institucinio bendradarbiavimo sistema;

29. ragina Europos Sąjungą, Viduržemio jūros šalių sąjungą, nacionalines vyriausybes ir tarptautinius suinteresuotuosius subjektus bendradarbiauti su ARLEM, kuri suburia Regionų komitetą ir vietos bei regionų valdžios institucijų asociacijas, kad veiksmai Viduržemio jūros baseine būtų geriau koordinuojami ir veiksmingesni;

30. rekomenduoja, kad socialiniai ryšiai pirmiausia būtų tiesioginiai ir asmeniški. Šiuo atveju labai svarbus asmeninis dalyvių atsidavimas, o ne tik institucijos užduočių ir veiksmų vykdymas;

31. mano, kad miestus ir regionus reikia sudominti kultūriniais mainais. Šioje srityje trečiojo sektoriaus veikla gali būti labai veiksminga. Tačiau tam reikalinga aiški nacionalinių vyriausybių ir vietos ir regionų valdžios institucijų parama;

32. mano, jog būtina atsvara skirtingiems regionų grupių interesams, kuriuos lemia skirtinga jų geografinė padėtis. Bendras ES užsienio politikos koordinavimas privalo užtikrinti, kad diferencijavimas nesukeltų Pietų ir Rytų konkurencijos ir kad dėl regionų specializacijos konkrečiose kaimynystės politikos srityse atsirastų ar neišryškėtų interesų skirtumai arba konkurencija blogąja šio žodžio prasme;

33. mano, kad kaimynystės politikos institucionalizavimas turėtų palengvinti ir skatinti regionų dalyvavimą ir jų veiksmus „per atstumą“ (pavyzdžiui, Vidurio Europos regionų bendradarbiavimą Viduržemio jūros regione arba Vakarų Europos regionų bendradarbiavimą Rytų Europoje). Tai sustiprintų bendros regionų atsakomybės už visą EKP jausmą;

34. mano, kad reikia stiprinti ypatingą prie ES svarbių sienų Rytuose ir Pietuose esančių regionų vaidmenį. Šiems regionams su Europos kaimynystėje susijusios problemos daro tiesioginį poveikį. Europos kaimynystės politikos jokių būdu negalima vykdyti nepasitarus su šiais regionais ir šios politikos priemonėse turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius jų interesus;

35. rekomenduoja, kad įgyvendinant Europos kaimynystės politiką, ES pasienio regionams būtų teikiama speciali parama;

36. mano, kad įgyvendinant Europos kaimynystės politiką reikėtų atsižvelgti į esamus santykius su trečiosiomis šalimis, ypač Rusija, visų pirma rytuose. Regionus reikėtų informuoti apie šį EKP aspektą ir turėtų būti remiamos tinkamos bendradarbiavimo su visomis susijusiomis trečiosiomis šalimis formos;

37. patvirtina savo ketinimą remti demokratizacijos procesą konkrečiose kaimyninėse šalyse ir toliau kartu su Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongresu rengti rinkimų stebėjimo misijas;

Kaimynystės politikos sąlygos atskirose šalyse

38. mano, kad būtina atsižvelgti į ypatingas Rytų partnerystės ir kaimynystės politikos įgyvendinimo sąlygas Kaukaze;

39. konstatuoja, kad po 2008 m. konflikto Gruzijai reikalinga sisteminga ir nuolatinė parama pagal Rytų partnerystės programą;

40. rekomenduoja suintensyvinti kaimynystės politiką visame Juodosios jūros regione. Reikėtų pabrėžti išliekančią geopolitinę šio regiono, tuo pačiu ir Juodosios jūros sinergijos, svarbą ES. Su šiuo regionu besiribojančioms ES valstybėms narėms reikėtų skirti tinkamą ES paramą jų kaimynystės politikos priemonėms įgyvendinti;

41. laiko Moldovos atvejį išskirtiniu. Atsižvelgiant į tai, kokią didelę pažangą šioje šalyje padarė kaimynystės politika ir Rytų partnerystė, reikėtų skirti kiek įmanoma daugiau dėmesio šios šalies vystymuisi. Šiuo atveju netgi dalinė sėkmė gali turėti didelį poveikį kaimynystės politikai ir ES išorės politikai skatinti;

42. ragina skirti dėmesio ypatingai Kaliningrado srities padėčiai. Jei, nepaisant jos geografinės padėties, kaimynystės politika netaikoma. Tačiau ši teritorija yra nepaprastai svarbi ir kelia keblumų ne tik todėl, kad turi sieną su ES, bet ir todėl, kad iš visų pusių yra apsupta ES teritorijos. Įgyvendinant kaimynystės politiką prie pat ES sienų negalima nekreipti dėmesio į šio regiono ypatumus;

43. mano, kad, nepaisant nusivylimo dėl vis dar egzistuojančių sunkumų Baltarusijoje, būtina remti kaimynystės politikos įgyvendinimą šioje šalyje;

44. pripažįsta, kad Ukrainoje vykstantiems demokratinio, politinio, ekonominio ir socialinio pertvarkos procesams reikalinga sisteminga parama;

45. rekomenduoja (turėdamas omenyje „Arabų pavasario“ įvykius), kaimynystės politikai skirti svarbų vaidmenį plėtojant

ryšius tarp visuomenių. Šiam regionui artimiausiu metu reikėtų skirti ypatingą ir didelį dėmesį. Darbas šiame regione – tarsi visų ES narių (valstybių, regionų ir visuomenių) atsakomybės išbandymas;

46. primena, kad visos pietinės Viduržemio jūros šalys yra skirtingos, tad ES strategija turi būti konkrečiai pritaikyta kiekvienai situacijai. Tačiau demokratijos kūrimas ir perėjimas prie demokratijos pirmiausia prasideda nuo vietos lygmens, procesų negalima „nuleisti iš viršaus“, jei norima, kad demokratija būtų stabili ir tvirtai įsišaknijusi visuomenėje;

Teritorinio bendradarbiavimo kaip kaimynystės politikos priemonės svarba

47. mano, kad euroregionai kaimynystės politikai suteikia labai reikalingos patirties. Vidurio Europos šalių atveju jie tapo svarbia stojimo proceso priemone, o joms tapus ES narėmis – naudinga priemone stabilizuoti santykius su kaimyninėmis šalimis, kurios nėra ES narės;

48. siūlo savo paramą kuriant ilgalaikes politines ir administracines decentralizuotas struktūras, atsižvelgiant į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijų administraciniai ir instituciniai gebėjimai sudaro sąlygas bendradarbiauti regionų lygiu, didina efektyvumą, gerina valdymą ir turi esminės reikšmės demokratizacijos procesui;

49. rekomenduoja išnagrinėti galimybes sustiprinti esamus euroregionus, šiuo tikslu pasitelkiant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę, nes tai užtikrintų didesnę teisinį tikrumą susijusioms šalims ir kuriamų struktūrų skaidrumą; dar kartą pakartoja savo prašymą sudaryti galimybę kurti ETBG su trečiosiomis šalimis dvišalių santykių pagrindu ir ragina valstybes nares, kurios dar to nepadarė, imtis būtinų veiksmų ETBG kūrimui ir įgyvendinimui palengvinti;

50. pabrėžia, kad pagal plėtros ir Europos kaimynystės politiką vykdomos gebėjimų stiprinimo programos duoda praktinę naudą ir, kaip konkretų pavyzdį pateikdamas Vietos administravimo priemonės bandomąją programą ⁽¹⁾, dar kartą pakartoja savo siūlymą, kad reikėtų parengti panašių iniciatyvų pietinėms Viduržemio jūros šalims, kad būtų galima paremti jų gebėjimų stiprinimą vietos ir regionų lygmeniu;

51. nurodo, kad euroregionai sudaro galimybę taikyti platų priemonių spektrą – pradedant ekonominėmis ir baigiant kultūrinėmis. Euroregionai taip pat leidžia betarpiškai plėtoti bendradarbiavimą, dalyvaujant trečiajam sektoriui. Euroregionai įrodė esantys lanksti ir nepaprastai veiksminga priemonė, kai imamasi veiksmų prie Vidurio ir Rytų Europos sienų - ES išorinės sienos regionuose.

⁽¹⁾ Regionų komitetas jau dabar glaudžiai bendradarbiauja su Europos Komisija remdamas šią bandomąją programą, kurioje kol kas dalyvauti gali tik šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės.

52. rekomenduoja (remdamasis jau seniau sukurtų euroregionų patirtimi) remti naujų euroregionų projektus ir juos vystyti, visų pirma tuos, kuriais Alžyro, Tuniso, Libijos ir Egipto regionai būtų susieti su atitinkamais regionais Pietų Europoje;

53. mano, kad pietinės Europos Sąjungos sienos, t. y. jūrinės sienos, ypatumai neturėtų būti laikomi kliūtimi kurti euroregionus. Reikėtų pabrėžti, kad labai sveikintinos šių euroregionų kūrimo iniciatyvos: Andalūzija, Gibraltaras ir Marokas, Notio Egeo ir Turkija, Vorio Egeo ir Turkija bei Polio ir Trakiakent, nors šie euroregionai dar tik pradėti kurti;

54. mano, kad reikia kuo skubiau sukurti visiškai veikiančių Juodosios jūros euroregioną;

55. mano, kad euroregionai gali veiksmingai remti EKP (EKPP) instrumentus, tokius kaip TAIEX, SIGMA, Twinning ir EKP veiksmų planai;

56. pabrėžia Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) ir makroregioninės strategijos pridėtinę vertę – tai novatoriškos teritorinio bendradarbiavimo tarpregioniniu ir viršvalstybiniu lygiu priemonės, kadangi jos gali padėti sustiprinti sanglaudą ir politinių veiksmų įvairiose srityse koordinavimą platesniame Viduržemio jūros ir Juodosios jūros regione racionaliau paskirstant finansinius išteklius ir sustiprinant vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį remiantis daugiapakopio valdymo principais ir aktyviau įtraukiant pilietinės visuomenės organizacijas;

Piliečių aspektas kaimynystės politikoje, remiamas regionų veiksmais

57. rekomenduoja užtikrinti, kad nacionalinių vyriausybių ar netgi regionų valdžios institucijų tarpusavio ryšiai netaptų platesnių ir gilesnių ryšių tarp visuomenių pakaitalu. Visos Viduržemio jūros šalys turėtų turėti bendrus euroregionus ir taip sukurti galimybę užmegzti trečiojo sektoriaus ir piliečių tarpusavio ryšius;

58. rekomenduoja taikyti euroregionams būdingas priemones, kuriomis būtų galima veiksmingai kovoti su daugeliu stereotipų ir nuogastavimų, kylančių prie ES sienų dėl migracijos ir mano, kad tiesioginė bendradarbiavimo ir mainų patirtis taip pat gali padėti įveikti su Europa ir Vakarais susijusius stereotipus daugelyje šalių, kurios ribojasi su Sąjunga;

59. mano, kad aktyvi kaimynystės politika gali apriboti nekontroliuojamą migraciją;

60. mano, kad kaimynystės politika, remianti prie Europos Sąjungos sienų esančių regionų ir šalių aktyviausius individus ir grupes, gali būti politinės ir ekonominės pertvarkos procesų varomoji jėga;

61. mano, kad parama aktyviai demokratinių pokyčių ir ekonominių reformų labai dirbantiems individams ir grupėms gali padidinti visų priemonių veiksmingumą;

62. pabrėžia, kad įgyvendinant kaimynystės politiką, labai svarbu organizuoti įvairiausių formų jaunimo ir studentų mainus bei mokslinį bendradarbiavimą;

63. pabrėžia, kad labai svarbu stiprinti administracinius gebėjimus šalyse partnerėse, todėl palankiai vertina nacionalinių programų stiprinimą (pavyzdžiui, Estijos Rytų partnerystės centro, daugiausia dėmesio skiriančio administraciniams gebėjimams, veiklą ir Varšuvos Rytų partnerystės valstybės valdymo akademijos veiklą), ir ragina partneres vietos ir regionų lygiu remti administracinę reformą ir gebėjimų ugdymą;

Tarpregioninis bendradarbiavimas įgyvendinant kaimynystės politiką

64. rekomenduoja pietiniams euroregionams (panašiai kaip ir regionams) turėti partnerius kitose žemyno dalyse. Tokie ryšiai pirmiausia turėtų būti užmegzti tarp euroregionų prie ES pietinės sienos ir Vidurio bei Šiaurės Europos euroregionų, besiribojančių su Rytų Europa. ES regioninė politika turėtų užkirsti kelią Europos kaimynystės politikos suskaldymui į pavienes sritis. Tokius ryšius gali padėti kurti Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė;

65. mano, kad reikia atlikti sistemingą ES vizų politikos analizę, siekiant palengvinti vizų išdavimą EKP šalių piliečiams ir taip skatinti visuomenių dialogą;

66. pabrėžia, kad gali būti naudinga prie kai kurių Sąjungos sienų sudaryti vietinio susisiekimo per sieną galimybes.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO*

Regionų komiteto nuomonė „Mažiau administracinių formalumų piliečiams. Skatinti laisvą viešųjų dokumentų judėjimą ir civilinės būklės dokumentų pasekmių pripažinimą“

(2012/C 54/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- pažymi, kad civilinės būklės įrašai, pavyzdžiui, gimimo, santuokos ir mirties liudijimai, santuokos nutraukimo registravimas, vardo, pavardės keitimas ir pan., turi esminės reikšmės asmens tapatybei ir galimybėms visapusiškai dalyvauti socialiniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime,
- pabrėžia, kad viešieji dokumentai atlieka esminę funkciją užtikrinant, kad teisių turėtojai galėtų veiksmingai pasinaudoti ES pilietybės suteikiamomis teisėmis,
- pabrėžia, kad įstatymų dėl civilinės būklės įrašų priėmimas priklauso valstybių narių ir jų vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijai; pabrėžia, kad būtina laikytis subsidiarumo ir proporcingumo principų,
- pritaria Komisijos plataus masto tikslui nustatyti ir pašalinti kliūtis, trukdančias pasinaudoti ES teisėmis, ypač tarpvalstybiniais atvejais, ir suteikti piliečiams didesnės praktinės ir konkrečios naudos iš tebevykstančios ES integracijos, ir primygtinai ragina formuojant šios srities politiką didžiausią dėmesį skirti piliečių poreikių tenkinimui,
- sutinka su nuomone, kad abipusiu pasitikėjimu grindžiamoje Europos Sąjungoje skirtingų valstybių narių viešųjų dokumentų legalizavimas turėtų būti nereikalingas, tačiau atsižvelgdamas į tai, kad informacija keičiamasi nepatikimai ir nepakankamai, siūlo, kad, prieš priimant teisės aktus, gali reikėti sukurti administracinio bendradarbiavimo infrastruktūrą, kad, prireikus, būtų galima patikrinti dokumentų autentiškumą; tarpiniu laikotarpiu, siekiant paprastesnio bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis šalimis, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę pradėti taikyti programą e-APP, pagal kurią išduodamos ir naudojamos elektroninės apostilės,
- mano, kad nevertėtų atmesti galimybės įsteigti Europos civilinės būklės biurą, jeigu būtų įrodyta, kad tai būtų veiksmingesnis ir efektyvesnis sprendimas nei daugybės naujų biurų steigimas ar panašių biurų išlaikymas valstybėse narėse,
- siūlytų apsvarstyti galimybę valstybėms narėms nustatyti geriausios praktikos gaires siekiant palengvinti civilinės būklės dokumentų pateikimą tarptautiniu mastu.

Pranešėjas	Patrick McGOWAN (IE / LDAE), Donegolo grafystės tarybos ir Pasienio regiono tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Žalioji knyga „Mažiau administracinių formalumų piliečiams. Skatinti laisvą viešųjų dokumentų judėjimą ir civilinės būklės dokumentų pasekmių pripažinimą“
	COM(2010) 747

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. pritaria Europos Komisijos iniciatyvai, kuria siekiama sukurti Piliečių sąjungą. Šiuo tikslu ji paskelbė žaliąją knygą, kuria pradedamos ES masto diskusijos dėl galimybių teikti teisės aktų pasiūlymus dėl dviejų skirtingų, tačiau tarpusavyje susijusių sričių:

(a) laisvo viešųjų dokumentų judėjimo, panaikinant reikalavimą legalizuoti kitų valstybių narių dokumentus,

(b) tam tikrų civilinės būklės įrašų pasekmių pripažinimo, kad vienoje valstybėje narėje suteiktas teisinis statusas būtų pripažįstamas ir turėtų tokias pačias teises pasekmes kitoje valstybėje narėje;

2. pažymi, kad viešieji dokumentai – tai įvairūs administraciniai, notariniai, teisminiai aktai ir dokumentai, įskaitant civilinės būklės įrašus, kurie nustato ir liudija svarbiausius žmogaus gyvenimo įvykius; taip pat nurodo, kad civilinės būklės įrašai, pavyzdžiui, gimimo, santuokos ir mirties liudijimai, santuokos nutraukimo registravimas, vardo, pavardės keitimas ir pan., turi esminės reikšmės asmens tapatybei ir galimybėms visapusiškai dalyvauti socialiniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime;

3. pabrėžia, kad viešieji dokumentai atlieka esminę funkciją užtikrinant, kad teisių turėtojai galėtų veiksmingai pasinaudoti ES pilietybės suteikiamomis teisėmis. Šios teisės apima laisvą piliečių ir jų šeimos narių judėjimą, laisvą darbuotojų judėjimą, įsisteigimo laisvę, socialinę apsaugą, laisvą prekių ir paslaugų judėjimą ir veiksmingo teisingumo užtikrinimą piliečiams civilinėse ir komercinėse bylose. Iš tiesų, siekiant pripažinti ES pilietybės suteikiamas teises yra svarbūs labai įvairūs viešieji dokumentai;

4. pritaria Komisijos plataus masto tikslui nustatyti ir pašalinti kliūtis, trukdančias pasinaudoti ES pilietybės suteikiamomis teisėmis, ypač tarpvalstybiniais atvejais, ir apskritai sumažinti biurokratiją siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarptautiniam bendradarbiavimui ir suteikti piliečiams didesnės praktinės ir konkrečios naudos iš tebevykstančios ES integracijos, ir primygtinai ragina kuriant šios srities politiką didžiausią dėmesį skirti piliečių poreikių tenkinimui;

5. pabrėžia, kad visoje Europos Sąjungoje veikiančios iš esmės besiskiriančios civilinės būklės aktų registravimo sistemos (pagal įvykį, pagal asmenį ir gyventojų registrai) ir nevienodos procedūros atspindi atskirų šalių konstitucinę tvarką ir jų

valdžios institucijų teisinę sąrangą, taip pat skirtingas visuomenines vertybes. Įvairovę rodo tai, kad skirtingose valstybėse narėse civilinės būklės įrašų teisinės pasekmės yra nevienodos;

6. mano, kad valstybės narės viduje civilinės būklės įrašų registravimas paprastai yra veiksmingas, tačiau dažniausiai problemų kyla sprendžiant tarpvalstybinius klausimus; vis dėlto pažymi, kad maždaug trečdalis Europos Sąjungoje įregistruotų civilinės būklės įrašų turi tarpvalstybinių aspektų, o didėjant judumui atitinkamai daugės ir administracinių problemų. Kitas tarpvalstybiniu lygiu reikalus tvarkančius piliečius apsunkinantys veiksnys – taikomų įstatymų įvairovė, nes kiekviena šalis taiko savas taisykles dėl įstatymų kolizijos;

7. pabrėžia tai, kad nepaisant to, jog kai kuriems viešiesiems dokumentams (pavyzdžiui, profesinės kvalifikacijos pažymėjimams) taikoma ES teisė, įstatymų dėl civilinės būklės įrašų priėmimas priklauso valstybių narių ir jų vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijai, ir primygtinai teigia, kad formuojant šios srities ES politiką ir teisės aktus būtina laikytis subsidiarumo ir proporcingumo principų;

8. pabrėžia, kad įvairiose valstybėse narėse ir net jų viduje už dokumentų legalizavimą yra atsakingos labai skirtingos institucijos, o dar labiau neatitinka civilinės būklės įrašus registruojančios įstaigos – nuo teisminių ir religinių iki skirtingų lygmenų viešojo administravimo įstaigų; vis dėlto nurodo, kad piliečiai dažniausiai šiuos reikalus tvarko vietos ir regionų lygmenimis, kuriuose visoje ES veikia apie 80 000 vietinių metrikacijos biurų;

9. mano, kad šie klausimai turi būti svarstomi ne atskirai, bet atsižvelgiant į kitas ES politikos sritis, pavyzdžiui, ekonominę politiką, Skaitmeninę darbotvarkę, socialinę politiką ir išorės politiką, siekiant užtikrinti didesnę Sąjungos veiksmų nuoseklumą, veiksmingumą ir darną;

Laisvas viešųjų dokumentų judėjimas

10. nurodo, kad legalizuojant dokumentus paprastai nustatoma užsienio valstybės viešojo dokumento autentiškumo prezumpcija, kadangi vienos šalies kompetentingoms institucijoms gali būti nežinomi viešąjį dokumentą išdavusios įstaigos antspaudai, žymos ir parašai; vis dėlto pripažįsta, kad tam tikri viešieji dokumentai, pavyzdžiui, pasai, vairuotojo pažymėjimai ir teismo sprendimai, yra pripažįstami be papildomo legalizavimo;

11. mano, kad legalizavimas kainuoja laiko, pinigų bei pastangų ir pats savaime nėra tinkama priemonė siekiant užkirsti kelią sukčiavimui viešųjų dokumentų tarpvalstybinio naudojimo srityje; sutinka su Stokholmo programos nuostatomis, kad ES turėtų aktyviai naudotis savo naryste Hagos privatinės tarptautinės teisės konferencijoje siekdama propaguoti atitinkamas konvencijas (taip pat kalbama ir apie Tarptautinę civilinės būklės komisiją), nes iki šiol valstybės narės nebuvo linkusios bendradarbiauti spręsdamos su dokumentų legalizavimo konvencijomis susijusius klausimus;

12. pripažįsta, kad galiojančios konvencijos, susijusios su dokumentų legalizavimu, ir įvairiausi dvišaliai susitarimai, taikomi fragmentiškai, pavyzdžiui, 1987 m. *Briuselio konvenciją dėl viešųjų dokumentų legalizavimo panaikinimo valstybėse narėse* pasirašė mažiau kaip pusė ES valstybių narių, o dar mažiau jų konvenciją ratifikavo ir laikinai įgyvendino;

13. sutinka su nuomone, kad abipusiu pasitikėjimu grindžiamoje Europos Sąjungoje skirtingų valstybių narių viešųjų dokumentų legalizavimas turėtų būti nereikalingas, ir panašiai mano, kad gali tapti nereikalingi ir kiti valstybių narių administraciniai formalumai, kurie trukdo Europos Sąjungos pilietybei ir laisvo judėjimo teisei, pavyzdžiui, „užsienio valstybės kompetentingos įstaigos dokumentas, patvirtinantis, kad santuokai nėra kliūčių“ (angl. *certificate of no impediment*) ir „pažyma apie užsienio teisės normas“ (pranc. *certificat de coutume*);

14. tačiau, atsižvelgdamas į tai, kad skirtingų valstybių narių civilinės metrikacijos biurai informacija keičiasi nepatikimai ir nepakankamai (iš tiesų, kai kurios valstybės narės neteikia ir negauna informacijos apie „užsienyje įvykusius“ civilinės būklės įvykius), mano, kad, prieš pateikiant teisės aktus, gali reikėti nustatyti valstybių narių metrikacijos biurų administracinio bendradarbiavimo tvarką, kad, prireikus, jie galėtų patikrinti dokumentų tikrumą, taip pat gali reikėti sukurti bendradarbiavimo kanalus paprastesniam kitų oficialių dokumentų, pavyzdžiui, diplomų ir notarinių aktų, autentiškumui patvirtinti. Beje, toks bendradarbiavimas taip pat gali padėti pareigūnams patikrinti dokumento teksto tikslumą ir jo autentiškumą;

15. be to, mano, kad būtina iširti priežastis, dėl kurių vengiama ratifikuoti atitinkamas galiojančias konvencijas (pavyzdžiui, 1987 m. *Briuselio konvenciją*), ir išnagrinėti laikinai jas įgyvendinančių valstybių narių patirtį;

16. mano, kad tarpiniu laikotarpiu, siekiant paprastesnio bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis šalimis, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę pradėti taikyti programą e-APP⁽¹⁾, pagal kurią išduodamos ir naudojamos elektroninės

apostilės, kartu su internetu prieinamu e. registru. Europoje šią programą neseniai pradėjo įgyvendinti Ispanija pagal Europos Komisijos remiamą projektą *e-APP for Europe*;

Tarpvalstybiniai klausimai ir civilinės būklės dokumentų įrašų pasekmių pripažinimas

17. pabrėžia, kad daugeliui piliečių kyla didelių problemų civilinės būklės dokumentų tarpvalstybinio perdavimo srityje. Kai kuriose valstybėse narėse reikalaujama asmens atvykti asmeniškai, kad jis galėtų priėti prie savo civilinės būklės įrašų ar juos apostilizuoti; tokia nereikalinga biurokratija gali daug kainuoti asmenims, kurie tokioje valstybėje narėje nebegyvena. Laikantis subsidiarumo principo, Komitetas siūlo apsvarstyti galimybę valstybėms narėms nustatyti geriausios praktikos gaires siekiant sudaryti paprastesnes sąlygas civilinės būklės dokumentų pateikimui tarptautiniu mastu, nustatant atitinkamas apsaugos priemones, kurios sumažintų sukčiavimo riziką;

18. pabrėžia, kad kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į savo istoriją, kultūrą, politinę ir teisinę sistemą, yra sukūrusi savo pačios *acquis* pilietybės ir civilinės būklės klausimais, todėl didelių pokyčių įvedimas gali turėti reikšmingų konstitucinių, teisinių ir ekonominių pasekmių valstybių narių valdžios institucijoms, ir reikalauja atlikti esminius teisinius ir administracinius struktūrų ir procesų pakeitimus; panašiai, tai gali būti dideli socialiniai ir kultūriniai pokyčiai piliečiams ir visuomenei;

19. vis dėlto pripažįsta, kad ES piliečiai, ypač tie, kurie gyvena ir dirba „kitoje“ valstybėje narėje, pageidauja, kad jų gyvenimo nepagrįstai neapsunkintų sudėtinga biurokratinė sistema, taikoma sprendžiant tarpvalstybinius civilinės būklės klausimus;

20. pripažįsta, kad rengti nuolatinį mokymą maždaug 125 000 Europos Sąjungoje dirbančių registratorių apie kitų valstybių narių civilinės metrikacijos sistemas ir procesus dėl logistinių priežasčių ir didelių šnaudų neįmanoma; todėl pabrėžia, kad reikia ieškoti kitų tinkamesnių piliečių šiuo metu patiriamų problemų sprendimų;

21. sutinka, kad dabartiniai neišsamūs, *ad hoc* pagrindu užmezgami valstybių narių registratorių ryšiai gali būti teisinių, procedūrinių, logistinių ir visų pirma kalbos sunkumų pasekmė; todėl siūlytų Europos Komisijai įsteigti ekspertų grupę, kuriai priklausytų kiekvienos valstybės narės metrikacijos specialistai, kad pasiūlymai dėl tarpvalstybinių klausimų sprendimo sulauktų kuo įvairesnių nuomonių ir būtų sudarytos palankesnės sąlygos ES bendradarbiauti tarptautiniuose forumuose;

22. mano, kad brangiai kainuojantį ir daug laiko atimantį viešųjų dokumentų vertimo ir jo patvirtinimo poreikį būtų galima sumažinti dažniau naudojant standartines formas ir elektroninio kodavimo bei duomenų nuskaitymo sistemas; mano, kad tokie pokyčiai galėtų būti skatinami didesnio masto tarptautiniuose forumuose;

⁽¹⁾ Pagal elektroninio apostilizavimo bandomąją programą (e-APP) Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencija (HCCH) ir Jungtinių Amerikos Valstijų nacionalinė notarų asociacija (NNA) kartu su bet kuria suinteresuota valstybe (ar bet kuria iš jos vidinių jurisdikcijų) rengia, propaguoja ir padeda įgyvendinti nebrangią, veiksmingą ir saugią programines įrangos technologiją, taikomą elektroninėms apostilėms (e. apostilėms) išduoti ir jomis naudotis ir apostilių elektroniniams registrams (e. registrams) sukurti ir užtikrinti jų veiklą.

23. sutinka, kad rodoma didelė valia supaprastinti biurokratinės procedūras, neapsiribojant popieriniais dokumentais pagrįstų procesų perkėlimu į internetą, ir tai, kartu su elektroninių duomenų saugojimo ir perdavimo galimybėmis, atveria kelią ir suteikia impulsą informacinių sistemų modernizavimui ir centralizavimui;

24. mano, kad visų asmens civilinės būklės įvykių centralizuotas registravimas yra siektinas tikslas visoms valstybėms narėms, kurios dar to nedaro; be to, tai turėtų sudaryti paprastesnes sąlygas už nacionalinės teritorijos ribų įvykusiems civilinės būklės įvykiams registruoti, tačiau Komitetas supranta, kad tam gali prireikti didelių sąnaudų ir atsakingoms institucijoms gali kilti nuogąstavimų dėl subsidiarumo, todėl visais atvejais tai gali būti politiškai neįmanoma;

25. vis dėlto pripažįsta, kad duomenys registruojami centralizuotai daugelyje valstybių narių ir vienas bendras informacinis punktas galėtų sumažinti praktines registratorių ir piliečių problemas, tačiau, atsižvelgdamas į atskirų valstybių narių aspektus, pavyzdžiui, elektroninių įrašų prieinamumą, šalies dydį, teisėkūros galių pasidalijimą, kalbos problemas ir pan., mano, kad tokie centriniai informaciniai punktai galėtų būti steigiami regionų lygmeniu;

26. mano, jog reikia parodyti, kad bandomosios elektroninio civilinės būklės dokumentų pasikeitimo programos gali veiksmingai ir efektyviai veikti ir būti pritaikomos platesniam naudojimui, ir pageidauja, kad būtų peržiūrėtos esamos elektroninės priemonės, padedančios ES valdžios institucijoms veiksmingiau bendradarbiauti; laikosi nuomonės, kad pirmenybę reikėtų skirti apsaugos priemonių įvedimui siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir apsaugoti piliečių privatumą bei asmens duomenis;

27. mano, kad būtų galima sustiprinti sąsajas tarp ES informacijos šaltinių ir atitinkamų informacijos teikėjų valstybėse narėse siekiant informuoti žmones apie ES piliečių teises apskritai, ir laikosi nuomonės, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra gerai pasirengusios padėti atlikti šią užduotį;

28. pripažįsta, kad suderinto Europos civilinės būklės pažymėjimo idėja yra pernelyg plataus užmojo tikslas, nes valstybės narės labai skirtingai suvokia civilinės būklės pažymėjimų pobūdį, formą ir turinį, pavyzdžiui, skirtingų ES valstybių gimimo liudijimuose gali būti pateikta informacija apie tai, ar vaikas santuokinis (nesantuokinis), jo religiją, tėvų santuokinį statusą ir jų socialinę bei ekonominę padėtį, jau nekalbant apie šių liudijimų įrodomosios galios skirtumus ir galimybes juos keisti;

29. išdėstytas tekstas sudaro išpūdį, kad įvedus Europos civilinės būklės pažymėjimus iš pradžių turėtų vienu metu veikti nacionalinės ir ES sistemos, o tai sukeltų problemų dėl skirtingų sistemų nuoseklumo ir aktualumo teisinio aiškinimo, nes jau dabar esama daug civilinės, religinės ir užsienio teisės kombinacijų ir derinių, dėl kurių valstybių narių teismams gali tekti priimti sprendimus;

30. atsižvelgiant į tai, kad visoje Europos Sąjungoje veikia skirtingos teisinės ir administracinės civilinės metrikacijos struktūros bei procesai, pasiūlymas automatiškai pripažinti kitoje valstybėje narėse išduotus civilinės būklės liudijimus yra nemažiau problemiškas ir negali būti taikomas iš esmės nepakeitus valstybių narių nacionalinių teisės aktų siekiant pašalinti piliečių reikalų tvarkymo neatitikimus;

31. mano, kad, atsižvelgiant į valstybių narių skirtumus šiais klausimais, Europos Komisija galėtų siekti, net ir glaudesnio bendradarbiavimo pagrindu, standartizuoti įstatymų kolizijos ir jurisdikcijos klausimus, susijusius su kitais civilinės būklės reikalais, suteikiant piliečiams daugiau aiškumo;

32. vis dėlto mano, kad leidžiant piliečiams pasirinkti, kurios valstybės narės teisė bus taikoma civilinės būklės įvykiams, gali kilti sunkumų, pavyzdžiui, porai gali nepavykti susitarti dėl jurisdikcijos ir dėl to jie gali imti „ieškoti“ civilinės būklės įrašų tarsi prekės, pasirinkdami tokios valstybės narės tvarką, kuri geriausiai atitinka jų asmenines aplinkybes;

33. mano, kad nevertėtų atmesti galimybės įsteigti Europos civilinės būklės biurą, jeigu būtų įrodyta, kad tai būtų veiksmingesnis ir efektyvesnis sprendimas nei daugybės naujų biurų steigimas ar panašių biurų išlaikymas valstybėse narėse; be to, mano, kad jis galėtų: a) padėti sukurti vieningesnę ES požiūrį į tarptautines konvencijas, b) gerinti administracinį bendradarbiavimą kaupiant geriausių praktiką ir patirtį ir ją keičiantis, pavyzdžiui, dėl suderinamumo su IT susijusiose srityse, taip pat teikti rekomendacijas nacionalinėms institucijoms tarptautiniais klausimais, c) būti centrinis kontaktinis punktas, nagrinėjantis su tarptautinių aspektų turinčia civiline būkle susijusias užklausas, kuris būtų naudingas registratoriams ir, žinoma, padėtų spręsti nuolat piliečių patiriamas problemas tenkinat jų teisėtus lūkesčius pasinaudoti savo teisėmis Europos Sąjungoje ir d) galbūt veiktų kaip centralizuotas atarginis arba referencinis civilinės būklės dokumentų registras;

34. primygtinai ragina nevēluoti į nacionalinę teisę perkelti ir taikyti galiojančių teisės aktų, susijusių su galimybe pasinaudoti ES pilietybės suteikiamomis teisėmis, ir skatina valstybes nares tęsti bendradarbiavimą dalyvaujant tarpvyriausybiniuose organizacijose, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam bendradarbiavimui tvarkant su civiline būkle susijusius reikalus ir aktyvesniam pasirašytų konvencijų ratifikavimui;

35. skatina valstybių narių metrikacijos įstaigas internete pateikti išduodamų civilinės būklės dokumentų pavyzdžius (su vertimu), kad „užsienio valstybės“ registatoriai galėtų bent šiek tiek su jais susipažinti; Europos Komisija galbūt galėtų koordinuoti ar padėti įgyvendinti šią iniciatyvą;

36. norėtų paskatinti Europos Komisiją įsteigti valstybių narių registratorių ir (arba) konsulinių ekspertų tinklą, kuris įvertintų, ar galima užtikrinti pakankamą bendradarbiavimą siekiant panaikinti legalizavimo formalumus, ir remia pastangas parengti pasiūlymus dėl įstatymų kolizijos klausimų suderinimo; vis dėlto mano, kad Europos civilinės būklės pažymėjimų abipusio pripažinimo klausimus gali reikėti papildomai išsamiai išnagrinėti;

37. nors žaliojoje knygoje, savaimė suprantama, nagrinėjami ES 27 kylantys klausimai ir ilgalaikė perspektyva, RK pabrėžia, kad nuolat piliečių patiriamas problemas taip pat galima spręsti dažniau taikant vietos lygmens sprendimus, ypač pasienio vietovėse, kurių gyventojai gali gyventi ir dirbti skirtingose jurisdikcijose. Šioje srityje Komitetas ragintų pasirašyti papildomus dvišalius ir daugiašalius valstybių narių susitarimus ir susitarimus su kitomis šalimis, taip pat įgyvendinti subnacionalinio lygmens iniciatyvas, tokias kaip ETBG projektai, skirti teritoriniam bendradarbiavimui;

38. pabrėžia, kad visų siūlomų teisės aktų poveikio vertinimai privalo būti atliekami visų pirma atsižvelgiant į socialinį, ekonominį ir teisinį poveikį valstybėse narėse;

39. atsižvelgdamas į atitinkamas vietos ir regionų valdžios institucijų užduotis, pageidauja visapusiškai dalyvauti vykstančiuose debatuose ir norėtų pasiūlyti Europos Komisijai naudotis Komiteto konsultaciniais tinklais ⁽²⁾ konsultuojantis šiais klausimais.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

⁽²⁾ Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG), Strategijos „Europa 2020“ stebėsenos platforma ir Subsidiarumo stebėsenos tinklas (kuris vykdo konsultacijas dėl žaliosios knygos nuo 2011 m. liepos 13 d. iki rugsėjo 2 d.).

Regionų komiteto nuomonė dėl piliečiams naudingos Europos Sąjungos kosmoso strategijos rengimo

(2012/C 54/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos labai daug prisideda prie branduolių ir konkurencijos zonų kūrimo, bendram darbui suburdamos gamintojus (tarp jų MVĮ), aukštojo mokslo įstaigas ir mokslinių tyrimų centrus. Taigi joms tenka lemiamas vaidmuo inovacijų ir technologijų perdavimo procesuose;
- pabrėžia, kad negalima sumenkinti vietos ir regionų valdžios institucijų, kaip naudotojų vaidmens;
- tikisi, kad, išplėtus ES kompetenciją, vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat bus nuolat ir visapusiškai įtraukiamos į Europos kosmoso politikos formavimą ir įgyvendinimą;
- ragina Komisiją pateikti pasiūlymą, kaip būtų galima ateityje užtikrinti tvarų GMES infrastruktūros veiklos finansavimą iš ES biudžeto, ir nepitaria Komisijos numatytam finansavimui ne iš ES biudžeto, nes GMES, kaip ir GALILEO, yra Europos projektas, todėl turi būti finansuojamas iš ES biudžeto, siekiant užtikrinti finansinį tvarumą, finansavimo skaidrumą ir demokratinę finansavimo kontrolę;
- primygtinai rekomenduoja skatinti regioninių GMES vystymo ir taikymo centrų steigimą ir remti Europos tinklus, pavyzdžiui tinklą NEREUS, ir padėti juos plėtoti.

Pranešėjas	Hermann KUHN (DE / ESP), Brėmeno parlamento narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Piliečiams naudingos Europos Sąjungos kosmoso strategijos rengimas“
	COM(2011) 152 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina tai, kad Komisija savo komunikatu „Piliečiams naudingos Europos Sąjungos kosmoso strategijos rengimas“ žengė pirmą svarbų žingsnį rengiant būsimą Europos kosmoso politiką remiantis nauju Lisabonos sutarties pagrindu (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 189 straipsnis);

2. yra įsitikinęs, kad bendra Europos kosmoso politika sustiprins ekonominę ir politinę Europos nepriklausomybę ir veiksmų laisvę, visapusiškai prisidės prie Europos pramonės ir visuomenės gebėjimo kurti inovacijas ir konkurencingumo, taip pat gali būti plačiu mastu ir įvairiapusiškai naudinga piliečiams aplinkos apsaugos, kovos su klimato kaita, visuomenės saugumo ir civilinės saugos, humanitarinės pagalbos, komunikacijos ir informacijos sklaidos srityse;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad įgyvendinant Europos kosmoso politikos tikslus bus susiduriama su skirtinga regionų socialine, ekonomine, ekologine ir teritorine padėtimi ir kad didžiąją Europos kosmoso politikos dalį praktiškai galės taikyti ir įgyvendinti tik vietos ir regionų valdžios institucijos;

4. primena, kad regionuose jau esama nemažai kosmoso technologijų kūrėjų ir galutinių naudotojų. Vietos ir regionų valdžios institucijos labai daug prisideda prie branduolių ir konkurencijos zonų kūrimo, bendram darbui suburdamos gamintojus (tarp jų MVĮ), aukštojo mokslo įstaigas ir mokslinių tyrimų centrus. Taigi joms tenka lemiamas vaidmuo inovacijų ir technologijų perdavimo procesuose. Vietos ir regionų valdžios institucijos rūpinasi kosmoso infrastruktūros (raketų paleidimo aikštelių, palydovų integracijos, įrangos ir programinės įrangos bei apskritai antžeminės dalies infrastruktūros) diegimu, plėtojimu ir priežiūra;

5. pabrėžia, kad negalima sumenkinti vietos ir regionų valdžios institucijų, kaip naudotojų vaidmens. Pavyzdžiui, tai gali būti miesto ir šalies teritorijų planavimo institucijos, taip pat įstaigos, atsakingos už aplinką ir civilinę saugą, arba jos gali atlikti kitas, su iš palydovų gaunamų duomenų rinkimu ir apdorojimu susijusias užduotis. Be to, regionai ir jų piliečiai yra tikroji kosmoso technologijų taikymo ir naudojimo rinka. Kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų valdyti savo teritoriją, užtikrinti viešąsias paslaugas ir remti regioninę plėtrą, joms reikia pačių įvairiausių kosmoso technologijų ir paslaugų;

6. todėl Komitetas nuosekliai domisi kosmoso politikos klausimais ir daugelyje savo nuomonių atkreipė dėmesį į praktinę Europos kosmoso programų svarbą;

7. tikisi, kad, išplėtus ES kompetenciją, vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat bus nuolat ir visapusiškai įtraukiamos į Europos kosmoso politikos formavimą ir įgyvendinimą;

8. vis dėlto apgailestauja, kad Komisijos komunikate visiškai neatsižvelgiama į vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį formuojant Europos kosmoso politiką, nors jos plėtojimas ypač priklauso nuo šių institucijų dalyvavimo;

9. nurodo, kad Komisija savo komunikate laikosi subsidarumo principo, tačiau būtina labiau atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą ir vaidmenį toliau formuojant kosmoso politiką;

II. EUROPOS SĄJUNGOS KOSMOSO POLITIKOS PRIORITETINĖS PRIEMONĖS

10. pritaria tam, kad būtų parengta išsami ir plataus užmojo Europos kosmoso programa, kuri būtų pagrįsta iki šiol pasiektais rezultatais ir toliau tęstų ir plėtotų tokius prioritetus kaip aplinkos stebėseną, klimato kaita, saugumas, konkurencingumas ir kosmoso moksliniai tyrimai;

11. mano, kad ši programa turės teigiamą ekonominį ir socialinį poveikį regionams. Pripažįstama, kad Europa daug dirba aplinkos, kovos su klimato kaita, saugumo, fundamentaliųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų srityse, tačiau taip pat norėtųsi, kad Europa būtų konkurencingesnė naujų technologijų srityje, propaguodama novatoriškas įmones ir kurdama aukštos kvalifikacijos reikalaujančias darbo vietas;

12. rekomenduoja nedelsiant paspartinti pavyzdinių programų GALILEO ir GMES eksploatavimo pradžią, kad jos kuo greičiau atskleistų savo ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį potencialą;

13. siūlo į Europos kosmoso programą kaip papildomus prioritetus įtraukti kosmoso tyrimų programas ir programas, užtikrinančias Europai galimybę nepriklausomai patekti į kosmosą;

Europos palydovinės navigacijos programos (GALILEO ir EGNOS)

14. remia visas pastangas užbaigti (jeigu įmanoma, iki 2014 m.) GALILEO programos patikimų pajėgumų kūrimą, kad būtų galima gauti ekonominę, socialinę ir ekologinę naudą, kurią šis projektas gali atnešti visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijoms;

15. yra susirūpinęs tuo, kad iki šiol dar nepateikta pasiūlymų iš dalies pakeisti dabartinę daugiametę finansinę programą, kad programoms EGNOS ir GALILEO būtų galima skirti papildomą paramą, nors ši parama būtina norint išvengti tolesnio vėlavimo ir papildomų sąnaudų;

16. mano, kad Europos Sąjunga būtinai turi užtikrinti GALILEO veiklos etapo (įskaitant palydovų priežiūros ir atnaujinimo, sistemos vientisumo užtikrinimo, antžeminių darbų ir duomenų prieigos) finansavimą ir po 2014 m. Tik taip galima pasiekti tvarų laukiamą ekonominį poveikį;

17. reikalauja, kad Komisija padidintų paramą ir pagalbą funkcinėms, su konkrečia vieta susijusioms paslaugoms ir atitinkamiems produktams kurti ir rengti, visų pirma demonstraciniams projektams;

18. pabrėžia, kad ilgalaikė pasaulinės palydovinės navigacinės sistemos valdymo struktūra turėtų būti demokratinė, visiškai skaidri, finansiškai patikima ir socialiai atsakinga. Tai užtikrinti turi Europos Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su svarbiausiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vietos ir regionų lygmens subjektus;

Europos Žemės stebėjimo programa (GMES)

19. mano, kad programa GMES yra labai reikalinga Europos Sąjungai, kad ES galėtų teikti skubiai reikalingus duomenis, visų pirma aplinkos stebėjimo ir civilinės saugos tikslais, ir todėl ši programa ypač reikalinga vietos ir regionų valdžios institucijoms;

20. palankiai vertina priemones, kuriomis stiprinama GMES paslauga „klimato kaita“, ir pabrėžia, kad ji labai svarbi Europos regionams kovai su klimato kaita ir siekiant sušvelninti jos padarinius (pavyzdžiui, sprendžiant visuotinio apsirūpinimo maistu problemą);

21. ragina skubiai iki 2014 m. sukurti tam būtiną infrastruktūrą, intensyviau vystyti ir ruošti funkcinės paslaugas (įskaitant paslaugas, kurios naudojasi GALILEO, ir naujas telekomunikacijų sistemas, tokias kaip planuojamoji Europos palydovinė duomenų perdavimo sistema (EDRS)) ir užtikrinti planuojamųjų paslaugų tvarumą. Reikėtų įtraukti ir esamų nacionalinių tarnybų ir Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizacijos EUMETSAT paslaugas;

22. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą, kaip būtų galima ateityje užtikrinti tvarų GMES infrastruktūros veiklos finansavimą iš ES biudžeto, ir nepritaria Komisijos numatytam finansavimui ne iš ES biudžeto, nes GMES, kaip ir GALILEO, yra Europos projektas, todėl turi būti finansuojamas iš ES biudžeto, siekiant užtikrinti finansinį tvarumą, finansavimo skaidrumą ir demokratinę finansavimo kontrolę;

23. šia proga dar kartą pabrėžia lemiamą Europos regionų vaidmenį kuriant aplinkai ir viešajam saugumui skirtas paslaugas, skleidžiant kosmoso technologijų prietaikas vietos lygmeniu ir keičiantis patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais;

24. primygtinai rekomenduoja skatinti regioninių GMES vystymo ir taikymo centrų steigimą ir remti Europos tinklus, pavyzdžiui tinklą NEREUS, ir padėti juos plėtoti;

25. kritiškai vertina tai, kad esamas programų GMES ir GALILEO paslaugas ne visada lengva pritaikyti vietos ir regionų valdžios institucijų poreikiams;

26. primena, kad Reglamente dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m. numatyta atvira ir nemokama prieiga prie palydovų duomenų, ir prašo, kad ši atvira ir nemokama prieiga būtų užtikrinta ir veiklos laikotarpiu po 2014 m. Būtina išspręsti ir duomenų apsaugos ir prietaikų apsaugos klausimus;

Saugumas ir gynyba

27. pabrėžia, kad GMES yra civilinis projektas ir pirmiausia yra taikomas civiliniais tikslais;

28. nurodo, kad saugumo ir galimų sąsajų su gynyba aspektai politiniu požiūriu yra labai svarbūs. Tačiau Komisijos komunikatas šiuo esminiu klausimu yra pernelyg miglotas. Todėl Regionų komitetas mano, kad būtinos tikslesnės nuostatos;

29. pritaria „saugumo“ komponento įtraukimui į programą GMES, tačiau mano, kad reikia šios srities aiškesnės civilinės apibrėžties ir atskyrimo nuo taikymo kariniais tikslais;

30. mano, kad reikia tiksliai paaiškinti, ar nacionaliniai civiliniai (ir kariniai) stebėjimo pajėgumai gali būti kartu panaudoti „saugumo“ komponentui programoje GMES sustiprinti ir koku būdu tai padaryti, kad būtų pasiekta geresnių rezultatų ir išvengta bereikalingo struktūrų dubliavimo;

31. laikosi nuomonės, kad iš esmės reikia paaiškinti, koku teisiniu pagrindu ir koku politiniu mastu reikėtų naudoti GMES infrastruktūros duomenis ir paslaugas Europos gynybos politikai remti;

Kosmoso tyrinėjimas

32. pritaria 2008 m. Kosmoso tarybos nutarimui, kad „Europa turi parengti bendrą viziją ir ilgalaikį tyrinėjimo strateginį planą, kurie užtikrintų svarbias Europos pozicijas ir būtų grindžiami jos kompetencijos sritimis“. Moksliniai kosmoso tyrimai leido Europai tapti patikima partnere pasaulinės kosmoso erdvės srityje. Kosmoso tyrinėjimo programos suteikia naujų žinių, skatina inovacijas ir technologijas, svariai prisideda prie Europos kosmoso pramonės konkurencingumo ir įkvepia jaunimą imtis inovacijų;

33. ragina skubiai rengti ir įgyvendinti tokią strategiją ir atitinkamas priemones, kuriomis kosmoso tyrinėjimą būtų siekiama parodyti kaip pasaulinį taikų iššūkį žmonijai ir pasaulyje šį iššūkį įtvirtinti kaip savarankišką Europos kosmoso politikos dalį;

34. siūlo Europos Sąjungai ir Europos kosmoso agentūrai kartu su valstybėmis narėmis ir vietos ir regionų valdžios institucijomis priimti bendras gaires dėl būsimų Europos kosmoso mokslinių tyrimų ir tyrinėjimo (pavyzdžiui, Mėnulio, Marso);

35. laiko tarptautinės kosminės stoties (angl. *International Space Station* (ISS) išlaikymą ir jos veiklos finansavimą iki 2020 m. tvirta Europos kosmoso strategijos dalimi. Tarp Europos kosmoso strategijos prioritetų turėtų būti ne tik parengiamosios sistemos, tokios kaip specializuotos klinikos, zondavimo raketos, laisvojo kritimo bokštai, paraboliniai skrydžiai, bet ir tarptautinės kosminės stoties naudojimas fundamentaliesiems ir taikomiesiems moksliniams tyrimams (be kita ko, naujų medžiagų, biologijos, medicinos);

36. ragina aiškiai apibrėžti ES vaidmenį nustatant mokslinių tyrimų poreikius atsižvelgiant į valstybių narių mokslinių tyrimų veiklą, kad vietos ir regionų valdžios institucijos taip pat galėtų išdėstyti savo poreikius, lūkesčius ir įnešti savo indėlį;

Patekimas į kosmosą

37. didelę reikšmę teikia tam, kad Europa turėtų galimybę nepriklausomai patekti į kosmosą, nes tai didina arba sukuria Europos ekonomikos komercines galimybes;

38. šia proga ragina užtikrinti ilgalaikį Europos kosmodromo KURU finansavimą ir į Europos kosmoso programą įtraukti ilgalaikę Europos paleidimo įrangos („Ariane“ tipo) strategiją;

III. KONKURENCINGUMAS IR STRATEGIJA „EUROPA 2020“

39. pritaria nuomonei, kad Europos iniciatyvos remti kosmoso technologijas gali ir turėtų būti svarbiausias ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos tikslų įgyvendinimo veiksnys.

Pavyzdžiui, programa GMES ir su ja susijusios prietaikos yra pirmiausiai naudingos aplinkos ir saugumo politikai, be to labai prisideda prie Europos augimo, novatoriškumo ir konkurencingumo. Su kosmosu susijusios inovacijos naudingos ir kitoms sritims, pavyzdžiui, švietimui, kultūrai, komunikacijai ir energetikos sektoriui. Kosmoso technologijos ir jų prietaikos tampa vis svarbesne kasdienio žmonių gyvenimo dalimi;

40. pabrėžia, kad Europos kosmoso politikos tvarumas yra svarbi visaapimančios strategijos „Europa 2020“ dalis, kadangi ši politika yra susijusi su naujausiomis technologijomis, novatoriškomis įmonėmis ir aukštos kvalifikacijos reikalaujančiomis darbo vietomis. Ypač svarbu kurti pagrindinę infrastruktūrą Europos regionuose, nes ji lemia tvarų augimą ir užimtumą;

41. remia Komisijos ketinimus parengti kosmoso pramonės politiką, kurioje visapusiškai atspindėtų konkretūs sektorių poreikiai ir kuri apimtų tokius aspektus kaip Europos nepriklausomybė, parama MVĮ ir Europos, nacionalinių ir regioninių programų koordinavimas;

Mokslinių tyrimų ir inovacijų skatinimas

42. palankiai vertina tai, kad Komisija pasiūlyme dėl bendros mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo strategijos kosmoso sritį nurodė kaip vieną pagrindinių technologijų sektorių. Norint išlaikyti Europos konkurencingumą svarbus yra pažangiųjų medžiagų kūrimo, nanotechnologijų ir automatizavimo (robotai, pažangios sistemos) sritys;

43. tikisi, kad novatoriškoms prietaikoms ir jų įgyvendinimui bei sklaidai regionuose bus skirtos veiksmingos finansinės paramos priemonės;

Palydovinė telekomunikacija

44. palydovinę telekomunikaciją laiko vienu svarbiausių Europos kosmoso pramonės veiksmų;

45. pabrėžia pasrovinio ekonominio palydovinės telekomunikacijos poveikio svarbą, visų pirma Europos regionams. Ji labai prisideda prie teritorinės sanglaudos ir piliečių, administracijų ir įmonių prieigos prie skaitmeninio pasaulio;

46. tikisi, kad palydovinė telekomunikacija bus toliau vystoma kaip Europos kosmoso politikos priemonė. Reikia ne tik ilgainiui užtikrinti atitinkamą radijo dažnių spektrą ir naujų novatoriškų komunikacijos paslaugų skatinimą – kartu su programomis GALILEO ir GMES – bet ir kurti naujas sistemas (pavyzdžiui, palydovinę automatinę identifikavimo sistemą (angl. AIS) laivų eismui visame pasaulyje stebėti);

IV. ES KOSMOSO POLITIKOS TARPTAUTINIS ASPEKTAS

47. pritaria Komisijos požiūriui, kad tarptautinis bendradarbiavimas yra esminė ir būtina ES kosmoso politikos dalis;

48. mano, kad Europos kosmoso programa sudaro sąlygas tokiam lygiaverčiam tarptautiniam bendradarbiavimui ir didina Europos produktų, sistemų ir paslaugų galimybes konkuruoti tarptautinėje arenoje;

49. rekomenduoja dalytis žiniomis ir infrastruktūra, visų pirma su Afrika, kad būtų prisidedama prie tenykščių gyvenimo sąlygų gerinimo (pavyzdžiui, žemės naudojimo, maisto išteklių, vandentvarkos);

V. PRITAIKYTAS VALDYMAS

50. tikisi, kad Lisabonos sutartimi ES suteikti nauji įgaliojimai kosmoso politikos srityje lems ir valdymo pokyčius. Nuo šiol Europos Sąjungai patikėta užduotis formuoti strateginę visos Europos kosmoso politiką ir skatinti jos įgyvendinimą. Šiuo požiūriu ypatingai svarbu stiprinti Europos Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimą;

51. pabrėžia, kad ES politinė ir ekonominė parama, sąžiningos ir veiksmingos administracinės taisyklės ir veiksminga sprendimų priėmimo struktūra, grindžiama visų lygmenų įgaliojimų pripažinimu, turės lemiamos reikšmės ES kosmoso politikos sėkmei;

52. pabrėžia, kad svarbų vaidmenį atlieka Europos kosmoso agentūra, taip pat nacionalinės kosmoso agentūros, kurios iki šiol sėkmingai įgyvendino nacionalines ir Europos kosmoso strategijas ir kurių taisyklės sudarė sąlygas stipriai ir konkurencingai pramonei ir mokslinių tyrimų veiklai vystyti. Ateityje, apibrėžiant Europos kosmoso politiką ir su ja susijusias taisykles, labai svarbu gerai pagalvoti Europos kosmoso agentūros organus ir jų pajėgumus;

53. siūlo Europos Sąjungai būsimame Europos kosmoso valdyme būti atsakingai už Europos kosmoso politikos ir strateginių vizijų bei būtinų priemonių kūrimą. Europos kosmoso agentūra galėtų būti „vykdomuoju“ organu ir atsakyti už jų įgyvendinimą Europos lygmeniu;

54. dar kartą nurodo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka labai svarbų vaidmenį vystant, taikant ir skleidžiant visuomenei Europos kosmoso politiką. Todėl svarbu, kad jos dalyvautų formuojant būsimą ES kosmoso politiką;

55. nori, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų sudarytos tinkamos galimybės dalyvauti būsimose ES kosmoso programų valdymo struktūrose ir kad į programų organus be ES institucijų ir valstybių narių būtų įtraukti ir vietos bei regionų

valdžios institucijų atstovai. Vietos ir regionų valdžios institucijoms ne tik turi būti suteikta galimybė naudotis kosmoso technologijų pasiekimais, bet ir sudarytos sąlygos prisidėti prie jų vystymo;

Finansavimas

56. primena, kad regionai jau prisidėjo prie Europos kosmoso sektoriaus kūrimo didelėmis investicijomis ir ketina tai daryti ir ateityje. Kartu būtina, kad ES patikimai finansuotų kosmoso programas. Tik taip galima užtikrinti tarpvalstybinę ir konkurencingą veiklą;

57. supranta, jog būtinas didesnis, tikslingesnis ir tvaresnis kosmoso tyrinėjimų finansavimas, ir ragina pasirūpinti veiksmingesniu koordinavimu, kad būtų užtikrinta kosmoso tyrinėjimų ir kitų novatoriškų mokslinių tyrimų bei technologinės plėtos sinergija;

58. mano, kad ES kosmoso politiką reikėtų derinti su kitų sričių politika (mokslinių tyrimų, inovacijų, sanglaudos, regionų bendradarbiavimo ir kt.) ir jų finansinėmis priemonėmis, kad būtų lengviau dalyvauti (visų pirma, regionams) formuojant šią politiką ir naudotis jos teikiama nauda;

59. ragina Komisiją, atsižvelgiant į vidutinės trukmės finansinį planą nuo 2014 m., pateikti pasiūlymą dėl bendro požiūrio į ES, Europos kosmoso agentūros ir pavienių valstybių narių („nacionalinės programos“ ir „regioninės investicijos“) indėlį, kad būtų pasiekta kuo didesnė sinergija ir išvengta veiklos dubliavimo;

VI. IŠVADOS

60. ragina Komisiją, remiantis ES kosmoso strategija, kuo skubiau pateikti išsamų pasiūlymą dėl Europos kosmoso programos, apimančią tiek į vartotojus orientuotų prietaikų potencialą, tiek kosmoso mokslinių tyrimų ir inovacijų potencialą ir visą jį įtraukti į vidutinės trukmės laikotarpio finansinį planą nuo 2014 m., visų pirma atsižvelgiant į programas GALILEO ir GMES;

61. patvirtina, kad vietos ir regionų valdžios institucijų atlieka labai svarbų vaidmenį plėtojant, įgyvendinant ir taikant kosmoso technologijas;

62. ragina Europos Komisiją rengiant ES kosmoso strategiją ir būtiną įgyvendinimo planą laiku pasikonsultuoti su susijusiomis institucijomis. Komitetas nurodo, kad reikėtų atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą ir kompetenciją ir atitinkamai įtraukti jas į ES kosmoso strategijos rengimo ir įgyvendinimo procesą;

63. mano, kad Komisija turėtų remti vietos ir regionų valdžios institucijų pastangas supažindinti įmones, valdžios institucijas ir plačiąją visuomenę su Europos kosmoso programų rezultatais ir su tuo, kokias galimybes jos siūlo regionams.

2011 m. gruodžio 15 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė dėl vietos ir regionų valdžios institucijų rekomendacijų JT 2012 m. konferencijai tvaraus vystymosi klausimais („RIO+20“)

(2012/C 54/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- ragina „Rio+20“ vadovų susitikime aiškiai pripažinti, kad urbanizacija – vienas svarbiausių naujųjų iššūkių, kurių reikia spręsti pasaulyje, ir užtikrinti, kad subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijos visame pasaulyje labiau dalytųsi patirtimi ir perduotų savo žinias apie darnų miestų vystymą,
- pritaria Europos Komisijos pasiūlymui, kad „Rio+20“ vadovų susitikime būtų galima patvirtinti ekologiškos ekonomikos rekomendacijas, kuriose turėtų būti atskiras skyrius dėl ekologiškos vietos ekonomikos, kuriame būtų pripažįstama, kad svarbiausias vaidmuo tenka subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms, ir kuriame, visų pirma, būtų propaguojamas tarptautinis Merų ir regionų paktas ir pasisakoma už decentralizuotą vystomąjį bendradarbiavimą; gebėjimų ugdymo programoje, kuri galbūt bus parengta, paramą gaunančios šalys turėtų būti įpareigosos į šį procesą aktyviai įtraukti savo subnacionalinio lygmens valdžią,
- prašo, kad tvariam vystymuisi reikalingoje institucinėje struktūroje subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms būtų suteikiamas toks statusas, koks suteikiamas visapusiškai pripažintiems atitinkamiems valdžios subjektams, kaip ir nacionalinėms vyriausybėms ir JT subjektams. Rio+20 aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti pakoreguotos esamos vadinamosios „pagrindinių grupių“ struktūros, pavyzdžiui, sukuriant naują, visa apimančią kategoriją „valdžios suinteresuotieji subjektai“, o būsimoji Pasaulinė aplinkos organizacija (arba UNEP) arba Tvaraus vystymosi taryba turėtų būti įgaliota sudaryti nuolatinį komitetą subnacionalinio lygmens ir vietos valdžiai,
- norėtų, kad „Rio+20“ vadovų susitikime būtų apibrėžtos būsimos valdymo struktūros, kad toliau šia linkme būtų galima tęsti „Vietos darbotvarkę 21“, ir kad pasauliniu lygmeniu būtų skatinama aplinkosauginė demokratija, pavyzdžiui, sudarant kitas, į UNECE Aarhus konvenciją panašias regionines konvencijas, arba inicijuojant derybas dėl pasaulinės konvencijos dėl Rio de Žaneiro deklaracijos 10 principo.

Pranešėjas	Ilmar REEPALU (SE / ESP), Malmės savivaldybės tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Rio+20“: ekologiškos ekonomikos ir geresnio valdymo siekiai
	COM(2011) 363 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina JT Generalinės Asamblėjos sprendimą 2012 m. birželio mėn. Rio de Žaneire sušaukti aukščiausiojo lygio Jungtinių Tautų konferenciją tvaraus vystymosi klausimais (UNCSD arba „Rio+20“ vadovų susitikimą), kurios tikslas – užtikrinti, kad būtų atnaujintas politinis įsipareigojimas siekti tvaraus vystymosi, įvertinti pasiektą pažangą ir likusias svarbiausių anksčiau vykusių vadovų susitikimų tvaraus vystymosi klausimais išvadų įgyvendinimo spragas ir spręsti naujus iššūkius. Šie klausimai bus nagrinėjami pagal dvi konkrečias temas: „*ekologiška ekonomika siekiant tvaraus vystymosi ir skurdo panaikinimo*“ ir „*tvariam vystymuisi reikalinga institucinė struktūra*“;

2. ragina visus Rio+20 konferencijos ir jos tolesnės veiklos dalyvius užtikrinti konferencijos sėkmę ir **pasiekti tikros** tvaraus vystymosi **pažangos**;

3. ne kartą įvairiomis progomis yra pabrėžęs, kaip svarbu imtis priemonių ir pertvarkos **remiant ir plėtojant tvaraus vystymosi srityje atliekamą darbą**. Regionų komiteto nuomone, už tvarios, turimus gamtos išteklius tausojančios visuomenės kūrimą **atsako visi** dalyviai – ir pasaulio, ir Europos Sąjungos mastu, taip pat nacionalinė, subnacionalinio lygmens ir vietos valdžia. Itin svarbus vaidmuo čia tenka Regionų komiteto nariams, miestams ir subnacionalinio lygmens valdžiai, kurie šiame tvaraus vystymosi įtvirtinimo darbe yra viena iš pagrindinių varomųjų jėgų, vien jau todėl, kad yra arti **ES piliečių**;

4. atsižvelgdamas į tai ragina **visuose „Rio+20“ svarstymuose daryti aiškią nuorodą į subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijas⁽¹⁾ ir suteikti joms įgaliojimų**. Reikia, kad subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijos aktyviai dalyvautų rengiantis vadovų susitikimui, pačiame susitikime ir jam pasibaigus, kai bus vykdoma paskesnė susijusi veikla ir įgyvendinamos išvados. Kad valstybės narės pasirengtų „Rio+20“ vadovų susitikimui, jos raginamos rengti subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijų forumus;

5. ragina Europos Vadovų Tarybą ir Europos Komisiją **JT konferencijai parengti aiškią ir vieningą ES poziciją** ir

(1) Nuomonėje vartojamas „subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijų“ terminas, nes toks terminas vartojamas JTO kontekste (kur regionai dažniau suprantami kaip pasaulio regionai). ES kontekste tai reiškia „vietos ir regionų valdžios institucijas“.

užtikrinti, kad po politinių susitarimų Rio de Žaneire bus imtasi konkrečių veiksmų; šiuo požiūriu pabrėžia, kad tvarios visuomenės pagrindas yra **aktyvus, kompetentingas ir atitinkamus įgaliojimus turintis subnacionalinis ir vietos lygmuo**. Kad taip ir būtų, privalu paisyti **subsidiarumo ir proporcingumo** principų ir juos plėtoti visose valdymo pakopose: nuo pasaulinės, per Europos Sąjungos planavimo ir sprendimų priėmimo procesą iki nacionalinio ir subnacionalinio lygmenų. Siekiant tvaraus vystymosi tikslo, subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijos turi būti pripažįstamos visais atžvilgiais lygiavertėmis partnerėmis ir tinkamiausiu valdymo lygmeniu tiek rengiant JT konferenciją, tiek įgyvendinant jos rezultatus;

6. ragina „Rio+20“ vadovų susitikime aiškiai pripažinti, kad **urbanizacija – vienas svarbiausių naujų iššūkių**, kuri reikia spręsti pasaulyje. Urbanizacija ypač aktuali subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms, nes pirmiausia joms tenka spręsti urbanizacijos keliamus iššūkius ir išnaudoti jos teikiamas galimybes. Nuo šio amžiaus pradžios dauguma iš septynių milijardų pasaulio gyventojų gyvena miestuose. Iki 2050 m. gyventojų skaičius pasaulyje nuo 7 milijardų gali išaugti iki 9 milijardų, o pasak kai kurių prognozių, iki 2030 m. 60 proc. visų gyventojų gyvens miestuose. Ši tendencija ypač akivaizdi besivystančiose šalyse arba sparčiai besikeičiančiose pereinamosios ekonomikos šalyse. **Darniam miesto vystymuisi** reikalingas holistinis, kompleksinis požiūris į ekonomikos, aplinkos, socialinio ir kultūrinio matmenų vystymo valdymą teritorinėje ir fizinėje plotmėje. Regionų komitetas rekomenduoja dėti daugiau pastangų darniam miestų vystymui plėtoti ir remti;

7. pabrėžia, kad „tvarus vystymasis“ yra grindžiamas socialinių, ekologinių ir ekonominių veiksnių deriniu ir kad **kova su skurdu ir socialine atskirtimi** turėtų būti tokiais pat svarbiais Rio+20 konferencijos klausimais, kaip ir išteklių tausojimas, kova su klimato kaista ir kiti aplinkos politikos tikslai;

8. norėtų, kad būtų labiau stengiamasi sukurti, įvertinti, pateikti ir skleisti gerosios darnaus miestų vystymo praktikos pavyzdžius. Būtina **dalytis patirtimi ir žiniomis** tiek apie institucinius veiksmus, tiek apie holistinį požiūrį ir integruotą sistemą planavimo ir sprendimų priėmimo procese. Geras miestų valdymas, teritorijų planavimas, žemėtvarkos sistemos, teisės aktai ir įvairių sričių politika, finansavimas, viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimas, visuomenės dalyvavimas, švietimas, mokymas ir informavimas – visose šiose srityse būtina, kad subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijos visame pasaulyje dalytųsi patirtimi ir perduotų savo žinias;

9. nori pabrėžti, kaip svarbu skirti pakankamai dėmesio įvairioms **miestų ir priemiesčių** partnerystės formoms ir sąveikai ir jas plėtoti. Augant miestų gyventojų skaičiui, atsiranda didžiulis gamybos ir prekių (pavyzdžiui, maisto produktų) tiekimo, o kartu ir nepanaudotų produktų bei atliekų tvarkymo poreikis. Konkretus pavyzdys, kodėl miestai ir priemiesčiai turėtų glaudžiau bendradarbiauti, yra biologinių atliekų tvarkymas, reikalaujantis veikiančių sistemų, kad augalų maistingosios medžiagos sugrįžtų į žemės ūkio paskirties žemę, kad nenutrūktų uždaras biologinis ekologinis ciklas;

10. mano, kad norint padidinti visuomenės sąmoningumą nepaprastai svarbus vaidmuo tenka **švietimui, mokymui ir informavimui**. Siekiant norimo perėjimo, itin svarbu rengti mokymo programas, į kurias būtų įtrauktos ne tik specialios žinios apie konkrečius aspektus, bet ir apie holistinę požiūrį ir integruotą sistemą;

11. nori atkreipti dėmesį, kad tarptautinė bendruomenė, siekdama tvaraus vystymosi, susiduria su daugeliu iššūkių ir konkrečių priemonių, kurių neįmanoma išspręsti vien taikant naujas technologijas ar padidinus finansines investicijas. Reikalingos ir priemonės žinioms ugdyti, kad būtų galima atitinkamai pritaikyti ir **keisti žmonių elgseną**, vartojimo modelius ir pan.;

12. pabrėžia, kad šioje srityje ypač svarbus tiek tradicinės, tiek socialinės **medijos** vaidmuo. Tvarią visuomenę sukurti padėtų šios medijos kaip keitimosi informacija, žmonių sutelkimo, iniciatyvų susiejimo, kritiškos nuomonės visuomenės grupių kūrimo priemonės, todėl reiktų imtis veiksmų joms plėtoti;

13. pabrėžia, kad vienas iš būdų, naudojamų tvariai visuomenei kurti, yra **susigiminiavusių miestų programos**. Jau vykdoma nemažai susigiminiavusių miestų projektų, daugelis jų diegiami dvišaliu arba daugiašaliu teminiu pagrindu vietos ir subnacionaliniu lygmeniu. Šiame procese nacionaliniu, subnacionaliniu ir vietos lygmeniu Europos Sąjungoje ir tarptautinėje arenoje dalyvauja ne vienas subjektas. Susigiminiavusių miestų projektai ypač veiksmingi, kai jų turinys yra skirtas konkrečiai temai, projektai yra ilgalaikiai ir, kai juose dalyvauja ne tik nacionalinės vyriausybės ir vietos valdžios institucijos, bet ir pilietinės visuomenės organizacijos, kurios itin svarbios, kad veikla būtų sėkminga;

14. pabrėžia, kad tarptautinėms, regioninėms arba nacionalinėms **subnacionalinio lygmens valdymo asociacijoms** taip pat tenka svarbus vaidmuo palengvinant mainus ir suteikiant subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms balsą tarptautinėje arenoje. Regionų komitetas pats yra svarbus ES institucinis veikėjas šioje srityje ir mano, kad ateityje reikia geriau koordinuoti esamas struktūras ir tinklus ir patobulinti inovacinių projektų vertinimą ir geriausios praktikos pavyzdžių sklaidą;

B. Perėjimas prie ekologiškos ekonomikos

15. nori atkreipti dėmesį, kad **trijų matmenų** (ekonomika, ekologija ir socialiniai reikalai) **tvarus vystymasis** sudaro augimo pagrindą, suteikia daugiau galimybių gauti darbą, padaryti ekonomiką ekologiška, padidinti gerovę ir pasirūpinti švaresne ir sveikesne aplinka;

16. konstatuoja, kad dabartinė ekonomikos sistema viršija planetos pajėgumus tausaus išteklių naudojimo požiūriu ir kad Europos Sąjunga, beje, importuoja vis daugiau iškastinio kuro ir žaliavų, o kai kurių iš jų, turinčių strateginę reikšmę Sąjungos dabarčiai ir ateičiai, artimiausiais dešimtmečiais gali pritrūkti. Atsižvelgiant į tai, **ekonomika privalo pereiti** prie tvaresnio ir išteklių atžvilgiu tausnesnio vystymosi būdo;

17. tvirtai pabrėžia, kad perėjimas prie tvaresnio vystymosi modelio yra ne tik problema, bet priešingai, permainos pačios savaime suteikia daug **galimybių**, ypač kai aplinkos gerinimas ir pridėtinės ekonominės ir socialinės vertės kūrimas planuojami užtikrinant jų veiksmingą sąveiką. Galimybės turi būti išnaudotos taikant atitinkamas priemones ekonominės politikos, švietimo ir visuomeninių pokyčių srityje;

18. mano, kad turint omenyje dabartines finansines sąlygas Europos Sąjungoje ir pasaulyje reiktų siekti tvarios ekonomikos ir tvaraus užimtumo;

19. pabrėžia **ekologiškų darbo vietų** svarbą ir atitinkamai ragina jas remti kaip orumo nežeminantį darbą visuose tvarų vystymąsi plėtojančiuose ūkio sektoriuose (ir besivystančiuose, ir tradiciniuose), kadangi tokios darbo vietos padeda stiprinti socialinę sanglaudą. Taigi, švietimas ir tvarumo didinimas visuose lygiuose turėtų būti laikomi pagrindiniais šių svarbių sektorių visapusiško vystymo skatinimo veiksniais;

20. rekomenduoja „Rio+20“ vadovų susitikime sutarti dėl naujo alternatyvaus modelio, pagal kurį augimas ir gerovė būtų vertinami **ne vien pagal BVP**, bet remiantis ir kitais rodikliais. To reikia norint perorientuoti diskusijas dėl įvairių politikos sričių ir pasiekti esminių pokyčių, kitaip tariant – pažangos. Reikalingi rodikliai, kurie padėtų atsižvelgti į klimato kaitą, biologinę įvairovę, tausų išteklių naudojimą ir socialinę įtrauktį;

21. yra įsitikinęs, kad ES gali vaidinti svarbų vaidmenį JT konferencijoje, jei ji pati rodys gerą pavyzdį: jos derybinė pozicija taptų stipresnė, jei ji pati sau keltų plataus užmojo tikslus siekiant ekologiškos ekonomikos, pavyzdžiui, tose srityse, kurios minimos **strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Išteklius tausojanti Europa“**;

22. pritaria Europos Komisijos pasiūlymui, kad „Rio+20“ vadovų susitikime būtų galima patvirtinti **ekologiškos ekonomikos rekomendacijas**, kur būtų nustatyti tikslai ir atitinkami rodikliai, suformuluoti aiškūs tarptautiniai veiksmai ir aiški pasaulinio, regioninio (įskaitant ES lygiu), nacionalinio ir subnacionalinio lygmens iniciatyvų struktūra ir taip pat būtų nustatytas terminas joms įgyvendinti;

23. be to, esant tokioms sąlygoms, remia ES prašymą, kad Rio+20 konferencija parengtų **gebėjimų ugdymo programą**, kad būtų teikiamos tikslinės, kiekvienai konkrečiai šaliai skirtos konsultacijos ir šios konsultacijos būtų teikiamos visoms suinteresuotoms šalims dėl perėjimo prie ekologiškos ekonomikos ir dėl galimybių gauti finansavimą. RK pabrėžia, kad tokia programa įpareigotų šalis aktyviai įtraukti savo subnacionalinio lygmens valdžią į procesą;

24. mano, kad į rekomendacijas reikėtų įtraukti atskirą **skyrių dėl ekologiškos vietos ekonomikos**, kuriame būtų pripažįstama, kad pereinant prie ekologiškos ekonomikos svarbiausias vaidmuo tenka subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms. Skyriuje būtina reikėtų įvardyti svarbiausius urbanizacijos ir ekologiškos miestų ekonomikos iššūkius, propaguoti tarptautinį Merų ir regionų paktą ir pasisakyti už decentralizuotą vystomąjį subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą;

25. prašo atsižvelgti į Europos Komisijos pasiūlymą ir į „Rio+20“ **ekologiškos ekonomikos „įrankių rinkinį“** įtraukti daug gerų subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios praktikos, įgytos skatinant ekologišką ekonomiką, pavyzdžių;

26. primena **svarbų subnacionalinio ir vietos lygmens vaidmenį ir daugelį veiksmų vystomosios pagalbos** ir decentralizuoto bendradarbiavimo srityje, kai glaudžiai bendradarbiauja RK, jo nariai ir ES Komisija, pavyzdžiui, RK atlasas, interneto portalas ir vadinamosios konferencijos decentralizuoto bendradarbiavimo klausimais;

27. norėtų, kad pasauliniu mastu būtų imamasi priemonių, kad **verslo sektoriaus varomoji jėga būtų aplinka**, o to būtų galima pasiekti, jeigu:

— bus remiamas ekologiškų technologijų ir sprendimų vystymas, šiuo tikslu, be kitų dalykų, daugiau investuojant į mokslinius tyrimus ir taikomąją veiklą, įskaitant vadinamąja ekosistemų paslaugų strategiją grindžiamas investicijas, kuriomis siekiama prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir ekosistemų vystymo ar atkūrimo kartu suteikiant naujų ekonominių galimybių,

— bus įgyvendinamos priemonės, sudarančios geresnes sąlygas ekologiškų produktų ir paslaugų eksportui ir importui pasauliniu lygmeniu, taip pat užtikrinant pažangaus darbo organizavimo propagavimą,

— viešųjų ir kitokių pirkimų srityje bus keliami su aplinka, klimatu ir etiniais dalykais susiję reikalavimai,

— bus skatinama vystyti pramonės ekologiją ir žiedinę ekonomiką (nuo lopšio iki lopšio), kurių tikslas – sukurti uždarus gamybos ir vartojimo ciklus, kad šiems procesams būtinių medžiagų gyvavimo ciklas taptų uždarus siekiant kuo labiau sumažinti neatsinaujinančių gamtos išteklių gavybą,

— bus kuriami ir įgyvendinami funkcinio pirkimo metodai,

— bus koordinuojami ir vystomi aplinkosauginio įmonių gaminių prekių ir teikiamų paslaugų sertifikavimo modeliai, visų pirma atliekant lyginamąją prekių ir paslaugų gyvavimo ciklo analizę,

— bus koordinuojami ir vystomi įmonėms ir organizacijoms skirtų aplinkos tvarkymo sistemų modeliai, visų pirma vykdant aplinkos apsaugos apskaitą ir

— bus kuriami nauji ekologiškų sprendimų ir ekologiškų įmonių finansavimo modeliai;

28. pripažįsta, kad būtina dėti pastangas kurti **naujus viešojo ir privačiojo sektorių** (socialinių ir ekonominių subjektų) **bendradarbiavimo mechanizmus ir priemones**, kad būtų plėtojama ir įgyvendinama ekologiška ekonomiką remianti politika, ypatingą dėmesį skiriant partnerystės, kurioje dalyvauja daugelis subjektų, skatinimui ir stiprinimui;

29. pabrėžia, kad šiandien vienas iš didžiausių iššūkių yra pasauliniu ir vietos lygmeniu radikaliai **sumažinti mūsų poveikį klimatui** ir tuo pat metu užtikrinti energijos tiekimą ir gerovę. Šiame procese ypač svarbus vaidmuo tenka savivaldybėms ir subnacionalinio lygmens valdžiai. Europos Sąjungoje joms tenka atsakomybė už platų iniciatyvų, skirtų klimatui daromam poveikiui mažinti, spektrą, energijos tiekimo užtikrinimą ir prisitaikymą prie klimato kaitos. 2010 m. gruodžio mėn. priimtuose Kankūno susitarimuose vietos valdžia pripažįstama valdymo suinteresuotuoju subjektu, o miestams suteikiama galimybė naudotis tarptautiniais finansavimo mechanizmais. Subnacionalinio ir vietos lygmens valdžiai turi būti sudarytos galimybės aktyviai dalyvauti nacionaliniuose klimato kaitos veiksmų planuose ir tikėtis finansinės paramos;

30. pabrėžia, kad būtina imtis priemonių svarbiausiems ištekliams, medžiagoms ir gamtos turtams apsaugoti, išsaugoti ir atkurti. Regionų komitetas pageidautų, kad „Rio+20“ aukščiausio lygio susitikimo dalyviai **ypatingą dėmesį skirtų vandeniui**. Apsirūpinimas vandeniu tampa vis opesnė problema ir vienu didžiausių iššūkių, ypač didmiesčiuose. Todėl Regionų komitetas pritaria, kad šiai problemai spręsti būtų imtasi tarptautinės vandens partnerystės iniciatyvos ir šiomis aplinkybėmis nurodo savo rekomendacijas dėl subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijų vaidmens skatinant tvarią vandentvarką (Nuomonė CdR 5/2011 fin);

31. pabrėžia, kad reikia pagerinti **jūrų aplinkos bei vandenynų valdymą ir apsaugą** ir jūras bei vandenynus laikyti vienu iš pagrindinių Rio de Žaneiro sistemos ramsčių, šalia klimato ir biologinės įvairovės;

32. atkreipia dėmesį į Komisijos pastabą, kad **„tvarus žemės naudojimas ir žemės ūkis** taps ekologiškos ekonomikos pagrindu“, todėl laikosi nuomonės, kad dėl tvaraus miestų augimo ir teritorijų planavimo reikia kiek galima mažesniu mastu užstatyti dirbamą žemės ūkio paskirties žemę taip, kai ateityje nebegalima jos naudoti žemės ūkiui;

33. mano, kad norint visame pasaulyje pereiti prie ekologiškos ekonomikos, reikia **labai didelių finansinių išteklių**. Mokesčiai ir kainodara turėtų geriau atspindėti su aplinkosauga susijusias sąnaudas ir naudą. Regionų komitetas dar kartą kartoja, kad būtina visuotinai taikyti principą „teršėjas moka“ ir padidinti gamintojo atsakomybę, taip pat numatyti galimybes susigrąžinti su gamtos išteklių naudojimu susijusias sąnaudas. Ekologiškos ekonomikos rekomendacijos turėtų paskatinti pradėti naujas viešąsias ir privačias finansavimo iniciatyvas ir partnerystės projektus;

34. siūlo į planą įtraukti keletą konkrečių ir laiko požiūriu apibrėžtų priemonių, kaip **iki 2020 m. panaikinti visas subsidijas aplinkai kenkiančiai veiklai**. Tai leistų skirti papildomas lėšas kitai veiklai. Be to, reikėtų tarptautiniu lygiu taikyti taupymo tikslus ir veiksmingumo standartus, kurie ES buvo parengti daugeliui produktų ir procesų;

C. Institucinė struktūra – geresnio valdymo link

35. rekomenduoja Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP) perorganizuoti į **Pasaulinę aplinkos organizaciją**. UNEP statusą pakeitus į JT specializuotąją įstaigą, būtų galima sukurti pasaulinę daugiašalę aplinkos organizaciją, o tai būtų pats perspektyviausias būdas tarptautiniu lygmeniu veiksmingiau spręsti aplinkos klausimus. Reikėtų pakeisti ir sustiprinti šios organizacijos mandatą ir užtikrinti, kad ji veiktų tokiomis pat sąlygomis kaip ir kitos JT specializuotosios įstaigos. Be to, joje turėtų veikti regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu decentralizuotas įgyvendinimo padalinys, kuris teiktų labiau tiesioginę paramą šalims, subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms, kad būtų veiksmingai įgyvendinami daugiašaliai aplinkos susitarimai, pavyzdžiui, dėl klimato kaitos arba biologinės įvairovės;

36. taip pat rekomenduoja vietoj dabartinės Tvaraus vystymosi komisijos sukurti **Tvaraus vystymosi tarybą**. Tai siūlome todėl, kad toks organizacijos statusas padėtų užtikrinti geresnį valdymą, turėti bendrą poziciją ir visais lygmenimis koordinuoti darbą tvaraus vystymosi srityje;

37. pritaria idėjai, remiantis Tūkstantmečio vystymosi tikslų pavyzdžiu, parengti **tvaraus vystymosi tikslus**, kurie visų pirma būtų ilgalaikiai. Taigi bendro pobūdžio politinį išipareigojimą, t. y. bendrus tikslus, reikėtų išskaidyti į teminius, konkretesnius tikslus, nurodant, kaip juos vertinti;

38. primygtinai prašo, kad „Rio+20“ vadovų susitikime būtų pripažinta, jog valdymas turi būti vykdomas visais valdymo lygmenimis: nuo vietos ir subnacionalinio, per nacionalinį ir regioninį iki pasaulinio. Taigi „Rio+20“ dalyviai turėtų pasisakyti už **daugiapakopio valdymo modelį**, pagal kurį visi valdžios lygmenys bendradarbiautų tarpusavyje, sukurtų sinergiją ir papildytų vienas kitą;

39. atkreipia dėmesį į faktą, kad Rio de Žaneiro konvencijose paskutiniu metu **vis labiau pripažįstamas išskirtinis** subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijų, **kaip valdymo**

institucijų, statusas, įskaitant, pavyzdžiui, jų pripažinimą valdymo suinteresuotaisiais subjektais Kankūno susitarime ir 10-osios Biologinės įvairovės konvenciją pasirašiusių šalių (COP 10) konferencijos Sprendime X/22 „Subnacionalinio lygmens, miestų ir kitų vietos valdžios institucijų veiksmų planas“. Regionų komitetas aktyviai rėmė šiuos veiksmus;

40. prašo, kad **tvariam vystymuisi reikalingoje institucinėje struktūroje** subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijoms būtų suteikiamas toks statusas, koks suteikiamas visapusiškai pripažintiems atitinkamiems valdžios subjektams, kaip ir nacionalinėms vyriausybėms ir JT subjektams. Rio+20 aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti pasinaudota proga pakoreguoti esamas taip vadinamųjų „pagrindinių grupių“ struktūras, kad atspindėtų vietos ir subnacionalinio valdymo vaidmens evoliucija nuo 1992 m., pavyzdžiui sukūriant naują, visa apimančią kategoriją „valdžios suinteresuotieji subjektai“. Regionų komitetas neigiamai vertina tai, kad, nepaisant išskirtinio ir didėjančio su valdymu susijusio subnacionalinio lygmens valdžios vaidmens, pagal dabartinį tarptautinį valdymo modelį dėl savo atstovavimo JT institucijose, jai suteikiamas toks pats statusas, kaip ir pilietinei visuomenei, verslo atstovams ar kitoms pagrindinėms grupėms, kurios apibrėžiamos pagal socialinius ir ekonominius kriterijus, o ne pagal savo vaidmenį valdymo sistemoje;

41. šiuo atžvilgiu siūlo „Rio+20“ vadovų susitikimui įgalinti UNEP (arba būsimąją Pasaulinę aplinkos organizaciją) arba Tvaraus vystymosi tarybą sudaryti **nuolatinį komitetą subnacionalinio lygmens ir vietos valdžiai** – tai būtų naujas organas, realiai atspindintis daugiapakopio valdymo modelį ir galintis pasiūlyti nuolatinį konsultavimosi ir bendradarbiavimo su viso pasaulio subnacionalinio lygmens ir vietos valdžios institucijomis mechanizmą. Geras pavyzdys šiuo požiūriu būtų Regionų komitetas;

42. pripažįsta, kad subnacionalinio ir vietos lygmens valdžios atsakomybė ir vaidmuo labai skiriasi tiek Europos Sąjungoje, tiek visame pasaulyje, ir kad **subnacionalinio lygmens ir vietos savivaldos** modelis nuolat kinta. Todėl norint į tvarios visuomenės kūrimo procesus kuo labiau įtraukti subnacionalinio lygmens ir vietos valdžią, šiuos skirtumus reikia turėti omenyje;

43. nori pabrėžti, kad pasauliniu lygmeniu siekiant tvaraus vystymosi, būtina turėti **bendrą poziciją ir koordinuoti veiksmus**. Šiame procese pagrindinis vaidmuo tenka miestams ir subnacionalinio lygmens valdžiai. Koordinavimui ir patirčiai dalytis yra skirtos reikšmingos platformos – **Merų paktas, Darbotvarkė 21 ir tvaraus vystymosi strategijos**;

44. pabrėžia, kad nepaisant to, kad Europos Komisija akcentuoja privatųjį sektorį, nereikėtų išleisti iš akių to, kad „Rio+20“ vadovų susitikimo dalyviai ir valstybės narės turėtų skatinti, kad už tvarų vystymąsi būtų atsakingos ir subnacionalinio lygmens bei vietos valdžios institucijos ir kad daugiau galių turi būti suteikta piliečiams;

45. nori pabrėžti, kad kuriant darnią visuomenę **dėmesio centre** būtina turi būti **piliečiai**. Todėl šio proceso tikslus ir priemones reikia pritaikyti prie skirtingos vietos situacijos. Dialogas apie fizines ir finansines priemones, taip pat vartojimo ir elgsenos pokyčius turi vykti atsižvelgiant į esamą padėtį subnacionaliniu ir vietos lygmeniu. Norint, kad kuriant darnią visuomenę betarpiškai dalyvautų piliečiai, reikia imtis tam tikrų veiksmų, pavyzdžiui:

- plėtoti konsultavimosi modelį ir numatyti susitikimo vietas, kur būtų galima vesti dialogą ir dalytis patirtimi,
- nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu remti subnacionalinio lygmens ir vietos vystymo projektus ir
- kelti žinių ir supratimo lygį, kad būtų suvokta, jog norint sukurti darnią visuomenę, reikia imtis bendrų veiksmų;

46. norėtų, kad „Rio+20“ vadovų susitikimo dalyviai pasisakytų už **aplinkosauginės demokratijos skatinimą pasauliniu lygmeniu**. Tai galėtų padaryti Aarhuso konvencijos šalys, „Rio+20“ susitikime pabrėždamos savo pasiryžimą atverti konvenciją visam pasauliui, tačiau galima imtis ir kitų priemonių, pavyzdžiui, pasisakyti už tai, kad būtų sudaromos kitos, į Aarhus konvenciją panašios regioninės konvencijos, arba inicijuoti derybas dėl pasaulinės konvencijos dėl Rio de Žaneiro deklaracijos 10 principo ⁽²⁾;

2011 m. gruodžio 15 d., Briuselis

47. norėtų, kad būtų atnaujintas ir tęstųsi **Darbotvarkės 21 darbas**. „Rio+20“ susitikime turėtų būti apibrėžtos būsimos valdymo struktūros, kad toliau šia linkme būtų galima tęsti „Vietos darbotvarkę 21“. Ši darbotvarkė, inicijuota po 1992 m. įvykusio Rio de Žaneiro vadovų susitikimo, yra geras iš vietinės iniciatyvos kilusio proceso pavyzdys, davęs gerų ilgalaikių rezultatų – imtasi konkrečių priemonių, visuomenės subjektai geriau įsisąmonino tvarumo problemas ir tapo aktyvesni. „Vietos darbotvarkės 21“ pagrindą sudaro piliečių įžvalgos ir dalyvavimas. Daugeliu atvejų su „Vietos darbotvarkę 21“ susijęs darbas padėjo sukurti naujų ekologiškų darbo vietų;

48. ypač norėtų, kad subnacionaliniam ir vietos lygmenims būtų teikiama daugiau **paramos kaupiant žinias**. Kad darbas siekiant darnios visuomenės būtų veiksmingas, visi dalyviai turi turėti prieinamą planavimo ir sprendimų priėmimo bazę. Tai reikalinga ir dėl tęstinumo, norint įvertinti rezultatus ir jų poveikį ir sužinoti, kokios patirties įgyta siekiant darnios visuomenės;

49. tikisi, kad Komisija, sistemingai besirengdama „Rio+20“ vadovų susitikimui, **plėtos ir stiprins dialogą** su Regionų komitetu ir jo nariais. Regionų komitetas tikisi, kad į ES delegacijos, vyksiančios į „Rio+20“ vadovų susitikimą, sudėtį bus įtrauktas ir atitinkamas Regionų komiteto narių skaičius.

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO

⁽²⁾ Rio de Žaneiro deklaracijos dėl aplinkos ir vystymosi 10 principas, 1992 m. Jungtinių Tautų aplinkos ir vystymosi konferencija. Žr. <http://www.un.org/documents/ga/conf151/aconf15126-1annex1.htm>.

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

93-IOJI PLENARINĖ SESIJA 2011 M. GRUODŽIO 14–15 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl naujosios daugiametės finansinės programos po 2013 m.

(2012/C 54/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad siūlomą finansavimo lygį reikėtų vertinti tik kaip visišką minimumą, kurio reikia valstybių narių Sutartyje ir strategijoje „Europa 2020“ išskirtiems didelio užmojo tikslams pasiekti;
- pakartoja, kad Regionų komitetas griežtai nepitaria bet kokios formos makroekonominėms sąlygoms;
- pritaria tik tų *ex-ante* sąlygų įvedimui į ES programų valdymą, kurios padeda padidinti programų veiksmingumą, ir ragina valstybių narių oficialių partnerystės susitarimų su savo vietos ir regionų valdžios institucijomis sudarymą laikyti specialia *ex-ante* sąlyga, kurią turėtų patikrinti Komisija;
- primena, kad Komitetas nepitaria pasiūlymui numatyti veiklos rezultatų rezervą, ir pabrėžia, kad taikyti *ex-post* sąlygas ir nutraukti finansavimą reikėtų pagal aiškiai nustatytas sąlygas tik tuo atveju, jei numatytų rezultatų beveik nepasiekta;
- pritaria daugiametėje finansinėje programoje pasiūlytai naujai „pereinamojo laikotarpio“ regionų kategorijai;
- pabrėžia, kad dėl siūlomo apribojimo tarifo 2007–2013 m. laikotarpiu išpareigojimų lygis visose valstybėse narėse neturėtų būti žemesnis nei faktinės išlaidos;
- ragina, kad Europos infrastruktūros tinklų priemonės finansuojamų infrastruktūros projektų priežiūroje ir valdyme aktyviai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos;
- teigiamai vertina pasiūlymą daugiametėje finansinėje programoje gerokai padidinti mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimą;
- palankiai vertina išpareigojimą siekti ekologiškesnės BŽŪP, taip pat pasiūlymus dėl išmokų suvienodinimo ir tiesioginių išmokų dydžio apribojimo;
- apgailestauja, kad palyginti su tiesioginėms išmokoms skirtomis lėšomis kaimo plėtros biudžetas ir toliau išliks neproporcingai mažas;
- nemano, kad svarbios ES išlaidų sritys, pavyzdžiui, Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas ar Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema, turėtų būti finansuojamos ne iš daugiametės finansinės programos;
- yra įsitikinęs, kad ES nuosavi ištekliai turėtų pakeisti valstybių narių įnašus ir reiškia pritarimą Komisijos pasiūlymams nustatyti naują pridėtinės vertės mokesčio išteklių ir pradėti taikyti Europos lygiu koordinuojamą finansinių sandorių mokestį.

Pranešėja	Flo CLUCAS (UK / LDAE), Liverpulio miesto tarybos narė
Pamatiniai dokumentai	<p>Europos Komisija (2011 m.), Strategijos „Europa 2020“ biudžetas, Komisijos komunikatas</p> <p>COM(2011) 500 galutinis</p> <p>Europos Komisija (2011 m.), Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiamečių finansinė programa</p> <p>COM(2011) 398 galutinis – 2011/0177 (APP)</p> <p>Europos Komisija (2011 m.), Pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos</p> <p>COM(2011) 510 galutinis – 2011/0183 (CNS)</p> <p>Europos Komisija (2011 m.), Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės</p> <p>COM(2011) 511 galutinis – 2011/0184 (APP)</p> <p>Europos Komisija (2011 m.), Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl tradicinių ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti,</p> <p>COM(2011) 512 galutinis – 2011/0185 (CNS)</p>

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendri biudžeto principai

1. reiškia pasitenkinimą, kad 2011 m. birželio 29 d. Komisija paskelbė pasiūlymus dėl 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos, Tarybos reglamento, įgyvendinančio daugiamečių finansinę programą, Tarpinstitucinio susitarimo dėl bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir ES nuosaviems ištekliams skirto paketo. Regionų komitetas mano, kad šie pasiūlymai yra patikimas ES ateities prioritetų finansavimo pagrindas ir tinkamas atspirties taškas tolesnėms diskusijoms;

2. mano, kad ir būdamas riboto dydžio ES biudžetas yra būtinas norint spręsti ES problemas. Palyginti su nacionaliniais biudžetais, ES biudžetas ypatingas tuo, kad jis teikia papildomą naudą ir daro svėrto poveikį, taip pat tuo, kad jį sudaro 94,5 proc. išlaidų investicijoms ir tik 5,5 proc. administracinių išlaidų. Todėl Regionų komitetas mano, kad reikia keisti mąstymą, pirmiausia valstybių narių finansų ministerijoms, ir svarbiausius ES uždavinius pradėti traktuoti kaip investicijas, o ne išlaidas. Reikėtų siekti, kad daugiamečių finansinė programa taptų ne tik finansinio veiksmingumo ir efektyvumo, bet ir demokratinio valdymo ir skaidrumo pavyzdžiu;

3. konkrečiai pabrėžia valstybėms narėms iškilusių ekonominių ir socialinių sunkumų rimumą ir teigia, kad siekiant stabilumo, tvaraus ekonomikos augimo, aplinkos apsaugos,

socialinės gerovės, teritorinės sanglaudos ir norint susigrąžinti tikėjimą Europos integracija reikėtų derinti ES biudžetą, strategiją „Europa 2020“ ir Europos ekonomikos valdymą;

4. pritaria pagrindiniams principams, kuriais remiasi 2014–2020 m. daugiamečių finansinė programa, įskaitant rezultatų svarbos akcentavimą, skatinimą investuoti iš kitų šaltinių ir, svarbiausia, įgyvendinimo supaprastinimą, įskaitant skirtingų finansavimo programų sutelkimą. Ypatinę dėmesį reikėtų skirti tomoms grupėms, kurioms turi sunkumų gauti ES finansavimą. Todėl Komitetas ragina vykdyti daugiau informacinių ir skatinamųjų veiksmų ir teikti daugiau ES lygio su finansavimu susijusių konsultavimo paslaugų;

5. pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų daug prisidėti prie daugiamečių finansinės programos kūrimo ir įgyvendinimo. Už viešąsias investicijas vienodai atsakingos ne tik centrinė valdžia, bet ir vietos ir regionų valdžios institucijos. Jos atlieka ypač vertingą vaidmenį ne tik administruojant ES finansuojamus projektus, bet ir skatinant prieigą prie finansavimo ir užtikrinant, kad skirtingų fondų lėšų panaudojimas būtų koordinuojamas;

6. todėl mano, kad yra nemažai galimybių kuriant ir įgyvendinant daugiamečių finansinę programą skatinti daugiapakopį valdymą. Tuo tikslu ragina Komisiją pagalvoti apie naujus darbo metodus ir naujas partnerystės su vietos ir regionų valdžios institucijomis formas, kad šios institucijos būtų įtrauktos į visas naujas su daugiamečių finansine programa susijusias valdymo ir finansavimo formas;

7. apgailestauja, kad Komisijos pasiūlyme neakcentuojama lygybė ir lyčių lygybė, ir ragina valstybes nares ir Europos Parlamentą stengtis į ES biudžetą įtraukti lyčių aspektą;

— *Biudžeto dydis, struktūra, trukmė*

8. pakartoja, kad ES privalo turėti pakankamą biudžetą, kuris būtų ne mažesnis nei 1 proc. ES valstybių narių bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) ⁽¹⁾, nes tik taip bus galima pasiekti svarbiausius, strategijoje „Europa 2020“ numatytus Europos tikslus ir atsižvelgti į vietos ir regionų poreikius. Regionų komitetas mano, kad dabartiniai pasiūlymai, kuriuose numatomas 1 025 milijardų eurų arba 1,05 proc. ES valstybių narių BNP dydžio biudžetas, vargu ar pasieks šį tikslą;

9. mano, kad siūlomą finansavimo lygį reikėtų vertinti tik kaip visišką minimumą, kurio reikia valstybių narių Sutartyje ir strategijoje „Europa 2020“ iškeltiems didelio užmojo tikslams pasiekti. Pasiūlius kuklią daugiametę finansinę programą, kurios realioji išraiška yra tokia pati kaip ir dabartinės programos, Europos Komisija ir Parlamentas, tvirtai palaikomi Regionų komiteto, privalės daryti viską, kad derybų metu pasiūlytas biudžetas nebūtų sumažintas;

10. teigiamai vertina biudžeto išlaidų kategorijų pavadinimų pakeitimą, juos labiau derinant su strategijos „Europa 2020“ prioritetais, tačiau apgailestauja, kad nebuvo pasinaudota galimybe vienai išlaidų kategorijai priskirti visus teritorinį vystymąsi skatinančius ES fondus;

11. taip pat pažymi, kad Komisija nepasinaudojo galimybe pereiti prie dešimties metų biudžeto laikotarpio, tačiau teigiamai vertina galimybę tokį ciklą pradėti skaičiuoti nuo 2020 m. – tai užtikrintų stabilų ir ilgesnį laikotarpį apimančią finansavimą bei geresnę demokratinę priežiūrą;

— *Biudžeto lankstumas, laikotarpio vidurio vertinimas, sąlygų nustatymas*

12. apgailestauja, kad dabartinis biudžetas yra nelankstus ir pabrėžia, kad reikia daugiau lankstumo, kad ateityje asignavimus būtų galima perkelti vienoje išlaidų kategorijoje;

13. apgailestauja, kad pasiūlyme neminima galimybė perkelti nepanaudotus biudžeto asignavimus arba maržas į ES lankstumo rezervą, užuot grąžinus pinigus valstybėms narėms;

14. pažymi, kad siūloma 2016 m. atlikti daugiametės finansinės programos vertinimą, tačiau pabrėžia, kad vietoj to reikėtų 2017 m. atlikti visapusišką laikotarpio vidurio peržiūrą (apimančią siūlomą vertinimą), numatant galimybę laikantis tam tikrų apribojimų koreguoti išlaidas priklausomai nuo naujų prioritetų;

⁽¹⁾ Visi biudžeto duomenys yra susiję su išpareigojimais, o ne mokėjimais.

15. pakartoja, kad Regionų komitetas griežtai nepritaria bet kokios formos makroekonominėms sąlygoms, kurios reikštų, kad dėl nacionalinių vyriausybių ekonominių sprendimų būtų nutrauktas finansavimas vietos ir regionų valdžios institucijoms;

16. pritaria tik tų *ex-ante* sąlygų įvedimui į ES programų valdymą, kurios padeda padidinti programų veiksmingumą ir įvertinti esamus techninius ir administracinius gebėjimus, o ne ES teisės aktų įgyvendinimą; kaip *ex-ante* sąlyga keliamas reikalavimas parengti strategijas, planus arba priemones neturi reikšti, kad finansavimas priklausys nuo vėlesnio šių reikalavimų įvykdymo (įskaitant planų, kurie nėra bendrai finansuojami ES lėšomis, įvykdymą), kadangi taip būtų pažeisti proporcingumo ir subsidiarumo principai;

17. ragina valstybių narių oficialių partnerystės susitarimų su savo vietos ir regionų valdžios institucijomis sudarymą laikyti specialia *ex-ante* sąlyga, kurią turėtų patikrinti Komisija;

18. pabrėžia, kad taikyti *ex-post* sąlygas ir nutraukti finansavimą reikėtų pagal aiškiai nustatytas sąlygas tik tuo atveju, jei numatytų rezultatų beveik nepasiekta, ir ragina atsižvelgti į valstybių narių sąlygas, taikomas patvirtintų lėšų atgavimui; taip pat nacionalinėms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms būtina glaudžiai bendradarbiauti siekiant nustatyti šias *ex-post* sąlygas ir išvengti, kad finansavimo nutraukimas priklausytų nuo nevisiškai objektyvių ar aiškių kriterijų.

19. Rezultatus ir tikslus reikėtų suderinti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir bet kokie nauji administraciniai reikalavimai turėtų būti minimalūs. Perėjus prie rezultatų vertinimo reikėtų atsisakyti dabartinės išsamių sąnaudų ir rezultatų vertinimo sistemos. Jeigu ketinama taikyti sąlygų principą, reikia aiškiau ir geriau paaiškinti suinteresuotiesiems subjektams, kaip tai bus daroma praktiškai;

20. pabrėžia, kad nauja ES daugiametė finansinė programa turėtų visapusiškai atitikti tausaus išteklių naudojimo principus ir ragina geriau išanalizuoti iš ES biudžeto remiamų investicijų anglies pėdsaką;

1 išlaidų kategorija. Pažangus ir integracinis augimas

— *Pasiūlymai, susiję su sanglaudos politika*

21. sutinka, kad pasiūlyta sanglaudos politika turi būti vykdoma visoje ES – visuose regionuose, didžiąją dalį lėšų skiriant neturtingiems regionams, o turtingesniems regionams suteikiant galimybę toliau spręsti savo problemas. Regionų komitetas teigiamai vertina faktą, kad pirmoje biudžeto išlaidų kategorijoje aiškiai paminėta ekonominė, socialinė ir teritorinė

sanglauda, tačiau apgailestauja, kad šiuo atveju nebuvo numatyta jokių maržų. Jeigu marža būtų numatyta, likus kitoms išlaidų kategorijoms nepanaudotų lėšų būtų galima padidinti šios išlaidų kategorijos pogrupio finansavimą;

22. taip pat pažymi, kad struktūriniams fondams (Europos regioninės plėtros fondui (ERPF), Europos socialiniam fondui (ESF) ir Sanglaudos fondui, išskyrus Europos infrastruktūros tinklų priemonę) numatyta skirti 336 milijardus eurų ir siūlomos lėšos yra 3 proc. mažesnės nei dabartinėje programoje, kurioje jiems buvo skirti 347 milijardai eurų. Reikėtų stengtis užtikrinti tokį struktūrinių fondų programų finansavimą, kurio realioji išraiška atitiktų bent jau dabartinėje daugiametėje finansinėje programoje nustatytą dydį;

23. nesutinka su pasiūlymu, kad turtingesni regionai privalo visus jiems tenkančius struktūrinių fondų (išskyrus ESF) asignavimus pirmiausia skirti energetikai, MVĮ vystymui ir inovacijoms. Nors svarbu, kad kiekviena veiklos programa turėtų tam tikrą kryptį, tokie apribojimai ES lygmeniu neužtikrins papildomos naudos, nes Europos regionai pasižymi įvairove ir susiduria su skirtingomis problemomis. Reikėtų numatyti laisvesnį pasirinkimą iš platesnio „Europa 2020“ teminių tikslų spektro;

24. primena, kad Komitetas nepritaria pasiūlymui sanglaudos politikos biudžete numatyti 5 proc. veiklos rezultatų rezervą. Tai gali baigtis neišvengiamo pralaimėjimo scenarijumi, nes šis rezervas skiriamas remiantis iš anksto nustatytais nacionaliniais finansiniais paketais. Jei netenkinami veiklos rezultatų kriterijai (galbūt dėl objektyvių ir išorinių priežasčių), veiklos rezultatų rezervui skirtos sumos paprasčiausiai prarandamos. Sėkmingas programos įgyvendinimas savaime bus atlygis, o išlaidas geriau paskirti prevencinėms priemonėms, pavyzdžiui, techninei pagalbai, skirtai institucinių gebėjimų stiprinimui;

25. pritaria daugiametėje finansinėje programoje pasiūlytai naujai „pereinamojo laikotarpio“ regionų, kurių bendras vidaus produktas (BVP) sudarys 75–90 proc. ES BVP vidurkio, kategorijai ir, atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina pasiūlymą sukurti saugumą užtikrinančią tinklą regionams, kuriems nebebus teikiama parama pagal konvergencijos programą. Pabrėžia, kad sanglaudos politikos reputaciją smukdo tai, kad naudojami BVP duomenys, kurie keletą metų atsilieka nuo tikrų ekonominių sąlygų;

26. mano, kad Komisija turi atsižvelgti į daugelį šių regionų, kurių BVP nuo 2006–2008 m. ataskaitinio laikotarpio sumažėjo. Siūlomoje finansinėje programoje Komisija turi išnaudoti lankstumo galimybes naudodama siūlomą patikslinimo procedūrą pagal Tarybos DFP reglamento projekto 5 straipsnį ir 2017 m. atlikti DFP laikotarpio vidurio peržiūrą. Programos planavimo dokumentuose turi būti atsižvelgta į skirtingą ekonominio nuosmukio poveikį regionams;

27. pabrėžia, kad ESF turi išlikti neatsiejama ES sanglaudos politikos dalis. ESF iš tiesų geriausia įgyvendinti vietos lygmeniu taikant kompleksines konkrečiai vietai skirtas programas, užuot nacionaliniu lygiu įgyvendinus atskiras temines ar sektoriales programas;

28. pabrėžia, kad svarbu skatinti lygybę ir lyčių lygybę ES ir trečiojoje šalyse, pakankamai išteklių skiriant ESF, Europos plėtros fondui ir kitoms socialinėms programoms;

29. teigiamai vertina pasiūlymą, kad Sanglaudos fondo asignavimai reikalavimus atitinkančiose valstybėse narėse (tose, kurių BNP yra mažesnės nei 90 proc. ES valstybių narių BNP) ir toliau sudarytų trečdaliį viso sanglaudai skiriamo finansavimo nacionaliniu lygmeniu;

30. sutinka, kad reikia nuo 9 milijardų eurų iki 13 milijardų eurų padidinti Europos teritorinio bendradarbiavimo biudžetą ir pažymi, kad INTERREG ir kitos programos, skatinančios Europos regionus kartu spręsti bendras problemas, duoda didelę papildomą naudą Europai;

31. tvirtai remia pasiūlymą pagrindiniams teritorinėms reikmėms lėšas skiriantiems ES fondams sukurti bendrą strateginę programą – vieną strateginių gairių rinkinį. Tačiau bendra strateginė programa neturėtų apsiriboti strateginiu lėšų skyrimu – įgyvendinimo laikotarpiu reikėtų siekti užtikrinti bendrą skirtingų fondų įgyvendinimo praktiką ir procedūras;

32. pritaria požiūriui, kad reikia nustatyti sanglaudai skirtų asignavimų apribojimo tarifą iki tokio tarifo, kuris atspindėtų dabartinį biudžeto įvykdymo rodiklį ir realius gebėjimus panaudoti lėšas kiekvienoje valstybėje narėje, tačiau pabrėžia, kad reikėtų nustatyti tokį naująjį apribojimo tarifą, kad būtų galima vykdyti veiksmingą sanglaudos politiką visose valstybėse narėse. Visų pirma dėl siūlomo apribojimo tarifo 2007–2013 m. laikotarpiu išpareigojimų lygis visose valstybėse narėse neturėtų būti žemesnis nei faktinės išlaidos (atsižvelgus į infliaciją);

33. reikalauja, kad partnerystės principas būtų įgyvendintas praktiškai, aktyviai propaguojamas ir griežtai taikomas. Komitetas palankiai vertina partnerystės susitarimus kaip strateginio programos planavimo priemonę, tačiau nurodo, kad praktiškai įgyvendinant šiuos susitarimus turi būti laikomasi subsidiarumo principo ir kompetencijos pasidalijimo valstybėse narėse. Todėl šių susitarimų taikymo sritis turi apsiriboti sanglaudos politikos priemonėmis ir kitais, su bendra strategine programa susijusiais fondais. Kompetentingos vietos ir regionų valdžios institucijos

privalo būti lygios nacionalinių valdžios institucijų partnerės rengiant, įgyvendinant, prižiūrint ir vertinant struktūrinių fondų programas ir susijusias partnerystės sutartis. Vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų teritoriniai paktai taip pat turėtų būti laikomi viena iš galimybių kartu su nacionalinėmis vyriausybėmis įforminti partnerystės struktūras;

34. dar kartą ragina išleisti ir propaguoti „piliečių obligacijas“, skirtas vietos vystymosi skatinimui. Piliečių obligacijos galėtų užtikrinti ES remiamiems projektams papildomą individualių piliečių ir kitų viešųjų fondų, investuojančių mainais į garantuotą ir teisingą grąžą, finansavimą;

35. be to, pabrėžia būtinybę vystyti vietos energijos sprendimus įgyvendinant „Pažangiųjų miestų“ iniciatyvą, kuri skatina svarų ir efektyvų energijos tiekimą, ir ragina labiau remti vietos ir regionų valdžios institucijas ypač teikiant vietos arba regiono kovos su klimato kaita veiksmų planams rengti reikalingą techninę patirtį ir skatinant idėjų kryžminimąsi; norėtų atkreipti dėmesį į svarbų Merų pakto atliekamą vaidmenį šioje srityje. Turėtų būti padidintas jam skirtas biudžetas, kad būtų galima plačiu mastu perduoti vietos ir regionų valdžios institucijoms techninę patirtį kovos su klimato kaita veiksmų planams rengti ir spręsti konkrečius su energija ir ištekliais susijusius sunkumus, pavyzdžiui, įgyvendinti vandens politiką;

— Europos infrastruktūros tinklų priemonė

36. atkreipia dėmesį į pasiūlymą dėl naujos 40 milijardų eurų Europos infrastruktūros tinklų priemonės, skirtos investicijoms į europinės svarbos transportą, energetiką ir informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūrą ir mano, kad kliūčių šiuose tinkluose pašalinimas duotų daug papildomos naudos visuomenei; tačiau būtina, kad tokių infrastruktūros projektų priežiūroje ir valdyme aktyviai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, nes tai nenumatyta šiuo metu siūlomose centralizuoto valdymo priemonėse;

37. primena, kad Komitetas taip pat mano, kad reikia išleisti ES projektų obligacijas infrastruktūrai finansuoti ir primena, kad tokios obligacijos gali turėti labai naudingą svėro poveikį ES biudžetui. Tačiau tokios priemonės turėtų būti naudojamos siekiant vertingai papildyti, o ne pakeisti subsidijas, kurios skiriamos per struktūrinius fondus;

— Mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimas. „Horizontas 2020“

38. mano, kad dabartinis Bendrijos mokslinių tyrimų biudžetas yra nepakankamas, todėl teigiamai vertina pasiūlymą daugiametėje finansinėje programoje gerokai padidinti mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimą (nuo 53 iki 80 milijardų eurų). Tai priartins ES prie strategijos „Europa 2020“ tikslo sukūrus Inovacijų sąjungą į mokslinius tyrimus ir inovacijas investuoti 3 proc. ES BVP. Konkrečiai Regionų komitetas ragina

stiprinti Žinių regionų programą, tačiau mano, kad būtina paspartinti mokslinių tyrimų diegimą rinkoje. Regionų komitetas pritaria idėjai padidinti paramą veiklos branduolių kūrimo iniciatyvoms ir kitokio pobūdžio vietos partnerystei, padedančiai didinti inovacinį potencialą;

39. pritaria bendros strateginės mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ sukūrimui, nes ši programa gali supaprastinti ir sujungti skirtingas šios srities finansavimo programas, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų bendrąją programą ir Konkurencingumo ir inovacijų programą. Tačiau Regionų komitetas pažymi, kad bendra strateginė mokslinių tyrimų ir inovacijų programa turėtų būti gerai koordinuojama ir turėtų derėti su teritoriniams fondams siūloma bendra strategine programa;

— Švietimas, mokymas ir jaunimas

40. teigiamai vertina pasiūlymą padidinti finansavimą specialioms ES švietimo, mokymo ir jaunimo (įskaitant sportą) programoms, kurių biudžetas padidinamas iki 15 milijardų eurų. Tokios programos turėtų būti papildytos finansavimu iš ESF. Regionų komitetas ypač teigiamai vertina tai, kad siekiama racionalizuoti ir supaprastinti – dabartines jaunimo, švietimo ir mokymo programas sujungti į vieną kompleksinę programą, supaprastinant ir jos procesus. Tačiau programa „Švietimas Europoje“ turėtų būti skirta ne tik aukštųjų mokyklų studentams, ji turi būti naudojama sudėtingoms su mokyklos nebaisių asmenų reiškiniumi susijusioms problemoms spręsti, nes šioje srityje vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka svarbus vaidmuo. Be to, Regionų komitetas pabrėžia, jog auga ekonominė ir socialinė kultūros ir kūrybinio sektorių svarba, ir atkreipia dėmesį į tai, kad šiuos sektorius reikia pakankamai remti ERPF ir ESF lėšomis;

41. mano, kad reorganizuojant paramos programas, būtina ir ateityje numatyti į konkrečius jaunimo poreikius orientuotą jaunimo paramos programą. Ši nauja kompleksinė programa turėtų remtis teigiamais dabartinės programos „Veiklus jaunimas“ darbo rezultatais. Pagal ES jaunimo strategiją ji turėtų ne tik skatinti išplėsti jaunimo bei specialistų mainus, bet ir skatinti jaunimą aktyviau dalyvauti Europos demokratiname gyvenime;

2 išlaidų kategorija. Tvarus augimas. Gamtos ištekliai

42. pažymi, kad, kaip ir struktūrinių fondų atveju, nuo 396 milijardų eurų iki 372 milijardų eurų sumažintas bendrai žemės ūkio politikai (BŽŪP) siūlomas finansavimas. Vis dėlto pažymi, kad BŽŪP (abiems – pirmam ir antram – jos ramsčiams) iš biudžeto ir toliau bus skiriama daugiau nei struktūriniams fondams numatyta 336 milijardų suma;

43. atsižvelgus į neatidėliotiną būtinybę BŽŪP tenkinti ne tik aprūpinimo maistu poreikius, bet ir siekti svarbiausių Europos tikslų, šią politiką reikėtų labiau suderinti su strategija „Europa 2020“, kad ūkininkai vienodomis sąlygomis galėtų gauti

išmokas ir užtikrinti viešąsias gėrybes – griežčiau laikytis maisto saugos reikalavimų, tausiai naudoti gamtos išteklius, saugoti biologinę įvairovę, prisidėti prie kovos su klimato kaita ir visų kaimo vietovių atgaivinimo;

44. ypač teigiamai vertina faktą, kad Komisija nusprendė dar labiau neardyti ES finansinio audinio ir nekurti atskiro sektorinio klimato kaitai skirto fondo, o vietoj to nusprendė į visumą žvelgti kompleksiskai ir 30 proc. I ramsčio išmokų susieti su ekologijos sąlyga; tačiau pabrėžia, kad „ekologiškumas“ neturi susilpninti valstybių narių agrarinės aplinkosaugos programų;

45. palankiai vertina išipareigojimą siekti ekologiškesnės BŽŪP ir prašo, kad siekiant BŽŪP ekologiškumo gavėjams būtų taikomi aiškūs, privalomi ir tikslūs kriterijai dėl dirvožemio apsaugos ir tausaus požeminio vandens naudojimo, taip pat būtų imtasi veiksmų panaikinti visas aplinkai žalingas subsidijas;

46. teigiamai vertina pasiūlymus dėl išmokų suvienodinimo ir tiesioginių išmokų dydžio apribojimo. Todėl valstybėse narėse finansavimas turėtų būti paskirstomas teisingiau. Regionų komitetas taip pat visiškai pritaria pasiūlymui siekti didesnio lankstumo tarp dviejų BŽŪP ramsčių – tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros;

47. nuogaustauja dėl krizės žemės ūkio sektoriuje pasiūlyto 3,5 milijardo eurų rezervo, ir išplėstos Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo taikymo sritis, manydamas, kad tai rodo, jog Komisija teikia pirmenybę iniciatyvoms, o ne prevencinėms priemonėms, ir teigia manantis, kad prireikus įveikti krizes biudžetą reikėtų tvarkyti lanksčiau, o ne stiprinti vis gausėjantį skirtingų rezervų, fondų ir ypatingų priemonių, nepatenkančių į bendrą finansinę programą, arsenalą; todėl mano, kad norint įgyvendinti bendrą žemės ūkio politiką būtina išsaugoti rinkos reguliavimo mechanizmus, kad būtų kovojama su kainų svyravimu ir tiek gamintojams, tiek ir vartotojams užtikrinamos stabilios kainos;

48. apgailestauja, kad palyginti su tiesioginėms išmokoms skirtomis lėšomis kaimo plėtros biudžetas (90 milijardų eurų) ir toliau išliks neproporcingai mažas, tačiau teigiamai vertina faktą, kad Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) bus glaudžiau susietas su kitais bendros strateginės programos teritoriniais fondais. BŽŪP ir sanglaudos politika neturėtų būti paskiros – jas reikia labiau koordinuoti nei šiuo metu. Pabrėžia, kad pašalinus „krypčių metodą“, kitiems, ne žemės ūkio srities projektams, pavyzdžiui, skatinantiems socialinę įtrauktį, skurdo mažėjimą ir ekonominių vystymąsi kaimo vietovėse (naujas 6 prioritetas), ateityje turi būti skiriama ne mažiau dėmesio;

49. ragina toliau tęsti bent jau tokios apimties Europos pagalbos maistu labiausiai nepasiturintiems asmenims programą, kaip dabartiniu programavimo laikotarpiu. Jei atsakomybė

už šią programą iš bendros žemės ūkio politikos bus perkelta į Europos socialinį fondą, atitinkamai biudžeto struktūroje turėtų būti perkeltas ir finansavimas;

50. reiškia susirūpinimą, kad sprendimas sukuriant Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondą į integruotą jūrų politiką įtraukti žuvininkystės politiką gali reikšti, kad sumažės žuvininkystei skirtas finansavimas. Toks biudžeto mažinimas netinkamas dėl sunkumų, su kuriais susiduria žvejyba besiverčiančios bendruomenės;

51. pabrėžia, kad programa „LIFE+“ yra labai naudinga ir teigiamai vertina sprendimą padidinti jos finansavimą iki 3,2 milijardo eurų;

3 išlaidų kategorija. Saugumas ir pilietybė

52. teigiamai vertina biudžeto pasiūlymus šiai išlaidų kategorijai ir pabrėžia, kaip svarbu yra pakankamai ištekliams aprūpinti imigracijos, prieglobsčio ir saugumo biudžetą. Regionų komitetas ypač pabrėžia, kad būtina koordinuoti ES išorės sienų valdymą ir teigiamai vertina bendros Europos prieglobsčio sistemos vystymo žingsnius – tai sritis, kurioje bendradarbiavimas ES lygmeniu akivaizdžiai yra vienintelis sprendimas. Tačiau reikėtų siekti tinkamos pusiausvyros tarp išlaidų saugumo (įskaitant vidaus saugumą) ir pasienio reikalams ir išlaidų tokiose srityse kaip migrantų integracija ir prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygos, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijų veiksmai gali duoti aiškia papildomą naudą;

53. pabrėžia, jog būtina skirti pakankamus išteklius pagrindinėms teisėms, demokratijai ir piliečių dalyvavimui remti, stengiantis kurti Europos pilietybę, todėl ypatingą reikšmę teikia programoje „Europa piliečiams“ akcentuotai partnerystei, kurios tikslas – remti ES lygmens pilietinę visuomenę;

54. mano, kad ES saugumas yra glaudžiai susijęs su demokratijos skatinimu, geru valdymu ir teisinės valstybės principų įtvirtinimu tiek Sąjungos viduje, tiek trečiojoje šalyje ir kad ES privalo šias vertybes propaguoti visame pasaulyje;

55. pabrėžia, kokie svarbūs bus siūlomi 396 milijonai eurų ES viešosios sveikatos programai ir pažymi, kad būtina numatyti pakankamai lėšų socialinėms, biologinėms ir technologinėms inovacijoms sveikatos priežiūros paslaugų srityje. Regionų komitetas pažymi, kokia svarbi yra sveikatos priežiūra ir socialinė rūpyba, nes ateityje tai bus svarbus užimtumą skatinantis veiksnys, todėl pabrėžia, jog biudžete reikėtų prioritetą teikti nelygybės sveikatos priežiūros srityje šalinimui;

56. pabrėžia pasiūlymo programai „Kūrybinga Europai“ skirti 1,6 mlrd. eurų svarbą ir nurodo, kad turi būti sudarytos galimybės gauti pakankamą finansavimą visiems kultūros ir kūrybinių sektorių dalyviams, kurių indėlis siekiant strategijos „ES 2020“ tikslų yra labai svarbus;

4 išlaidų kategorija. Europos vaidmuo pasaulyje

57. pripažįsta, kad ES turi didelį tarptautinį svorį, kuris yra didesnis nei atskirų valstybių narių įtaka kartu sudėjus, ir supranta, kad sunkumams, su kuriais susiduria ES, reikia globalaus sprendimo. Dėl šios priežasties Regionų komitetas teigiamai vertina sprendimą padidinti kaimynystės politikos ir vystomojo bendradarbiavimo biudžetą (iki 36 milijardų eurų);

58. pritaria Komisijos pasiūlymui dėl plėtros proceso priemonių racionalizavimo sukuriant vieną kompleksinę pasirenimo narystei priemonę;

59. dar kartą prašo sudaryti sąlygas Europos kaimynystės politikos šalių vietos ir regionų valdžios institucijoms gauti finansinę paramą dalyvavimui atitinkamų institucijų veikloje;

60. pabrėžia esą pasiryžęs mažinti skurdą, ypač siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų, kuriuos numatyta įgyvendinti iki 2015 m., ir pritaria tikslui skirti 0,7 proc. ES valstybių narių BNP kitų šalių vystymuisi. Konkrečiai pabrėžia svarbų ES vaidmenį užtikrinant, kad humanitarinė pagalba būtų teikiama koordinuotai, ir ragina visas valstybes nares imtis priemonių ir pasirūpinti savo vystymosi pažadų įgyvendinimu;

5 išlaidų kategorija. Administravimas

61. pabrėžia būtinybę visoms ES institucijoms ir patariamiesiems organams nuolat siekti efektyvesnio administravimo ir jį įgyvendinti ir taip sutaupyti lėšų, tačiau tuo nesutrukdyti šioms institucijoms ir organams atlikti savo svarbaus vaidmens įgyvendinant Europos tikslus;

62. pabrėžia, kad būtų galima daug sutaupyti restruktūrizuojant, institucijoms tarpusavyje bendradarbiaujant, taip pat geriau organizuojant institucijų veiklą integruotai taikant elektroninius sprendimus;

Į daugiametę finansinę programą nepatenkantys fondai ir koregavimo mechanizmai

63. iš principo nemano, kad svarbios ES išlaidų sritys, pavyzdžiui, Europos plėtros fondas, Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas, Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema, kartu su kitomis priemonėmis sudarančios 58 milijardus eurų ES išlaidų, turėtų būti finansuojamos ne iš daugiametės finansinės programos. Tai riboja parlamentinės demokratijos įtaką ir kenkia skaidrumui. Iš principo dėl visų rūšių ES išlaidų, net ir tų, kurios numatomos ilgesniam laikotarpiui arba kurių negalima panaudoti, reikėtų diskutuoti tokiomis pat sąlygomis kaip ir dėl daugiametės finansinės programos;

64. pritaria paskelbtam labai sudėtingos permokų gražinimo ir korekcijų sistemos supaprastinimui ir teigiamai vertina faktą, kad nauji koregavimo mechanizmai, veikiantys vienkartinį išmokų pavidalu, turi terminus ir pritaria Komisijos pasiūlymui esamas permokų gražinimo sistemas pakeisti bendru koregavimo mechanizmu. Tokio koregavimo mechanizmo užduotis – bet kuriuo atveju užtikrinti, kad atitinkami skaičiai iš esmės nedidėtų ir būtų pasiekta sąžininga pusiausvyra visų valstybių narių atžvilgiu. 2013 m. automatiškai baigs galioti keletas koregavimo mechanizmų, tačiau Jungtinei Karalystei suteikta korekcija ir susijęs permokų gražinimas dėl šios korekcijos, suteiktos Vokietijai, Nyderlandams, Austrijai ir Švedijai, kol kas savo pabaigos termino neturi. Vis dėlto Regionų komitetas mano, kad koregavimo mechanizmus persvarstyti galima tik įvertinus pagrįstas ir teisėtas šių koregavimo mechanizmų priežastis;

ES nuosavi ištekliai

65. yra įsitikinęs, kad ES nuosavi ištekliai turėtų pakeisti valstybių narių įnašus ir primena, kad visos valstybės narės ir nacionaliniai parlamentai pritarė Sutarties dėl ES veikimo 311 straipsniui, kuris numato, kad visas ES biudžetas turi būti finansuojamas tik iš nuosavų išteklių. Todėl Regionų komitetas pritaria iniciatyvoms, kurios sumažintų valstybių narių tiesiogines įmokas į ES biudžetą ir padidintų ES nuosavus išteklius ateities problemoms spręsti;

66. reiškia pritarimą Komisijos pasiūlymams nustatyti naują pridėtinės vertės mokesčio išteklių. Šie pasiūlymai yra drąsūs, tačiau labai reikalingi;

67. palankiai vertina pasiūlymą pradėti taikyti Europos lygiu koordinuojamą finansinių sandorių mokestį. Finansų sektoriaus apmokestinimas būtų svarbus indėlis užtikrinant didesnę teisingumą ir apribotų finansinę veiklą, ypač spekuliacijas;

68. mano, kad bet kokios naujos sistemos ES biudžetui finansuoti turėtų garantuoti teisingumo, ekonominio stabilumo, solidarumo, skaidrumo ir paprastumo principus ir būti taikomos visoms valstybėms narėms. Šiuo tikslu dar prieš susitariant dėl naujų nuosavų išteklių būtina atlikti išsamų poveikio ir pagrįstumo įvertinimą. Dar svarbiau – valstybėse narėse reikėtų pradėti diskusiją, į kurią reikėtų įtraukti ir vietos ir regionų valdžios institucijas;

Procesas ir trukmė

69. teigiamai vertina faktą, kad daugiametėje finansinėje programoje yra specialios nuostatos tam atvejui, jeigu programa nebus priimta iki 2012 m., nors pripažįsta, kad šios nuostatos iš tiesų gali tapti vienu iš veiksnių, dėl kurių nepavyks laiku susitarti. Todėl Regionų komitetas ragina ES institucijas dėl pasiūlymų susitarti per pasiūlytą laikotarpį;

70. apgailestauja, kad priimant daugiametę finansinę programą Europos Parlamentui tebus suteiktas sutikimo įgaliojimas, užuot taikius bendro sprendimo procedūrą, o tai reiškia, kad Parlamentas negalės oficialiai keisti pasiūlymų. Todėl ragina Tarybą ir Komisiją sustiprinto bendradarbiavimo mechanizmais užtikrinti maksimalų bendravimą su Regionų komitetu ir Europos Parlamentu;

71. 2012 m. Komitetas gali šią nuomonę persvarstyti, priklausomai nuo to, kaip vyks derybos dėl daugiametės finansinės programos.

II. PAKEITIMŲ REKOMENDACIJOS

1 pakeitimas

2 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlytas tekstas	Pakeitimas
atsižvelgiant į poreikį tinkamai prognozuoti rengiant ir įgyvendinant vidutinės trukmės investicijas, finansinės programos trukmė turėtų būti nustatyta septynerių metų, pradedant nuo 2014 m. sausio 1 d., ir turi būti atliekamas finansinės programos vykdymo laikotarpio vidurio vertinimas. Į šio vertinimo rezultatus reikėtų atsižvelgti paskutiniaisiais trejais finansinės programos vykdymo metais;	atsižvelgiant į poreikį tinkamai prognozuoti rengiant ir įgyvendinant vidutinės trukmės investicijas, finansinės programos trukmė turėtų būti nustatyta septynerių metų, pradedant nuo 2014 m. sausio 1 d., ir turi būti atliekamas finansinės programos vykdymo laikotarpio vidurio vertinimas <u>vertinimo peržiūra</u> . Į šios vertinimo <u>vertinimo peržiūros</u> rezultatus reikėtų atsižvelgti paskutiniaisiais trejais finansinės programos vykdymo metais;

Paiškinimas

Žr. 13 nuomonės projekto punktą.

2011 m. spalio 24 d. Regionų komitetas gavo Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (COM(2011) 398 galutinis). Šis nuomonės projektas yra atsakymas į šį prašymą.

2 pakeitimas

8 konstatuojamoji dalis

Komisijos pasiūlytas tekstas	Pakeitimas
Nacionaliniai sanglaudos augimui ir užimtumui skatinti paketai nustatomi remiantis 2011 m. pavasario bendrojo nacionalinio produkto (toliau – BNP) prognozėmis. Atsižvelgiant į netikrumą dėl prognozių ir poveikį valstybėms narėms, kurioms nustatytos ribos, reikia atlikti laikotarpio vidurio vertinimą, kad būtų palyginti prognozuoto ir realiojo BNP duomenys ir jo poveikis paketams. Jeigu 2014–2016 m. BNP skirsis nuo 2011 m. prognozuoto rodiklio daugiau kaip +/- 5 %, atitinkamų valstybių narių 2018–2020 m. paketai turi būti patikslinti. Reikia nustatyti tokio patikslinimo taisykles.	Nacionaliniai sanglaudos augimui ir užimtumui skatinti paketai nustatomi remiantis 2011 m. pavasario bendrojo nacionalinio produkto (toliau – BNP) prognozėmis. Atsižvelgiant į netikrumą dėl prognozių ir poveikį valstybėms narėms, kurioms nustatytos ribos, reikia atlikti laikotarpio vidurio vertinimą <u>vertinimo peržiūra</u> , kad būtų palyginti prognozuoto ir realiojo BNP duomenys ir jo poveikis paketams. Jeigu 2014–2016 m. BNP skirsis nuo 2011 m. prognozuoto rodiklio daugiau kaip +/- 5 %, atitinkamų valstybių narių 2018–2020 m. paketai turi būti patikslintiskiriant <u>papildomus išteklius regionams, kuriuose BNP sumažėjo labiausiai</u> . Reikia nustatyti tokio patikslinimo taisykles.

Paiškinimas

Žr. 20 nuomonės projekto punktą.

2011 m. spalio 24 d. Regionų komitetas gavo Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (COM(2011) 398 galutinis). Šis nuomonės projektas yra atsakymas į šį prašymą.

3 pakeitimas

5 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	Pakeitimas
Jeigu nustatoma, kad kurios nors valstybės narės sukauptas bendrasis vidaus produktas (BVP) 2014–2016 m. daugiau kaip +/- 5 % nukrypo nuo 2011 m. apskaičiuoto bendro BVP nustatant valstybių narių 2014–2020 m. sanglaudos politikos paketą, atlikdama 2018 m. techninį patikslinimą, Komisija patikslina sumas, paskirtas konkrečiai valstybei narei iš to laikotarpio sanglaudai remti skirtų lėšų.	Jeigu nustatoma, kad kurios nors valstybės narės sukauptas bendrasis vidaus produktas (BVP) 2014–2016 m. daugiau kaip +/- 5 % nukrypo nuo 2011 m. apskaičiuoto bendro BVP nustatant valstybių narių 2014–2020 m. sanglaudos politikos paketą, atlikdama 2018 m. techninį patikslinimą, Komisija patikslina sumas, paskirtas konkrečiaioms valstybėms nareims iš to laikotarpio sanglaudai remti skirtų lėšų. Šie išteklių turėtų būti skirti tiems regionams, kuriuose BNP sumažėjo labiausiai.

Paaiškinimas

Žr. 20 nuomonės projekto punktą.

2011 m. spalio 24 d. Regionų komitetas gavo Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (COM(2011) 398 galutinis). Šis nuomonės projektas yra atsakymas į šį prašymą.

4 pakeitimas

15 straipsnis

Komisijos pasiūlytas tekstas	Pakeitimas
2016 m. Komisija pateikia finansinės programos vykdymo vertinimą, prireikus prideda atitinkamus pasiūlymus.	2016 2017 m. Komisija pateikia atlieka finansinės programos vykdymo vertinimą laikotarpio vidurio peržiūra (itraukdama siūlomą vertinimą), prireikus prideda atitinkamus pasiūlymus.

Paaiškinimas

Paaiškinama, kad vertinimas bus atliekamas kaip siūlomos laikotarpio vidurio peržiūros dalis, o ne vykdomos dvi atskiros procedūros.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė dėl energijos vartojimo efektyvumo

(2012/C 54/09)

REGIONŲ KOMITETAS

- primena, kad taikant efektyvaus energijos vartojimo priemones labai svarbu atsižvelgti į įvairių valdymo lygmenų kompetenciją ir subsidiarumo principą
- palankiai vertina nagrinėjamą pasiūlymą dėl direktyvos ir joje numatytas energijos vartojimo efektyvumo priemones, kurias Komisija siūlo tam, kad iki 2020 m. būtų pasiektas tikslas sutaupyti 20 proc. pirminės energijos;
- mano, kad pasiūlyme dėl direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo yra tam tikrų spragų ir trūkumų, visų pirma:
 - nurodytas ribotas skaičius sektorių, kuriose bus taikomos numatytos priemonės;
 - suteiktas per menkas vaidmuo vietos ir regionų lygmens dalyviams;
 - nenumatytos piliečių sąmoningumo didinimo priemonės, išskyrus tas, kurios taikomos siekiant tikruoju laiku teikti informaciją vartotojams apie jų sunaudojamą energiją;
 - nesutinka su direktyvoje pateiktu pasiūlymu viešajam sektoriui taikyti reikalavimus kasmet renovuoti 3 proc. jam priklausančių pastatų ir pirkti aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus.

Pranešėjas	Jean-Louis JOSEPH (FR / ESP), La Bastidonne meras
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB
	COM(2011) 370 galutinis

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios pastabos

1. pabrėžia Europos lygmeniu vykdomų veiksmų pridėtinę vertę energijos vartojimo efektyvumo srityje, šie veiksmai būtini norint užtikrinti įvairių priemonių įgyvendinant taupymo tikslus nuoseklumą ir veiksmingumą ir užkirsti kelią valstybių narių konkurencijos iškraipymams. Be to, Komitetas pabrėžia, kad šie veiksmai, suprantama, turi būti įgyvendinami nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu. Todėl Komitetas primena, kad taikant efektyvaus energijos vartojimo priemones labai svarbu atsižvelgti į įvairių valdymo lygmenų kompetenciją ir subsidiarumo principą;

2. mano, kad su energijos vartojimo efektyvumu susiję iššūkiai yra ypač svarbus veiksnys sprendžiant klimato kaitos problemas, kontroliuojant mūsų energijos suvartojimą ir siekiant tvaraus, atsakingo ir įtraukaus ekonomikos augimo, kurio tikslas yra ir toliau mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas ir užtikrinti energijos tiekimo saugumą;

3. pažymi, kad Europos Sąjunga yra vis labiau priklausoma nuo energijos importo ir vis augančių jos kainų; mano, kad galimybė gauti saugių ir tvarių energijos išteklių bus vis svarbesnė ir nulems būsimą ekonomikos augimą ir tolesnį energetinio teisingumo plėtojimą;

4. primena, kad Regionų komitetas ne kartą pabrėžė, kad perėjimas prie efektyviai išteklius - visų pirma energijos - naudojančios ekonomikos atvers be galo dideles ekonomikos augimo ir nuo perkėlimo nepriklausančių darbo vietų kūrimo galimybes ir sudarys sąlygas plėtoti Sąjungos konkurencingumą užtikrinančias technologijas;

5. pabrėžia *trias energetica* modelio svarbą siekiant 2020 m. užsibrėžto „20-20-20“ tikslo atitinkamai šiose srityse: šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakų mažinimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimo. Energijos vartojimo efektyvumas ir toliau yra svarbiausias Europos klimato poveikio mažinimo politikos energijos tiekimo saugumo, energijos gamybos ir vartojimo srityse veiks-

6. palankiai vertina nagrinėjamą pasiūlymą dėl direktyvos ir joje numatytas energijos vartojimo efektyvumo priemones, kurias Komisija siūlo tam, kad iki 2020 m. būtų pasiektas tikslas sutaupyti 20 proc. pirminės energijos;

7. vis dėlto pabrėžia, kad, kaip nurodoma 2011 m. energijos vartojimo efektyvumo plane⁽¹⁾, neseniai Komisijos atlikti tyrimai rodo, kad iki 2020 m. Europos Sąjungai pavyks įvykdyti tik pusę energijos vartojimo efektyvumo srityje prisiimtų įsipareigojimų. Šiuo požiūriu pasiūlymas dėl direktyvos yra ypač svarbus iššūkis;

8. apgailestauja, kad pasiūlyme dėl direktyvos nenumatyti veiksmai po 2020 m., visų pirma susiję su esminiu tikslu - iki 2050 m. sumažinti klimato kaitos poveikį (iki 2050 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas sumažinti 80–95 proc., palyginti su 1990 m.);

9. mano, kad pasiūlyme dėl direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo yra tam tikrų spragų ir trūkumų, visų pirma

— jame nenustatyti privalomi nacionaliniai tiksliniai rodikliai iki 2014 m.,

— nurodytas ribotas skaičius sektorių, kuriose bus taikomos numatytos priemonės,

— suteiktas per menkas vaidmuo vietos ir regionų lygmens dalyviams,

— galimybė valstybėms narėms nevykdyti įsipareigojimų parengti privalomojo pobūdžio priemonės, visų pirma susijusias su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemomis ir didelio naudingumo kogeneracijos plėtojimo planais,

— nenumatytos piliečių sąmoningumo didinimo priemonės, išskyrus tas, kurios taikomos siekiant tikruoju laiku teikti informaciją vartotojams apie jų sunaudojamą energiją,

— nenumatytos priemonės rinkos dalyvių, visų pirma su energijos vartojimo efektyvumu susijusių profesinių kategorijų ekspertų ir specialistų, mokymui užtikrinti ir remti;

⁽¹⁾ COM(2011) 109 galutinis, „2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planas“.

B. Pasiūlymo dėl direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo peržiūra

10. pabrėžia, kad direktyvoje nurodyta, kad valstybės narės nustato **nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo** tikslinį rodiklį, išreikštą absoliučiu pirminės energijos vartojimu lygiu 2020 m. Iki 2014 m. birželio 30 d. Komisija turi įvertinti, ar iki 2020 m. Europos Sąjunga gali pasiekti savo tikslą sutaupyti 20 proc. pirminės energijos atsižvelgiant į nacionalinių rodiklių sumą. Šiuo požiūriu Komitetas

a. apgailestauja, kad direktyvoje ne tik nenustatyti privalomi nacionaliniai tiksliniai rodikliai, bet ir iki 2014 m. atidėtas privalomas sprendimo vykdymas. Siūlo direktyvoje visoms valstybėms narėms atsižvelgiant į jų ypatumus nustatyti nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslinius rodiklius, kuriais bus vadovaujama rengiant energijos vartojimo efektyvumo nacionalinius planus ir kurie 2014 m. taps privalomojo pobūdžio;

b. labai norėtų, kad Komisija pasiūlytų bendrą metodologiją privalomiems nacionaliniams tiksliniams rodikliams nustatyti. Pagal šią metodologiją turėtų būti galima atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės konkrečią padėtį, visų pirma ekonominės veiklos rezultatus ir ankstesniu etapu taikytas energijos vartojimo efektyvumo priemones;

c. 13-oje konstatuojamoje dalyje ⁽²⁾ nurodytą dviem etapais vykšiantį procesą, kurio pirmuoju etapu nustatomos tik orientacinės rekomendacinio pobūdžio priemonės ir tikslai, laiko nepakankamu. Šis procesas verčia abejoti, ar bus pasiekti 2020 m. užsibrėžti tikslai. Komitetas baiminasi, kad dėl šio proceso netektų suabejoti nagrinėjamos direktyvos pasiūlyme nustatytų priemonių veiksmingumu;

11. neigiamai vertina **kiekybinius tikslus, nustatytus viešajam ir privačiam energijos skirstymo ir pardavimo sektoriui**, tačiau apgailestauja, kad tokio pobūdžio tikslai nenumatyti keleivių ir prekių vežimo, prekybos ir pramonės sektoriams, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema. Komitetas tikisi, kad ekonominio pagrįstumo principas bus taikomas perkamoms paslaugoms ir medžiagoms. Konkrečiau Komitetas

a. nesutinka su direktyvoje pateiktu pasiūlymu viešajam sektoriui taikyti reikalavimus kasmet renovuoti 3 proc. jam priklausančių pastatų ir pirkti aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus. Komitetas

⁽²⁾ Konstatuojamoje dalyje (13) aprašoma, kaip bus įvedamos nacionalinės priemonės siekiant įgyvendinti 20 proc. energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Jei šiam tikslui pasiekti prireiks sustiprinti politinį pagrindą, bus pradėtas dviejų etapų procesas, kuriuo įvedama privalomų tikslinių rodiklių sistema: 1. Valstybės narės apibrėš privalomus arba rekomendacinius tikslinius rodiklius, energijos vartojimo efektyvumo nacionalines sistemas ir programas; 2. Komisija įvertins galimybę įgyvendinti tikslą atsižvelgiant į iš anksto apibrėžtus tikslus. Jei šis įvertinimas būtų neigiamas, Komisija turėtų 2020 m. apibrėžti nacionalinius tikslinius rodiklius atsižvelgdama į valstybių narių pradinę poziciją, jų ekonominės veiklos rezultatus ir įgyvendintus išankstinius veiksmus.

— pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į subsidiarumo principą;

— prašo numatyti galimybę taikyti alternatyvius energijos vartojimo mažinimo būdus, jeigu juos taikant būtų suvartojama tiek pat mažiau energijos;

— pritaria, kad būtina taikyti paskatas, kurios padėtų išvengti socialinio būsto nuomos kainų padidėjimo baigus vykdyti energijos taupymo tikslu atliktus darbus;

— atkreipia dėmesį, kad efektyvesnio energijos vartojimo bus galima pasiekti tik taikant Europos, nacionalinio, regionų ir vietos lygmens finansines priemones, taip pat tokias priemones, kaip energijos vartojimo efektyvumo sutartys ir viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė. Pabrėžia, kad svarbu parengti priemones, kurios skatintų valstybes narės ir vietos bei regionų valdžios institucijas pasinaudoti turimomis struktūrinių fondų lėšomis, kad paskatintų investicijas į efektyvesnio energijos vartojimo priemones, ir akcentuoja savo pritarimą gairėms, kurios yra nurodytos Komisijos pasiūlyme dėl daugiamečių finansinės programos;

— primena, kad reikia rasti taisyklių pusiausvyrą valstybių narių lygmeniu, kad būtų galima skaidriai namų savininkams ir nuomininkams paskirstyti energijos taupymo priemonių sąnaudas ir naudą; kol nebus tokių taisyklių, bus sunku paskatinti būtinas investicijas;

b. ragina valdžios institucijas numatyti nustatyti papildomus tikslus, visų pirma viešojo apšvietimo ir viešojo transporto sektoriams, su sąlyga, kad jiems bus skirta pakankamai finansinių lėšų;

c. rekomenduoja nustatyti privalomus tikslinius rodiklius transporto, paslaugų, prekybos ir pramonės sektoriams ir ypatingą dėmesį skirti įrenginiams, kuriems netaikoma Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema;

12. palankiai vertina energijos taupymo įpareigojimų sistemos įvedimą ir ypač priemones, kuriomis siekiama energijos skirstytojams nustatyti reikalavimą sutaupyti energijos, kuri prilygtų 1,5 proc. per metus jų parduotos energijos ⁽³⁾, ir primena, kad įvedant energijos taupymo įpareigojimų sistemą svarbu atsižvelgti į subsidiarumo principą;

⁽³⁾ Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema, kaip ji apibrėžta direktyvos pasiūlymo 6 straipsnio 1 dalyje, yra visuma priemonių, kurios taikomos užtikrinant, kad visi valstybės narės teritorijoje veikiantys energijos tiekėjai arba visos mažmeninio energijos pardavimo įmonės per metus sutaupyty energijos, kuri prilygsta 1,5 proc. ankstesniais kalendoriniais metais toje valstybėje narėje parduotos energijos (pagal kiekį), neįskaitant transporte suvartotos energijos.

apgailėstauja, kad

- a. valstybėms narėms suteikta galimybė siūlyti alternatyvias priemones, nes tai galėtų sudaryti sąlygas perkelti privataus sektoriaus įpareigojimą į viešąjį sektorių ir taip padidinti mokesčių mokėtojams tenkančią mokesčių našta;
- b. direktyvos pasiūlyme nesprenžžiama esminė problema, kaip paskatinti energijos paskirstytojus ir mažmeninės prekybos bendroves kasmet sumažinti parduodamos energijos kiekį 1,5 proc., ir nuostatos, kad valstybės narės gali į nustatomus taupymo įsipareigojimus įtraukti reikalavimus su socialiniu tikslu (direktyvos 6 straipsnio 5 dalis), nepakaks apsaugoti skurdžiausius gyventojus nuo tolesnio energijos kainų augimo;
- c. sutaupyti energijos galutinio vartojimo grandyje leidžiančios alternatyvios priemonės įtrauktos į įpareigojimų sistemos priemones, kurios turi būti taikomos nuo 2013 m. sausio 1 d. Komitetas nerimauja, kad šios priemonės - kokios jos yra apibrėžtos - gali sudaryti sąlygas išvengti įpareigojimų siekti sistemai keliamų tikslų;

13. pabrėžia **esminį regionų ir vietos dalyvių vaidmenį** rengiant ir įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo programas. Būdamos vietos lygmeniu atsakingos už būsto, užimtumo, transporto ir mokymo politiką, vietos ir regionų valdžios institucijos palaiko ryšius su piliečiais ir visais vietos dalyviais ir gali parengti politiką, atitinkančią piliečių lūkesčius ir vietos bei regionų lygmeniu kylančius energijos vartojimo efektyvumo iššūkius ir yra palankiausioje padėtyje padėti keisti gyventojų energijos naudojimo įpročius atėjus mikrotermofikacijos, pažangiųjų elektros energijos tinklų technologijų ir kintančių kainų erai. Todėl Komitetas siūlo aktyviau įtraukti regionų ir vietos lygmens dalyvius numatant priemones, skatinančias

- a. valstybes nares rengiant nacionalinius planus vykdyti konsultavimosi procesą, į jį įtraukti regionų ir vietos lygmens dalyvius (principas „iš apačios į viršų“) ir taip parengti nacionalinio, regionų ir vietos lygmens tikslus ir priemones atitinkančius nacionalinius planus;
- b. regionų ir vietos valdžios institucijas parengti regionų ir vietos lygmens energijos vartojimo efektyvumo planus, kuriais būtų skatinama, pavyzdžiui, decentralizuota energijos gamyba, viešųjų pastatų renovavimo programos arba tvaraus vietos transporto planai. Be to, Komitetas primena europinės Merų pakto iniciatyvos ir Salų pakto iniciatyvos svarbą ir siūlo direktyvoje numatyti valstybių narių priemones šioms iniciatyvoms remti ir skatinti;
- c. regionų valdžios institucijas remti vietos lygmens dalyvius padedant jiems įgyti žinių ir nagrinėti galimybes ir kliūtis įdiegti energijos vartojimo efektyvumo priemones dedant

pastangas didinti piliečių sąmoningumą ir remiant dalyvių vietos lygmens programas ir projektus bei jų mokymą;

- d. regionų ir vietos valdžios institucijas įdiegti energijos ir šiluminio efekto sukeliančių dujų stebėsenos ir apskaitos mechanizmus (kai tokių nėra) siekiant padidinti politinių sprendimų poveikį;
- e. regionų valdžios institucijas remti arba stiprinti tarpregioninio bendradarbiavimo programas sudarant sąlygas perduoti energijos vartojimo efektyvumo srityje regionų sukauptą patirtį;

14. primena **piliečių sąmoningumo didinimo ir informavimo** svarbą. Individualūs veiksmai yra vienas iš pagrindinių pagarbos aplinkai ir piliečių gyvenimui svarbių energijos vartojimo efektyvumo priemonių teisingo taikymo veiksmų. Taigi jų sąmoningumo didinimas ir informavimas ir toliau yra labai svarbūs. Todėl Komitetas

- a. pritaria priemonėms, kurios taikomos siekiant tikruoju laiku teikti informaciją vartotojams apie jų sunaudojamą energiją ir apie energijos sąskaitas faktūras (elektros energija, dujos, šiluma);
- b. atkreipia dėmesį į asmens duomenų apsaugos svarbą, visų pirma turint omenyje tiekėjus, ir pabrėžia, kad galutinis vartotojas šiuos duomenis turi gauti nemokamai ir jie turi būti nesudėtingai prieinami, suprantami ir lengvai naudojami;
- c. rekomenduoja įvesti apskaitos sistemą, kurioje būtų funkcijos, leidžiančios galutiniam vartotojui valdyti savo išlaidas ir mažinti vartojimą pasirenkant energijos tiekėjo pasiūlytus tarifus;
- d. šiuo požiūriu apgailėstauja, kad direktyvoje neapibrėžtos papildomos priemonės, skirtos informuoti piliečius, kaip suvartoti mažiau energijos;

15. palankiai vertina pasiūlymą skatinti energijos vartojimo auditą įmonėse ir audito programas už prieinamą kainą galutiniams klientams ir vidutinėms įmonėms. Vis dėlto, siekiant užtikrinti kuo geresnę audito kokybę, rekomenduoja

- a. pasiūlyti ekspertų mokymą, po kurio jie įgytų patvirtintą kvalifikaciją ir jų kompetencija būtų oficialiai pripažinta,

b. pateikti aiškią nuorodą į su energijos valdymo sistemomis susijusius Europos techninius standartus (EN 16001), ir taip skatinti juose numatytą energetinio efektyvumo sertifikavimą,

c. šią priemonę taikyti viešajai paslaugai.

d. įgyvendinti auditorių siūlomas priemones.

16. Palankiai vertina pasiūlytas **energetikos paslaugų** plėtojimo priemones. Vis dėlto Komitetas

a. rekomenduoja neapsiriboti tik energijos vartojimo efektyvumo sutartimis ir skatinti visas energetikos paslaugas,

pavyzdžiui, reguliariai atlikti privalomą šildymo ir vėsinimo sistemų priežiūrą arba įdiegti šilumos valdymo sistemą;

b. apgailestauja, kad nenustatytos konkrečios priemonės, skirtos mažinti administracines ir teises kliūtis sudarant energijos vartojimo efektyvumo sutartis, kaip padaryta energijos vartojimo efektyvumo priemonių atveju;

17. primena su **mokymu** susijusių aspektų svarbą. Šiuo požiūriu pabrėžia, kad siekiant įveikti nagrinėjamoje direktyvoje išskeltus uždavinius svarbu, kad valstybės narės ir regionų ir vietos dalyviai užtikrintų mokymą, parengtų sektoriaus ekspertus ir specialistus.

II. REKOMENDUOJAMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

1 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Šioje direktyvoje nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje sistema, siekiant užtikrinti, kad iki 2020 m. būtų pasiektas Europos Sąjungos tikslinis rodiklis sutaupyti 20 proc. pirminės energijos ir sudarytos sąlygos vėliau energiją vartoti dar efektyviau.	Šioje direktyvoje nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje sistema, siekiant užtikrinti, kad iki 2020 m. būtų pasiektas Europos Sąjungos tikslinis rodiklis sutaupyti 20 proc. pirminės energijos ir sudarytos sąlygos vėliau energiją vartoti dar efektyviau, <u>kad ateityje būtų pasiektas tikslas šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas iki 2050 m. sumažinti 80–95 proc. (palyginti su 1990 m.).</u>

Paaiškinimas

2011 m. kovo 8 d. Komisija patvirtino „Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planą“⁽⁴⁾, kuriame pabrėžė, kad būtina daugiau dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumui. Direktyvoje numatytos energijos vartojimo efektyvumo priemonės nepadedą nei pasiruošti įgyvendinti tikslus po 2020 m., nei pasiruošti pačios Komisijos numatyti 2050 m. perspektyvai.

2 pakeitimas

2 straipsnio 7 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
energijos skirstytojas – fizinis ar juridinis asmuo (įskaitant skirstymo sistemos operatorių), atsakingas už energijos transportavimą siekiant ją pateikti galutiniams vartotojams arba skirstymo stotims, energiją parduodančioms galutiniams vartotojams;	energijos skirstytojas – fizinis ar juridinis asmuo (įskaitant skirstymo sistemos operatorių), <u>atsakingas už kurio pagrindinė veikla yra</u> energijos transportavimą, siekiant ją pateikti galutiniams vartotojams arba skirstymo stotims, energiją parduodančioms galutiniams vartotojams;

Paaiškinimas

Šis pakeitimas ir su juo susijęs 2 straipsnio 9 dalies pakeitimas padeda geriau apibrėžti „energijos skirstytoją“ ir „mažmeninės prekybos energija įmonę“ taip siekiant išvengti galimų nenumatytų pasekmių.

Pavyzdžiui, nuomininkai už energiją gali atsiskaityti įvairiais būdais. Daugelyje vietų energijos tiekimo bendrovei už energiją tiesiogiai moka nuomininkas, tačiau kitur sąskaitą arba tik už energiją, arba už bendras komunalines paslaugas, apimančias daug elementų, kuriuos būtų galima atskirti ir surašyti papunkčiui, pateikia savininkas.

⁽⁴⁾ COM(2011) 112 galutinis.

Pakeitimu siekiama didesnio teisinio aiškumo, kad už pastatui tiekiamą energiją mokančių nuomininkų nesusaistytų ne jiems skirti direktyva nustatyti išpareigojimai. Išimtis (6 straipsnio 8 dalis) mažoms energijos skirstymo įmonėms ir mažoms mažmeninės prekybos energija įmonėms nėra pakankamas saugiklis.

3 pakeitimas

2 straipsnio 9 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
mažmeninės prekybos energija įmonė – fizinis arba juridinis asmuo, kuris parduoda energiją galutiniams vartotojams;	mažmeninės prekybos energija įmonė – fizinis arba juridinis asmuo, <u>kurio pagrindinė veikla yra kuris parduoda energijos pardavimas</u> galutiniams vartotojams;

Paaiškinimas

Šis pakeitimas ir su juo susijęs 2 straipsnio 9 dalies pakeitimas padeda geriau apibrėžti „energijos skirstytoją“ ir „mažmeninės prekybos energija įmonę“ taip siekiant išvengti galimų nenumatytų pasekmių.

Pavyzdžiui, nuomininkai už energiją gali atsiskaityti įvairiais būdais. Daugelyje vietų energijos tiekimo bendrovei už energiją tiesiogiai moka nuomininkas, tačiau kitur sąskaitą arba tik už energiją, arba už bendras komunalines paslaugas, apimančias daug elementų, kuriuos būtų galima atskirti ir surašyti papunkčiui, pateikia savininkas.

Pakeitimu siekiama didesnio teisinio aiškumo, kad už pastatui tiekiamą energiją mokančių nuomininkų nesusaistytų ne jiems skirti direktyva nustatyti išpareigojimai. Išimtis (6 straipsnio 8 dalis) mažoms energijos skirstymo įmonėms ir mažoms mažmeninės prekybos energija įmonėms nėra pakankamas saugiklis.

4 pakeitimas

3 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės nustato nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo tikslinį rodiklį, išreikštą absoliučiu pirminės energijos vartojimu lygiu 2020 m.</p> <p>Nustatydamos šiuos tikslinius rodiklius, valstybės narės atsižvelgia į Europos Sąjungos 20 proc. energijos taupymo tikslinį rodiklį, šioje direktyvoje numatytas priemones, priemones, patvirtintas norint pasiekti nacionalinius energijos taupymo tikslinius rodiklius, patvirtintus pagal Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalį, ir kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Europos Sąjungoje priemones.</p>	<p>1. Valstybės narės nustato nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo tikslinį rodiklį, išreikštą absoliučiu pirminės energijos vartojimu lygiu 2020 m.</p> <p>Nustatydamos šiuos tikslinius rodiklius, valstybės narės atsižvelgia į Europos Sąjungos Valstybės narės nustato nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo tikslinį rodiklį, išreikštą absoliučiu pirminės energijos vartojimu lygiu 2020 m.</p> <p>Nustatydamos šiuos tikslinius rodiklius, valstybės narės atsižvelgia į Europos Sąjungos 20 proc. energijos taupymo tikslinį rodiklį, šioje direktyvoje numatytas priemones, priemones, patvirtintas norint pasiekti nacionalinius energijos taupymo tikslinius rodiklius, patvirtintus pagal Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalį, ir kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Europos Sąjungoje priemones.</p> <p><u>1. Komisija siūlo nustatyti nacionalinius tikslus, padėsią pasiekti 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslą, išreikštą absoliučiu pirminės energijos vartojimu lygiu. Komisijos metodologijoje nacionaliniams tikslams nustatyti atsižvelgiama į atskirų valstybių narių pradinę pozicijas, jų ekonominės veiklos rezultatus ir įgyvendintus išankstinius veiksmus. 2014 m. birželio 30 d. šie tikslai automatiškai taps privalomojo pobūdžio.</u></p> <p><u>Bendradarbiaudamos su regionų ir vietos valdžios institucijomis, valstybės narės pritaiko šiuos tikslus visiems šioje direktyvoje nurodytiems sektoriams, taip pat keleivių vežimo ir prekių gabenimo, paslaugų, prekybos ir pramonės sektoriams, visų pirma įrenginiams, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.</u></p> <p><u>Šie tikslai taip pat bus taikomi kitiems energiją vartojantiems veiklos sektoriams, pavyzdžiui, pirminiam ūkio sektoriui.</u></p>

Paaškinimas

Esant dabartinei padėčiai, iki 2020 m. Europos Sąjungai pavyks įvykdyti tik pusę energijos vartojimo efektyvumo srityje numatytų įsipareigojimų. Komitetas siūlo direktyvoje nustatyti nacionalinius tikslus, kurie nuo 2014 m. taptų privalomojo pobūdžio. Be to, Komitetas norėtų, kad keleivių vežimo ir prekių gabenimo, prekybos ir pramonės sektoriai, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, kaip ir kiti sektoriai, būtų įtraukti į valstybių narių įgyvendinimo planus, kuriais turi būti siekiama nacionalinių tikslų.

Iš tiesų reikia remti Europos Komisijos tikslą iki 2020 m. energijos vartojimą sumažinti 20 proc. Likęs laikotarpis iki 2020 m. yra sąlyginai trumpas, todėl būtina nedelsiant pradėti įgyvendinti trumpalaikes ir vidutinės trukmės priemones. Galiausiai siūlome kiekvienos valstybės narės pažangos, pasiektos efektyvaus energijos vartojimo srityje, įvertinimo metodiką. Europos Komisija Direktyvoje 2009/28 dėl atsinaujinančių išteklių energijos nustatė bendrą 20 proc. tikslą, kurį kiekviena valstybės narė įgyvendina pagal savo gebėjimus. Siūlome tokį patį modelį taikyti efektyviam energijos vartojimui ir šioje srityje taip pat atsižvelgti į kiekvienos šalies padėtį.

Be to, reikėtų pabrėžti, kad energijos vartojimas pirminiame sektoriuje (žemės ūkio, gyvulininkystės, žuvininkystės) didžiąja dalimi yra susijęs su iškastiniais energijos šaltiniais, iš esmės importuotais. Toks veiksmų poveikis ekonomikai ir aplinkai yra pakankama priežastis, kad šiame dokumente būtų kalbama apie pirminį sektorių.

5 pakeitimas

4 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Nepažeisdamos Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsnio, valstybės narės užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 proc. viso jų viešosioms organizacijoms priklausančių patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent būtinieji energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, kuriuos atitinkama valstybė narė nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį. 3 proc. norma apskaičiuojama pagal atitinkamos valstybės narės viešosioms organizacijoms priklausančių pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 250 m², visą plotą, kuris kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių būtinųjų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų.</p> <p>2. Valstybės narės gali savo viešosioms organizacijoms leisti į metinę renovavimo normą įskaičiuoti konkrečiais metais renovuotą perteklinį pastato patalpų plotą, tarsi jis būtų buvęs renovuotas kuriais nors iš dviejų praėjusių ar ateinančių metų.</p> <p>3. Taikant šio straipsnio 1 dalį valstybės narės iki 2014 m. sausio 1 d. sudaro ir viešai paskelbia savo viešosioms organizacijoms priklausančių pastatų inventorių, kuriame nurodo:</p> <p>a) plotą m² ir</p>	<p>1. Nepažeisdamos Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsnio, valstybės narės užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 proc. viso jų viešosioms organizacijoms priklausančių patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent būtinieji energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, kuriuos atitinkama valstybė narė nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį. 3 proc. norma apskaičiuojama pagal <u>Tai taikoma</u> atitinkamos valstybės narės viešosioms organizacijoms priklausančių pastatams, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 250 m², visą plotą, kuris <u>kiekvienų metų sausio 1 d.</u> neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių būtinųjų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų. <u>Perkamos paslaugos ir medžiagos turi atitikti ekonominio pagrįstumo principą.</u></p> <p><u>2. Pagal Direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas valstybės narės gali nuspresti nenustatyti arba netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų pastatams, oficialiai saugomiems kaip tam tikros aplinkos dalis ar dėl jų ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, jeigu laikantis minimalių energinio naudingumo reikalavimų nepažeidautinai pakistų jų charakteringos savybės ar išvaizda.</u></p> <p>2. Valstybės narės gali savo viešosioms organizacijoms leisti į metinę renovavimo normą įskaičiuoti konkrečiais metais renovuotą perteklinį pastato patalpų plotą, tarsi jis būtų buvęs renovuotas kuriais nors iš dviejų praėjusių ar ateinančių metų.</p> <p>3. Taikant šio straipsnio 1 dalį valstybės narės <u>ir vietos ir regionų valdžios institucijos</u> iki 2014 m. sausio 1 d. sudaro ir viešai paskelbia savo viešosioms organizacijoms priklausančių pastatų inventorių, kuriame nurodo:</p> <p>a) plotą m² ir</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>b) kiekvieno pastato energinį naudingumą.</p> <p>4. Valstybės narės viešąsias organizacijas skatina:</p> <p>a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų nustatyti konkretūs energijos taupymo tikslai, kad būtų nuolat gerinamas organizacijos energinis naudingumas;</p> <p>b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos valdymo sistemą.</p>	<p>b) kiekvieno pastato energinį naudingumą.</p> <p>4. Valstybės narės viešąsias organizacijas skatina prašo:</p> <p>a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų nustatyti konkretūs energijos taupymo tikslai, kad būtų nuolat gerinamas organizacijos energinis naudingumas;</p> <p>b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos valdymo sistemą.</p> <p>c) <u>įdiegti energijos apskaitos sistemą viešajame sektoriuje, pageidautina, laikantis tarptautinio standarto ISO 50001;</u></p> <p>d) <u>įdiegti nuolatinės patikros sistemą, kuri leistų tikrinti, ar energinio naudingumo sutartys yra veiksmingas energetikos paslaugų teikimo modelis, leidžiantis sumažinti energijos suvartojimą viešuosiuose pastatuose, savivaldybių įrenginiuose, pavyzdžiui, gatvių apšvietimo ir vandens valymo įrenginiuose;</u></p> <p>e) <u>teikti finansinę ir kitokią paramą vietos, regionų ir nacionalinio lygmens viešosioms organizacijoms, kad jos galėtų įgyvendinti 3 straipsnyje nurodytus nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo planus.</u></p> <p>f) <u>informuoti pastatų naudotojus apie saikingą energijos vartojimą ir ugdyti pastatų valdytojų gero valdymo ir paveldo saugojimo gebėjimus;</u></p>

Paiškinimas

Esant dabartinei padėčiai, Europos Sąjungai pavyks pasiekti tik pusę savo efektyvaus vartojimo tikslų. Reikėtų stiprinti veiksmus, visų pirma nustatyti nacionalinius privalomus rodiklius. Jei nėra nacionalinių privalomų rodiklių, labai svarbu skatinti nustatyti sektorių rodiklius, visų pirma pastatų sektoriuje, kuris turi didžiausias energijos taupymo galimybes.

Toliau pateikti punktai pagrindžia pritarimą Komisijos siūlomam tekstui:

1. Europos Sąjunga sukūrė finansinius mechanizmus (ELENA, JESSICA ir kt.) ir efektyvaus energijos vartojimo fondą, 2014–2020 m. finansinę programą, kurioje iki šiol numatyta skirti nemažą dalį struktūrinių fondų lėšų efektyviam energijos vartojimui. Yra ir kitų finansinių priemonių, pavyzdžiui, energijos vartojimo efektyvumo sutartys, viešojo ir privataus sektorių partnerystė, nacionaliniai arba regioniniai efektyvaus energijos vartojimo fondai – visos šios priemonės padeda vykdyti su efektyviu energijos vartojimu susijusius darbus laikotarpiu, kai trūksta viešųjų išteklių.
2. Galimi ir mažiau sąnaudų reikalaujantys sprendimai, susiję su investicijomis į greitą rezultatą užtikrinančius veiksmus, pavyzdžiui, šildymo ir vėsinimo, temperatūros pastatuose reguliavimo sistemų pertvarkymas, tokių sprendimų atveju galimos laipsniškos investicijos.
3. Direktyvoje dėl pastatų energinio naudingumo atsižvelgta į pastatų įvairovę ir daromos kai kurios išimties (pvz., istorinę vertę turintys, laikini pastatai arba angariai ir t.t.). Joje taip pat atsižvelgta į klimato sąlygų skirtumus Šiaurės ir Pietų valstybėse.
4. Efektyvaus energijos vartojimas pastatų sektoriuje naudingas ir nedelokalizuotam užimtumui vietos lygmeniu. Pavyzdžiui, RK pranešėjo Alain Hutchinson parengtoje nuomonėje „Europos socialinio būsto darbotvarkės kūrimas“ teigiama, kad „keturių būstų renovacija energijos vartojimo tikslais prilygsta vienai darbo vietai, todėl atkreipia dėmesį į šio sektoriaus teigiamą ir struktūriniu požiūriu svarbią įtaką užimtumui“.
5. Siekiant įgyvendinti direktyvą dėl pastatų energinio naudingumo, valstybėms narėms pristatytos amatininkų mokymo rekomendacijos.

Vis dėlto pasiūlymas dėl direktyvos turėtų būti pagerintas atsižvelgiant į šiuos punktus:

1. Labai svarbu priminti, kad direktyva dėl pastatų energinio naudingumo (2010/31) suteikia galimybę valstybėms narėms pasirinkti renovuoti arba nerenovuoti pastatus, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis.
2. Reikėtų remtis Europos valdymo ir energijos apskaitos standartais.
3. Reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas naudotis energijos vartojimo efektyvumo sutartimis ir stiprinti šią priemonę.
4. Valstybės narės turi remti regionus ir vietas ir regionų valdžios institucijas teikdamos finansinę ar bet kurio kito pobūdžio paramą.
5. Galiausiai, atrodytų teisinga skatinti viešosios valdžios institucijas sukurti geram pastatų valdymui ir priežiūrai skirtas mokymo ir informavimo priemones, taip pat vartotojams skirtas tausiai energiją vartoti mokančias priemones.

Šie veiksniai yra labai svarbūs siekiant efektyvaus energijos vartojimo tikslų 2020 m.

6 pakeitimas

5 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Viešųjų organizacijų vykdomi pirkimai	Viešųjų organizacijų vykdomi pirkimai
Valstybės narės užtikrina, kad viešosios organizacijos pirktų tik III priede nurodytus aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus.	<u>Nepažeisdamos Direktyvos 2004/18/EB, valstybės narės užtikrina, kad viešosios organizacijos pirktų tik III priede nurodytus aukščiausius energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus.</u>
	<u>Valstybės narės skatina kurti 2 straipsnyje apibrėžtas energetikos paslaugas ir siūlo jomis naudotis. Todėl viešosios organizacijos turėtų įvertinti galimybę pagal 14 straipsnio b punktą prireikus sudaryti ilgalaikes energijos vartojimo efektyvumo sutartis.</u>

Paaiškinimas

Reikalavimas, kad viešosios institucijos pirktų tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus, kelia susirūpinimą dėl ES pastangų naudotis viešaisiais pirkimais siekiant strateginių politinių tikslų. Sprendimą, ar įtraukti energijos naudojimo efektyvumo kriterijų į viešųjų pirkimų sąlygas, turėtų priimti pačios vietos arba regionų valdžios institucijos, o visi susiję ES reikalavimai turėtų likti tik savanoriško pobūdžio.

Siekiant teisinio tikrumo ir vidaus rinkos vientisumo, labai svarbu, kad ši direktyva derėtų su kitomis galiojančių ES viešųjų pirkimų teisės aktų nuostatomis. Sakinio pradžioje grąžinama pradinė Komisijos formuluotė, nes valstybės narės atsako už tai, kad vykdančieji viešuosius pirkimus būtų atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus, kurių negalima kitaip pasiekti. Galbūt vertėtų reikalauti ne aukštų, o aukščiausių energijos vartojimo efektyvumo rodiklių, ko, beje, savo pranešimo projekte pareikalavo ir Europos Parlamentas.

Kalbant apie paslaugas, kurias teikiant energija būtų vartojama efektyviai, ir kartu galvojant apie viešąsias išlaidas, reikėtų pasakyti, kad pasiūlyme dėl direktyvos minimos tik paslaugos, kurias teikiant naudojami efektyviai energiją vartojantys produktai. Būtų geriau paslaugas apibrėžti plačiau, įskaitant ir efektyvaus energijos vartojimo paslaugas taip, kaip jos apibrėžiamos 2 straipsnyje.

7 pakeitimas

6 straipsnio 9 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>9. Ieškodamos alternatyvos 1 daliai, valstybės narės gali pasirinkti kitas priemones, kad užtikrintų energijos taupymą galutinio vartojimo grandyje. Taikant šį metodą per metus sutaupomas energijos kiekis yra lygus energijos kiekiui, kurį reikalaujama sutaupyti 1 dalyje.</p> <p>Šį variantą pasirenkančios valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. praneša Komisijai apie alternatyvias priemones, kurias jos planuoja priimti, įskaitant 9 straipsnyje nurodytų sankcijų taisyklės, ir nurodo, kaip jos ketina sutaupyti reikiamą energijos kiekį. Komisija gali atmesti tokias priemones arba siūlyti jas pakeisti per 3 mėnesius po pranešimo. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė alternatyvaus metodo netaiko tol, kol Komisija aiškiai nepritaria pakartotinai pateiktoms ar pakeistoms priemonėms.</p>	<p>9. Kaip alternatyvą 1 daliai valstybės narės gali <u>leisti suinteresuotiesiems subjektams laipsniškai vykdyti savo įsipareigojimus mokant papildomas įmokas, skirtas finansavimo priemonėms, kurių tikslas finansuoti viešąsias investicijas, susijusias su efektyviu energijos vartojimu. Rekomenduojama sudaryti galimybes valstybės narėms leisti įpareigotoms šalims kasmet įvykdyti 25–50 proc. joms tenkančių įsipareigojimų ir tai daryti mokant įnašus į finansavimo priemones. Tuo tikslu į finansavimo priemones reikėtų įmokėti sumą, kuri būtų lygi numatytoms investicinėms snaudoms, reikalingoms atitinkamai jų įsipareigojimų daliai įvykdyti. Apskritai, šių priemonių tikslas – finansuoti viešąsias investicijas, visų pirma skirtas efektyvaus energijos vartojimo veiksmams.</u></p> <p>Ieškodamos alternatyvos 1 daliai, valstybės narės gali pasirinkti kitas priemones, kad užtikrintų energijos taupymą galutinio vartojimo grandyje. Taikant šį metodą per metus sutaupomas energijos kiekis yra lygus energijos kiekiui, kurį reikalaujama sutaupyti 1 dalyje.</p> <p>Šį variantą pasirenkančios valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. sausio 1 d. praneša Komisijai apie alternatyvias priemones, kurias jos planuoja priimti, įskaitant 9 straipsnyje nurodytų sankcijų taisyklės, ir nurodo, kaip jos ketina sutaupyti reikiamą energijos kiekį. Komisija gali atmesti tokias priemones arba siūlyti jas pakeisti per 3 mėnesius po pranešimo. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė alternatyvaus metodo netaiko tol, kol Komisija aiškiai nepritaria pakartotinai pateiktoms ar pakeistoms priemonėms.</p>

Paaiškinimas

Valstybėms narėms siūloma taikyti kitas priemones, kad sutaupyti energijos. Gali būti, kad, jei valstybėms narėms nepavyks įtraukti privataus sektoriaus, šios priemonės bus įgyvendinamos tik viešosiomis lėšomis, taigi, su šių priemonių įgyvendinimu susijusi našta teks piliečiams. Siekiant išvengti bet kokios dviprasmybės primygtinai rekomenduojame šį punktą panaikinti.

Įmanoma numatyti alternatyvią priemonę, kaip kad siūloma Europos Parlamento pranešimo projekte dėl direktyvos dėl efektyvaus energijos vartojimo, kuri leistų remti finansuoti efektyvaus energijos vartojimo priemones.

8 pakeitimas

6 straipsnio 10 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>10. Jei taikytina, Komisija, laikydamasi 18 straipsnio, deleguotajame akte nustato pagal nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas sutaupytos energijos abipusio pripažinimo sistemą. Pagal tokią sistemą įpareigotosioms šalims leidžiama konkrečioje valstybėje narėje sutaupytos ir sertifikuotos energijos kiekį įskačiuoti į savo įpareigojimus kitoje valstybėje narėje.</p>	<p>10. Jei taikytina, Komisija, laikydamasi 18 straipsnio, deleguotajame akte nustato pagal nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas sutaupytos energijos abipusio pripažinimo sistemą. Pagal tokią sistemą įpareigotosioms šalims leidžiama konkrečioje valstybėje narėje sutaupytos ir sertifikuotos energijos kiekį įskačiuoti į savo įpareigojimus kitoje valstybėje narėje.</p>

Paaiškinimas

Sutaupytos energijos abipusio pripažinimo sistemos, leidžiančios įpareigotosioms šalims konkrečioje valstybėje narėje sutaupytos energijos kiekį įskačiuoti į savo įpareigojimus kitoje valstybėje narėje, galima didžiausia pasekmė yra tai, kad ji gali turėti neigiamos įtakos susijusių valstybių užimtumui vietos lygmeniu. Siekiant išvengti tokio pobūdžio pasekmių, primygtinai rekomenduojame šį punktą panaikinti.

9 pakeitimas

8 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ar vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kuriais būtų galima tiksliai matuoti galutinio vartotojo faktiškai suvartotą energiją ir pateikti šiuos duomenis, taip pat nurodyti informaciją apie energijos suvartojimo faktinį laiką, laikantis VI priede nustatytos tvarkos.</p> <p>Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų skaitiklių diegimo tvarką, numatytą direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB dėl elektros energijos ir dujų rinkų, jos užtikrina, kad nustatant būtinąsias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams tenkančius įpareigojimus, būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams</p> <p>Galutinio vartotojo prašymu skaitiklių eksploatuotojai užtikrina, kad naudojant skaitiklį būtų galima apskaičiuoti galutinio vartotojo patalpose pagamintą ir į tinklą perduotą elektros energiją. Valstybės narės užtikrina, kad, galutiniams vartotojams paprašius, skaitiklių užfiksuoti tikruoju laiku grindžiamos gamybos arba vartojimo duomenys būtų pateikiami galutinio vartotojo vardu veikiančiam trečiajam asmeniui.</p> <p>Jei pastatas aprūpinamas iš centralizuoto šildymo tinklo, prie pastato įėjimo įrengiamas šilumos skaitiklis. Daugiabučiuose taip pat įrengiami individualūs suvartotos šilumos skaitikliai, kuriais būtų matuojama kiekviename bute suvartota šiluma ar vėsuma. Jei individualių suvartotos šilumos skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos sąnaudų skirstytuvai, laikantis VI priedo 1.2 dalies specifikacijų.</p> <p>Valstybės narės nustato centralizuotai šildomuose ar vėsinamuose daugiabučiuose suvartotos šilumos sąnaudų paskirstymo taisykles. Tokiose taisyklėse pateikiamos rekomendacijos dėl pataisos koeficientų, kad būtų atspindėtos pastato ypatybės, kaip antai šilumos perdavimas iš vieno buto į kitą.</p>	<p>1. Valstybės narės užtikrina, kad <u>tais atvejais, kai tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai naudinga</u>, elektros energijos, gamtinių dujų kuro, taip pat centralizuotai tiekiamos šilumos ar vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kuriais būtų galima tiksliai matuoti galutinio vartotojo faktiškai suvartotą energiją ir pateikti šiuos duomenis, taip pat nurodyti informaciją apie energijos suvartojimo faktinį laiką, laikantis VI priede nustatytos tvarkos.</p> <p>Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų skaitiklių diegimo tvarką, numatytą direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB dėl elektros energijos ir dujų rinkų, jos užtikrina, kad nustatant būtinąsias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams tenkančius įpareigojimus, būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams</p> <p><u>Valstybės narės užtikrina, kad bus sukurtos apskaitos sistemos, leidžiančios galutiniams vartotojui valdyti savo išlaidas ir mažinti vartojimą, taip pat užtikrina, kad tokių sistemų diegimo sąnaudų našta neteks galutiniam vartotojui.</u></p> <p>Galutinio vartotojo prašymu skaitiklių eksploatuotojai užtikrina, kad naudojant skaitiklį būtų galima apskaičiuoti galutinio vartotojo patalpose pagamintą ir į tinklą perduotą elektros energiją. Valstybės narės užtikrina, kad, galutiniams vartotojams paprašius, skaitiklių užfiksuoti tikruoju laiku grindžiamos gamybos arba vartojimo duomenys būtų pateikiami galutinio vartotojo vardu veikiančiam trečiajam asmeniui.</p> <p>Jei pastatas aprūpinamas iš centralizuoto šildymo tinklo, prie pastato įėjimo įrengiamas šilumos skaitiklis. Daugiabučiuose taip pat įrengiami individualūs suvartotos šilumos skaitikliai, kuriais būtų matuojama kiekviename bute suvartota šiluma ar vėsuma. Jei individualių suvartotos šilumos skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos sąnaudų skirstytuvai, laikantis VI priedo 1.2 dalies specifikacijų.</p> <p>Valstybės narės nustato centralizuotai šildomuose ar vėsinamuose daugiabučiuose suvartotos šilumos sąnaudų paskirstymo taisykles. Tokiose taisyklėse pateikiamos rekomendacijos dėl pataisos koeficientų, kad būtų atspindėtos pastato ypatybės, kaip antai šilumos perdavimas iš vieno buto į kitą.</p>

Paiškinimas

Kadangi nuomonės projekte pranešėjas pabrėžia subsidiarumo principą, valstybės narės privalo turėti tam tikro lankstumo įgyvendinti pasiūlymą, nes pastatų statybos skirtumai gali turėti įtakos tam, kaip galutiniai vartotojai vartoja šilumą.

Be to, būtina atsižvelgti į pasiūlymo ekonomines ir ekologines sąnaudas, nes tik taip užtikrinsime jo bendrą efektyvumą. Todėl reikėtų įvertinti priežiūros, tvarkymo ir pakeitimo sąnaudas.

Viena vertus, siūlomi, kad išmanieji skaitikliai apimtų visas kuro rūšis. Kita vertus, siekiant nuoseklumo, atrodytų pagrįsta paminėti, kad galutiniam vartotojui turi būti suteikta galimybė valdyti savo išlaidas ir mažinti energijos vartojimą. Taip pat svarbu patikslinti, kad apskaitos sistemų įvedimo sąnaudų našta neturi tekti galutiniam vartotojui.

10 pakeitimas

8 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Informacija apie individualiai suvartotos energijos matavimus ir sąskaitas, taip pat kita šio straipsnio 1, 2 bei 3 dalyse ir VI priede nurodyta informacija galutiniams vartotojams pateikiama nemokamai.	Informacija apie individualiai suvartotos energijos matavimus ir sąskaitas, taip pat kita šio straipsnio 1, 2 bei 3 dalyse ir VI priede nurodyta informacija galutiniams vartotojams <u>arba jų vardu veikiantiems tretiesiems asmenims</u> pateikiama nemokamai. <u>Valstybės narės užtikrina asmens duomenų apsaugą nuo energijos tiekėjų.</u>

Paiškinimas

Siekiant išvengti bet kokių nesupratimų būtų tikslinga šiame punkte patikslinti, kad tik galutinio vartotojo vardu veikiantys asmenys gali turėti prieigą prie asmens duomenų. Pereinant nuo esamų matavimų ir sąskaitų išrašymo būdų prie pažangiųjų skaitiklių bus generuojami skaitmeniniai asmens duomenys. Ši informacija turi būti saugoma siekiant užtikrinti galutinio vartotojo duomenų apie suvartotą energijos kiekį konfidencialumą ir apsaugą.

11 pakeitimas

8 straipsnis 4 dalis - naujas punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>4. Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su vietos ir regionų lygmens valdžios institucijomis ir dalyviais, siekia, kad būtų parengti piliečių informavimo ir sąmoningumo didinimo planai. Šiais planais bus siekiama įdiegti naują „energetinę kultūrą“, kuri leis piliečiams aktyviai dalyvauti priimant su energijos vartojimu susijusius sprendimus.</u>

Paiškinimas

Direktyvoje nepakankamai pabrėžiama kiekvieno piliečio individualių veiksmų nauda. Taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones neturėtų būti užmirštas individualus lygmuo, o piliečių sąmoningumo didinimas yra svarbus veiksnys, galintis padėti siekti 2020 m. tikslo.

12 pakeitimas

10 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. Valstybės narės iki 2014 m. sausio 1 d. nustato ir pateikia Komisijai nacionalinį šildymo ir vėsinimo planą, kad būtų galima plėtoti didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šildymo ir vėsinimo taikymo galimybes, ir jame pateikia VII priede nurodytą informaciją. Planai atnaujinami ir Komisijai pateikiami kas penkerius metus. Valstybės narės savo teisės aktais užtikrina, kad į nacionalinius šildymo ir vėsinimo planus būtų atsižvelgiama vietos ir regioniniuose plėtros planuose, įskaitant miesto ir kaimo teritorijų planus, ir kad būtų laikomasi VII priede nustatytų jų rengimo kriterijų.	1. Valstybės narės, <u>pasikonsultavusios su vietos ir regionų valdžios institucijomis</u> , iki 2014 m. sausio 1 d. nustato ir pateikia Komisijai nacionalinį šildymo ir vėsinimo planą, kad būtų galima plėtoti didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šildymo ir vėsinimo taikymo galimybes, ir jame pateikia VII priede nurodytą informaciją. Planai atnaujinami ir Komisijai pateikiami kas penkerius metus. Valstybės narės savo teisės aktais užtikrina, kad į nacionalinius šildymo ir vėsinimo planus būtų atsižvelgiama vietos ir regioniniuose plėtros planuose, įskaitant miesto ir kaimo teritorijų planus, ir kad būtų laikomasi VII priede nustatytų jų rengimo kriterijų.

Paiškinimas

Valstybės narės, rengdamos ir įgyvendindamos vietinius šildymo ir vėsinimo planus, turėtų konsultuotis su regionų ir vietos valdžios institucijomis.

13 pakeitimas

10 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>4. Valstybės narės gali nustatyti šio straipsnio 3 dalies netaikymo sąlygas, jei:</p> <p>a) neįvykdytos VIII priedo 1 punkte nustatytos ribinės sąlygos, susijusios su įrenginių dydžiu ir šilumos apkrovos prieinamumu; ir</p> <p>b) šio straipsnio 3 dalies b punkto reikalavimas, susijęs su įrenginio buvimo vieta, negali būti įvykdytas dėl poreikio pastatyti įrenginį šalia geologinio saugojimo vietos, leidžiamos pagal Direktyvą 2009/31/EB; arba</p> <p>c) sąnaudų ir naudos analizė rodo, kad sąnaudos viršija naudą, palyginti su viso gyvavimo ciklo sąnaudomis (įskaitant investicijas į infrastruktūrą), kai tiekiamas toks pat elektros energijos ir šilumos kiekis (šildymas ar vėsinimas tiekiami atskirai).</p> <p>Valstybės narės iki 2014 m. sausio 1 d. praneša Komisijai apie tokias išimties taikymo sąlygas. Komisija gali atsisakyti jas pripažinti arba pateikti siūlymus dėl jų pakeitimo per 6 mėnesius nuo pranešimo dienos. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė netaiko išimties sąlygų, kol Komisija aiškiai pripažįsta iš naujo pateiktas arba pakeistas sąlygas.</p>	<p>4. Valstybės narės gali nustatyti šio straipsnio 3 dalies netaikymo sąlygas, jei:</p> <p>a) neįvykdytos VIII priedo 1 punkte nustatytos ribinės sąlygos, susijusios su įrenginių dydžiu ir šilumos apkrovos prieinamumu; ir</p> <p>b) šio straipsnio 3 dalies b punkto reikalavimas, susijęs su įrenginio buvimo vieta, negali būti įvykdytas dėl poreikio pastatyti įrenginį šalia geologinio saugojimo vietos, leidžiamos pagal Direktyvą 2009/31/EB; arba</p> <p>c) sąnaudų ir naudos analizė rodo, kad sąnaudos viršija naudą, palyginti su viso gyvavimo ciklo sąnaudomis (įskaitant investicijas į infrastruktūrą), kai tiekiamas toks pat elektros energijos ir šilumos kiekis (šildymas ar vėsinimas tiekiami atskirai).</p> <p>Valstybės narės iki 2014 m. sausio 1 d. praneša Komisijai apie tokias išimties taikymo sąlygas. Komisija gali atsisakyti jas pripažinti arba pateikti siūlymus dėl jų pakeitimo per 6 mėnesius nuo pranešimo dienos. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė netaiko išimties sąlygų, kol Komisija aiškiai pripažįsta iš naujo pateiktas arba pakeistas sąlygas.</p> <p><u>d) be kogeneracijos įrenginių, turi būti leidžiama eksploatuoti didelio naudingumo dujas arba anglį naudojančias jėgaines, jei tai reikalinga dėl ekonominių priežasčių arba siekiant užtikrinti tinklo stabilumą.</u></p>

Paaškinimas

Kartu su didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiais, valstybėms narėms turi būti leidžiama eksploatuoti ir didelio naudingumo dujas arba anglį naudojančius įrenginius, jei tai reikalinga dėl ekonominių priežasčių arba siekiant užtikrinti tinklo stabilumą. Direktyvos projekte numatyto išimties reglamentavimo, pagal kurį Komisija turi galimybę apsvarstyti, neužtenka. Įrenginių ekonominės naudos ir indėlio užtikrinant tinklo stabilumą apskaičiavimas ir toliau turi išlikti valstybių narių kompetencijoje.

14 pakeitimas

19 straipsnio 4 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija įvertina metines ataskaitas ir papildomas ataskaitas ir nusprendžia, kokią pažangą valstybės narės padarė, siekdamas nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų, kurių reikalaujama siekti 3 straipsnio 1 dalyje, ir įgyvendindamos šią direktyvą. Vertinimą Komisija siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai. Remdamasi ataskaitų įvertinimu, Komisija gali teikti rekomendacijas valstybėms narėms.</p>	<p>Komisija įvertina metines ataskaitas ir papildomas ataskaitas ir nusprendžia, kokią pažangą valstybės narės padarė, siekdamas nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų, kurių reikalaujama siekti 3 straipsnio 1 dalyje, ir įgyvendindamos šią direktyvą. Vertinimą Komisija siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai. Remdamasi ataskaitų įvertinimu, Komisija gali teikti rekomendacijas valstybėms narėms.</p> <p><u>Kalbant apie metines ir papildomas ataskaitas, valstybės narės privalo sukurti mechanizmus, kurie palengvintų vietos ir regionų valdžios institucijų prieigą prie ataskaitoms parengti reikalingos informacijos.</u></p>

Paiškinimas

Regionų komitetas savo politinių rekomendacijų 1 straipsnio 14 dalyje pabrėžia lemiamą vietos ir regionų subjektų vaidmenį įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo programas. Todėl siūloma padidinti dalyvavimo mastą taikant tam tikras priemones, įskaitant nurodytąsias d punkte, kuriomis vietos ir regionų valdžios institucijos skatinamos sukurti stebėsenos ir energijos bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos mechanizmus, kurie padėtų padidinti politinių sprendimų veiksmingumą. Norint sukurti šiuos stebėsenos ir apskaitos mechanizmus, kuriais naudojantis vėliau, kartu su valstybėmis narėmis, bus rengiamos metinės ir papildomos ataskaitos ir kuriuos galiausiai įvertins Komisija, reikia numatyti priemones, kurios leistų gauti daugiau informacijos, nei šiuo metu teikia energetikos operatoriai.

15 pakeitimas

19 straipsnio 8–9 dalys

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>8. Komisija iki 2018 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 6 straipsnio įgyvendinimo ataskaitą. Po šios ataskaitos, jei taikytina, pateikiamas teisės akto pasiūlymas, kuriuo siekiama vieno ar daugiau iš šių tikslų:</p> <p>a) pakeisti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą taupymo normą;</p> <p>b) nustatyti papildomus bendrus reikalavimus, visų pirma susijusius su 6 straipsnio 5 dalyje nurodytais klausimais;</p> <p>9. Komisija iki 2018 m. birželio 30 d. įvertina valstybių narių pažangą šalinant 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis; po šio įvertinimo, jei taikytina, pateikiamas teisės akto pasiūlymas.</p>	<p>8. Komisija iki 2018 2016 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 6 straipsnio įgyvendinimo ataskaitą. Po šios ataskaitos, jei taikytina, pateikiamas teisės akto pasiūlymas, kuriuo siekiama vieno ar daugiau iš šių tikslų:</p> <p>a) pakeisti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą taupymo normą;</p> <p>b) nustatyti papildomus bendrus reikalavimus, visų pirma susijusius su 6 straipsnio 5 dalyje nurodytais klausimais;</p> <p>9. Komisija iki 2018 2014 m. birželio 30 d. įvertina valstybių narių pažangą šalinant 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis; po šio įvertinimo, jei taikytina, pateikiamas teisės akto pasiūlymas.</p>

Paiškinimas

Nurodyti netinkami tarpiniai terminai. 2018 m. terminas atrodo pernelyg artimas 2020 m., kad būtų galima įgyvendinti svarbius veiksmus. Be to, Komitetas rekomenduoja sutrumpinti šiuos terminus ir numatyti, kad 2016 m. būtų perduota energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos įdiegimo ataskaita, o 2014 m. įvertinta valstybių narių pasiekta pažanga šalinant reglamentavimo ir kitokias kliūtis.

16 pakeitimas

Naujas 15 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>1. <u>Valstybės narės, koordinuodamos savo veiksmus su vietos ir regionų valdžios institucijomis, imsis visų priemonių, reikalingų užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo sektoriaus specialistų mokymą. Jos taip pat užtikrins, kad visiems šioje srityje jau dirbantiems specialistams būtų pasiūlyta prieinama atitinkamo tęstinio profesinio mokymo galimybė. Be to, jos garantuos, kad būtų peržiūrėta ir šiuo požiūriu reguliariai atnaujinama būsimų specialistų mokymo programa. Valstybės narės, koordinuodamos savo veiksmus su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir dalviais, užtikrina visiems prieinamo mokymo galimybes ir pakankamus pajėgumus parengti reikiamą skaičių kvalifikuotų ekspertų, galinčių išduoti energinio naudingumo sertifikatus ir patikrinti technines sistemas.</u></p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>2. Valstybės narės, koordinuodamos savo veiksmus su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir dalyviais, teiks ataskaitas apie mokymo srityje įgyvendintas iniciatyvas ir pasiektus rezultatus, taip pat apie naujas priemones, kurias prireikus jos ketina įgyvendinti. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir dalyviais, atliks mokymo poreikių tyrimą.</u>

Paaiškinimas

Energijos vartojimo efektyvumo sektoriaus ekspertų ir specialistų mokymas yra būtinas siekiant tikslo - diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, taip pat siekiant užtikrinti vykdomų operacijų kokybę ir veiksmingumą. Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo būtinas organizuojant ir užtikrinant šį mokymą.

17 pakeitimas

III priedas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, taikomi produktus, paslaugas ir pastatus perkančioms viešosioms organizacijoms</p> <p>Produktus, paslaugas ar pastatus perkančios viešosios organizacijos:</p> <p>a) jei produktui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Direktyvą 2010/30/ES arba Komisijos direktyvą, kuria įgyvendinama Direktyva 92/75/EEB, perka tik tokius produktus, kurie atitinka priskyrimo aukščiausiai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų, atsižvelgdama į rentabilumą, ekonominių pagrįstumą ir techninį tinkamumą, taip pat pakankamos konkurencijos aspektą;</p> <p>b) kai produktui, kuriam netaikomas a punktas, taikoma Direktyvoje 2009/125/EB numatyta įgyvendinimo priemonė, priimta jau įsigaliojus šiai direktyvai, perka tik produktus, kurie atitinka toje įgyvendinimo priemonėje nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus;</p> <p>c) perka biuro įrangos produktus, kuriems taikomas Tarybos sprendimas [2006/1005/EB] ir kurie atitinka ne mažiau griežtus energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus nei išvardytieji prie minėto sprendimo pridėto susitarimo C priede;</p> <p>d) perka tik padangas, kurios atitinka aukščiausios kuro energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1222/2009. Šis reikalavimas viešosioms organizacijoms nedraudžia pirkti aukščiausios sukibimo su šlapia danga klasės arba išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangų, jei tai pateisinama saugos ar visuomenės sveikatos sumetimais;</p> <p>e) konkurso dėl paslaugų sutarčių dokumentuose reikalauja, kad atitinkamoms paslaugoms teikti paslaugų teikėjai naudotų tik tuos produktus, kurie atitinka a-d punktuose nurodytus reikalavimus;</p> <p>f) perka arba nuomojasi tik tuos pastatus, kurie atitinka bent 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus būtinuosius energinio naudingumo reikalavimus. Ar šių reikalavimų laikomasi, tikrinama pagal Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnyje nurodytus energinio naudingumo sertifikatus.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, taikomi produktus, paslaugas ir pastatus perkančioms viešosioms organizacijoms</p> <p>Produktus, paslaugas ar pastatus perkančios viešosios organizacijos:</p> <p>a) jei produktui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Direktyvą 2010/30/ES arba Komisijos direktyvą, kuria įgyvendinama Direktyva 92/75/EEB, perka tik tokius produktus, kurie atitinka priskyrimo aukščiausiai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų, atsižvelgdama į rentabilumą, ekonominių pagrįstumą ir techninį tinkamumą, taip pat pakankamos konkurencijos aspektą;</p> <p>b) kai produktui, kuriam netaikomas a punktas, taikoma Direktyvoje 2009/125/EB numatyta įgyvendinimo priemonė, priimta jau įsigaliojus šiai direktyvai, perka tik produktus, kurie atitinka toje įgyvendinimo priemonėje nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus;</p> <p>c) perka biuro įrangos produktus, kuriems taikomas Tarybos sprendimas [2006/1005/EB] ir kurie atitinka ne mažiau griežtus energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus nei išvardytieji prie minėto sprendimo pridėto susitarimo C priede;</p> <p>d) perka tik padangas, kurios atitinka aukščiausios kuro energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1222/2009. Šis reikalavimas viešosioms organizacijoms nedraudžia pirkti aukščiausios sukibimo su šlapia danga klasės arba išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangų, jei tai pateisinama saugos ar visuomenės sveikatos sumetimais;</p> <p>e) konkurso dėl paslaugų sutarčių dokumentuose reikalauja, kad atitinkamoms paslaugoms teikti paslaugų teikėjai naudotų tik tuos produktus, kurie atitinka a-d punktuose nurodytus reikalavimus;</p> <p>f) perka arba nuomojasi tik tuos pastatus, kurie atitinka bent 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus būtinuosius energinio naudingumo reikalavimus. Ar šių reikalavimų laikomasi, tikrinama pagal Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnyje nurodytus energinio naudingumo sertifikatus.</p>

Paaiškinimas

Šiuo papunkčiu norima, kad viešosios organizacijos direktyvą taikytų ir paslaugų teikėjams, t. y. siekiama multiplikatoriaus efekto. Visa tai suprantama, tačiau priėmus šią nuostatą labai padaugėtų administracinio darbo ir išlaidų, nes reiktų kruopščiai tikrinti, ar paslaugų teikėjai atitinka reikalavimus, o toks patikrinimas būtų daug sudėtingesnis nei paprastas, sveiku protu paremtas patikrinimas, kad paslauga suteikta taip, kaip nurodyta konkurso sąlygose.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*

Mercedes BRESSO

Regionų komiteto nuomonė dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB)

(2012/C 54/10)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertinai tai, kad nuo Europos Bendrijų Sąjungos įsteigimo įmonių apmokestinimui skiriamas išskirtinis dėmesys, kadangi tai svarbus vidaus rinkos kūrimo elementas;
- mano, kad tai, kad dėl mokesčio bazės apskaičiavimo bus kreipiamasi tik į vieną mokesčių instituciją, kuri taip pat bus kompetentinga visų su šia mokesčio baze susijusių klausimų ir ginčų srityje, palengvins padėti bendrovėms, kurios nustatant jų mokesčio bazę bendraus ne su 27, o tik su viena institucija, ir leis sutaupyti administracinių lėšų;
- pageidauja, kad Komisija apsvarstytų, kokios gali būti neribojamo mokesčių nuostolių perkėlimo vėlesniems finansiniams metams pasekmės, ir išnagrinėtų, kaip taikyti galimas kovos su piktnaudžiavimu priemones;
- mano, kad nors ir nekyla abejonų dėl paties principo, kuriuo grindžiama direktyva, vis tik šį pasiūlymą reikėtų persvarstyti atsižvelgiant į tai, kad reikia a) pakankamų kiekybinių ir kokybinių rodiklių, kad būtų galima visapusiškai įvertinti tokio pobūdžio tarpvalstybinio pasiūlymo reikšmę subsidiarumui, b) daugiau duomenų apie visus BKPMB padarinius ir c) atlikti pasiūlymo poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms analizę.

Pranešėjas	Gusty GRAAS (LU / LDAE), Betembūro savivaldybės tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB) COM(2011) 121 galutinis

I. ĮVADAS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertinai tai, kad nuo Europos Bendrijų Sąjungos įsteigimo įmonių apmokestinimui skiriamas išskirtinis dėmesys, kadangi tai svarbus vidaus rinkos kūrimo elementas;

2. mano, kad plėtoti tarpvalstybinę ekonominę veiklą dažnai trukdo gausios skirtingos taisyklės, visų pirma mokesčių srityje, kurios ir yra pagrindinė našta, ypač MVĮ, ir taip pat kliūtis vidaus rinkos vystymuisi;

3. taip pat primena 1990 m. Komisijos komunikatą SEC(90) 601 dėl pelno mokesčių, kuris tapo daugelio svarbių priemonių tiesioginių mokesčių srityje pagrindu, pavyzdžiui, „jungimosi“ direktyvos 90/434/EEB, „dukterinių įmonių“ direktyvos 90/435/EEB ir arbitražo konvencijos 90/436/EEB. Praėjus dešimčiai metų Europos mokesčių priemonių sąrašą papildė „palūkanų ir autorinių atlyginimų“ direktyva 2003/49/EB;

4. džiaugiasi galėdamas konstatuoti, kad nuo 2000 m. Komisija vėl įgyvendina platesnių užmojų mokesčių politiką ir stengiasi, kad bendra konsoliduotoji pelno mokesčio bazė apimtų bet kokią įmonių veiklą ES lygmeniu. Šis „naujas“ plataus užmojo Komisijos tikslas dar kartą patvirtintas 2003 m. komunikate COM(2003) 726 ir 2005 m. komunikate COM(2005) 702;

5. pažymi, kad Komisijos pareiškimai įgijo konkretumo 2004 m. lapkritį, kai buvo sudaryta darbo grupė, kuriai buvo pavesta ištirti bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB) nustatymo galimybes;

6. susipažino su BKPMB darbo grupės veikla ir konkrečiai – darbo dokumentu „BKPMB: techninės sistemos apmatai“ (CCCTB/WP/57), kuriame iš esmės nustatytas techninis šioje nuomonėje aptariamo 2011 m. kovo 16 d. Tarybos pasiūlymo dėl direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB) (COM(2011) 121 galutinis) pagrindas;

II. PASIŪLYMO VERTINIMAS

7. mano, kad tai, kad dėl mokesčio bazės apskaičiavimo bus kreipiamasi tik į vieną mokesčių instituciją, kuri taip pat bus

kompetentinga visų su šia mokesčio baze susijusių klausimų ir ginčų srityje, palengvins padėti bendrovėms, kurios nustatant jų mokesčio bazę bendraus ne su 27, o tik su viena institucija, ir leis sutaupyti administracinių lėšų;

8. atkreipia dėmesį, kad „vieno langelio“ (pagrindinės mokesčių institucijos) koncepcija neturi sudaryti sąlygų įmonių grupėms laisvai rinktis, kur registruoti buveinę mokesčių tikslais, kaip tai įmanoma įmonių grupių su patronuojančiosiomis įmonėmis trečiojoje šalyje atveju;

9. pažymi, kad, Komisijos teigimu mokesčių konsolidavimas padėtų išspręsti sandorių kainodaros problemas ir taip pat įmonėms leistų sutaupyti nemažai administracinių lėšų, kadangi „ES masto“ sandorių atveju nebereikėtų teikti sandorių kainodaros ataskaitų. Konsolidavimas taip pat būtų išėitis sprendžiant tarpvalstybinio nuostolių kompensavimo problemą;

10. atkreipia dėmesį, kad pasiūlyme, beje, aiškiai nurodyta, kad juo „neketinama daryti įtakos mokesčiams pajamoms, o poveikis mokesčio bazių paskirstymui tarp ES valstybių narių buvo išanalizuotas“, tačiau savaime suprantama ir logiška, kad įvedus BKPMB bus suvienodinti pelno mokesčio tarifai;

11. primena, kad pasiūlymo tikslas – įvesti bendras taisykles, pagal kurias būtų nustatoma pagal BKPMB sistemą veikiančių įmonių mokesčio bazė. Kai šios įmonės priklauso grupei, jų mokesčio bazė, beje, būtų nustatoma pagal konsoliduotąją bazę;

12. pabrėžia, kad dabartinis pasiūlymas neapima mokesčių tarifų derinimo ir kad valstybės narės išsaugos galimybę taikyti nuosavus mokesčių tarifus mokesčių mokėtojams tenkančiai mokesčio bazės daliai. Tačiau reikėtų apsvarstyti galimybę įvesti minimalų mokesčio tarifą, kuris būtų toks nedidelis, kad liktų pakankamai galimybių sveikai mokesčių konkurencijai tarp valstybių narių;

13. pabrėžia, kad direktyvą numatoma taikyti įmonėms, įsteigtoms pagal valstybių narių įstatymus, jeigu 1) jų teisinė įsisteigimo forma panaši į vieną iš direktyvos I priede išvardytų formų ir 2) jos turi mokėti vieną iš direktyvos II priede išvardytų pelno mokesčių arba vėliau nustatytą panašų mokesčių („įmonės rezidentės“ arba „ĮR“). Be to, direktyvą numatoma

taikyti įmonėms, įsteigtoms pagal trečiųjų šalių įstatymus, jeigu 1) jų teisinė įsisteigimo forma panaši į vieną iš I priede išvardytų formų ⁽¹⁾ ir 2) jos turi mokėti vieną iš II priede išvardytų pelno mokesčių („įmonės ne rezidentės“ arba „ĮNR“);

14. svarsto, ar BKPMB sistemos nereikėtų taikyti ir partnerystėms;

15. atkreipia dėmesį, kad ĮR ir ĮNR pasiūlyme numatytos taisyklės bus taikomos tik joms pasirinkus, kad jos būtų taikomos;

16. pabrėžia faktą, kad įmonei, kuri veiklą vykdo pagal šioje direktyvoje numatytą sistemą, nebetaikoma nacionalinė pelno mokesčio tvarka visais šioje direktyvoje reguliuojamais klausimais, jeigu nenumatyta kitaip;

17. teigiamai vertina tai, kad atskaitomoms išlaidoms taip pat priklauso mokslinių tyrimų ir plėtros sąnaudos ir sąnaudos, susidariusios dėl didinamo nuosavo kapitalo arba skolos verslo reikmėms. Nepritaria tam, kad būtų iš karto atskaitomos sąnaudos, susijusios su ilgalaikiu ekonominiu turtu;

18. siūlo atskaitomomis išlaidomis taip pat laikyti nuolatines išlaidas aplinkos apsaugai ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimui;

19. pageidauja, kad Komisija apsvarstytų, kokios gali būti neribojamo mokesčių nuostolių perkėlimo vėlesniems finansiniams metams pasekmės, ir išnagrinėtų, kaip taikyti galimas kovos su piktnaudžiavimu priemones;

20. atkreipia dėmesį, kad BKPMB sistema įvedamos tik kitos įmonių pelno mokesčio bazės apskaičiavimo, o ne apskaitos taisyklės. Pasiūlymas neturi poveikio nacionalinėms finansinės apskaitos taisyklėms;

21. laikosi nuomonės, kad norint visiškai pasiekti administracinio supaprastinamo tikslą, reikia ne tik nustatyti bendrą ir konsoliduotą mokesčio bazę, bet ir įvesti bendras ir apskaitos taisykles;

22. pažymi, kad savanoriškai taikant BKPMB dėl dabartinės paskirstymo schemos sumažėtų 11 valstybių narių mokesstinės pajamos. Be to, dėl savanoriškai taikomos BKPMB sumažėtų 21 valstybės narės bendrasis vidaus produktas ir užimtumas;

III. SKIRTINGI POŽŪRIAI

23. primena, kad tiesioginių mokesčių srities teisės aktai taikomi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)

⁽¹⁾ Komisija kasmet patvirtina sąrašą trečiųjų šalių įmonių formų, kurios laikomos panašiomis formomis (pasiūlymo 3 straipsnis).

115 straipsnį, kurio laikydamosi Taryba sprendimus priima vieningai, pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu;

24. nurodo, kad kai kurie nacionaliniai parlamentai Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams pateikė pagrįstas nuomones, kuriose išreiškė nuogąstavimus dėl subsidiarumo principo laikymosi;

IV. POVEIKIS VIETOS IR REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJOMS

25. konstatuoja, kad pasiūlymas netaikomas vietos ir regionų mokesčiams, kadangi jis taikomas tik II priede išvardytiems pelno mokesčiams, o šiame priede iš esmės nurodyti pagrindiniai valstybių narių taikomi tiesioginiai nacionaliniai mokesčiai;

26. vis tik mano, kad pasiūlymas turi didelį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, kadangi didelę jų pajamų dalį sudaro arba 1) remiantis nacionaline mokesčio baze renkami vietos arba regionų mokesčiai, arba dar dažniau – 2) tam tikra nacionalinio pelno mokesčio dalis ⁽²⁾;

27. daro išvadą, kad nors vietos ir regionų mokesčiams pasiūlymas tiesiogiai netaikomas, daugumoje valstybių narių BKPMB sistemos įvedimas turės jiems tiesioginio poveikio. Iš tiesų, nors pasiūlyme tai ir nenumatyta, atrodo savaime aišku, kad valstybės narės, kurios savo mokesčių mokėtojams suteiks galimybę pasirinkti BKPMB, ją taip pat naudos savo vietos ir regionų mokesčiams nustatyti. Jei būtų nuspręsta kitaip, tai reikštų, kad ir toliau mokesčio bazės būtų nustatomos vietos ir regionų lygmeniu pagal senas nacionalines taisykles, o tai, žinoma, iš esmės sumažintų BKPMB sistemos privalumus;

28. mano, kad daugiausia dėmesio reikia skirti būtent šiam pasiūlymo dėl direktyvos aspektui, juo labiau kad II ir III priedai gali būti aiškinami nevienodai. Iš tiesų, III priede nurodyti neatskaitytini mokesčiai kartais yra visiškai vietos ar regioninio pobūdžio. Jei mokesčio bazės nustatomos nacionaliniu lygiu, būtų tikslinga į taikymo sritį įtraukti ir vietos ir regionų lygmens mokesčius, kad mokesčio bazė būtų panaši į Europos lygmeniu nustatytą bazę, kuri bus taikoma nacionaliniu lygmeniu. Kita vertus, jei įmonė pasirenka teikti vieną mokesčių deklaraciją Europos lygmeniu ir jei mokesstinės pajamos vėliau yra perskirstomos, reikėtų, kad vietos ir regionų valdžios institucijos susigrąžintų joms priklausančią dalį;

29. laikosi nuomonės, kad todėl reikėtų aiškiai apibrėžti, kada BKPMB daro poveikį vietos ir regionų valdžios institucijų pelno mokesčiui;

30. turint omenyje, kad bet koks dalinis pelno mokesčio pakeitimas gali turėti poveikio regionams ir kitoms vietos valdžios institucijoms, apgailestauja, kad direktyvoje nėra pateikta jokios konkrečios informacijos apie poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms;

⁽²⁾ Žr. 2011 m. liepos mėn. Center for Strategy & Evaluation Services darbo dokumentą „Vietos ir regionų pelno mokesčiai Europos Sąjungoje“ („Local and Regional Corporate Taxes across the EU“).

V. IŠVADOS

31. kadangi RK stengiasi apginti vietos ir regionų valdžios institucijų interesus, mano, kad prieš pradėdant įgyvendinti pasiūlymą dėl BKPMB direktyvos būtina atlikti išsamų poveikio savivaldybių ir regionų biudžetams vertinimą;

32. todėl pasisako už tai, kad būtų sudaryta iš RK narių, Komisijos ir vietos ir regionų mokesčių administravimo institucijų susidedanti *ad hoc* darbo grupė, kuri atliktų tokią tyrimą;

33. mano, kad visos valstybės narės turėtų išsamiau aptarti pasiūlymo dėl direktyvos pasekmes ir kuo skubiau Komisijai pateikti specialistų atliktais ir nepriklausomais tyrimais pagrįstas pastabas ir vertinimą;

34. mano, kad didesnis mokesčių suderinamas turės poveikio tik tuo atveju, jei BKPMB įsigalios visose valstybėse narėse;

35. abejoja, ar dėl direktyvoje numatytos pasirinkimo galimybės nepadaugės administracinio darbo ir įmonėms, ir mokesčių institucijoms, todėl kelia klausimą, ar nereikia numatyti tik vieno sistemos pasirinkimo pereinamojo laikotarpio. Be to, Regionų komitetas kelia klausimą, ar persvarsčius dokumentą nereikėtų nustatyti reikalavimo pasibaigus šiam pereinamajam laikotarpiui privaloma tvarka taikyti BKPMB bent jau tam tikro dydžio įmonėms;

36. ragina iš karto įvesti BKPMB, kadangi tik taip galima visapusiškai išnaudoti suderinimo teikiamas supaprastinimo galimybes;

37. pasisako už tai, kad būtų persvarstyta paskirstymo schema siekiant geriau atsižvelgti į skirtingų valstybių narių ekonominę padėtį;

38. abejoja, ar turint omenyje šiuo metu Europai kylančias finansines problemas ir daromą neigiamą poveikį mokesstinėms pajamoms ir užimtumui, kaip nurodyta Komisijos poveikio įvertinime ir kituose tyrimuose, dabar yra tinkamas metas pradėti šį tokių svarbų mokesčių derinimo etapą;

39. laikosi nuomonės, kad pasiūlyme dėl direktyvos reikia dar daugiau dėmesio skirti nacionalinių teismų taikomoms teisinių procedūrų taisyklėms;

40. žino, kad Europos įmonės nori supaprastinti su mokesčiais susijusias procedūras, padengti nuostolius grupių viduje ir išvengti dvigubo apmokestinimo ir per didelio apmokestinimo, su kuriuo jos susiduria taikant dabartinę sistemą;

41. tačiau nerimauja dėl valstybėse narėse pastebimų labai nevienodų, bet dažniausiai neigiamų pasekmių tiek mokesčių pajamų, tiek augimo ir užimtumo srityje;

42. svarsto, ar visa BKPMB sistema palengvins įmonių padėtį, ar priešingai pareikalautų mokesčių planavimo, dėl kurio kils papildomų sunkumų. Kadangi sistema yra laisvai pasirenkama, įmonėms iš tiesų teks ją, kaip ir 27 dabartines sistemas, išsamiai išsinagrinėti ir reguliariai persvarstyti savo sprendimą pasirinkti šią sistemą arba ne⁽³⁾;

43. svarsto, ar nėra ne tokių sudėtingų BKPMB sistemos alternatyvų, visų pirma mažoms ir vidutinėms įmonėms, tarpvalstybinio nuostolių užskaitymo srityje. Šuo klausimu primena Komisijos komunikatą COM(2006) 824;

44. galiausiai kelia klausimą, ar priemonė yra proporcinga turint omenyje tai, kokiam Europos įmonių skaičiui ji galėtų būti naudinga;

45. bet kuriuo atveju laikosi nuomonės, kad pasiūlymas dėl direktyvos yra neišsamus, kadangi jame neminimi vietos ir regionų mokesčiai. Dėl to kyla pavojus, kad nacionalinio lygmens problemos virs vietos ir regionų lygmens problemomis, kadangi nepakeitus pasiūlymo vietos ir regionų mokesčių atveju išliktų sistemos skirtumai ir būtinybė skirtingu būdu nustatyti mokesčio bazę. Todėl pritaria tam, kad būtų nustatyta išlyga dėl vietos ir regionų mokesčių, kad valstybės narės galėtų imtis reikiamų priemonių;

46. mano, kad nors ir nekyla abejonių dėl paties principo, kuriuo grindžiama direktyva, vis tik šį pasiūlymą reikėtų persvarstyti atsižvelgiant į tai, kad reikia a) pakankamų kiekybinių ir kokybinių rodiklių, kad būtų galima visapusiškai įvertinti tokio pobūdžio tarpvalstybinio pasiūlymo reikšmę subsidiarumui, b) daugiau duomenų apie visus BKPMB padarinius ir c) atlikti pasiūlymo poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms analizę.

⁽³⁾ Žr. Leon Bettendorf Michael, P. Devereux, S. Loretz ir Albert van der Horst „Pelno mokesčio reforma ES. Argumentai už ir prieš“ (*Corporate tax reform in the EU: Weighing the pros and cons*), Vox, 2011 m. kovo mėn.

VI. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

COM(2011) 121 galutinis

12 straipsnis

Atskaitomos išlaidos

Įterpti tekstą:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Atskaitomos išlaidos apima visas pardavimo sąnaudas ir išlaidas, išskaičius pridėtinės vertės mokestį, kurias mokesčio mokėtojas patiria siekdamas gauti pajamų arba jas užsitikrinti, įskaitant mokslinių tyrimų ir plėtros sąnaudas bei sąnaudas, susidariusias dėl didinamo nuosavo kapitalo arba skolos verslo reikmėms.	Atskaitomos išlaidos apima visas pardavimo sąnaudas ir išlaidas, išskaičius pridėtinės vertės mokestį, kurias mokesčio mokėtojas patiria siekdamas gauti pajamų arba jas užsitikrinti, įskaitant mokslinių tyrimų ir plėtros sąnaudas bei sąnaudas, susidariusias dėl didinamo nuosavo kapitalo arba skolos verslo reikmėms. <u>Atskaitomomis išlaidomis taip pat laikomos nuolatinės išlaidos aplinkos apsaugai ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimui.</u>

Paaiškinimas

Kad būtų veiksmingai sprendžiamos gamtinės aplinkos niokojimo ir klimato kaitos problemos, rekomenduojama apmokestinant verslą numatyti elementus, kurie skatintų mokesčių mokėtojus daugiau investuoti į aplinkos apsaugą.

2 pakeitimas

COM(2011) 121 galutinis

133 straipsnis

Peržiūra

Įterpti tekstą:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Praėjus penkeriems metams po šios direktyvos įsigaliojimo, Komisija peržiūri jos taikymą ir pateikia Tarybai šios direktyvos veikimo ataskaitą. Ataskaitoje visų pirma pateikiama šios direktyvos XVI skyriuje nustatyto mechanizmo poveikio analizė mokesčio bazių paskirstymui tarp valstybių narių.	Praėjus penkeriems metams po šios direktyvos įsigaliojimo, Komisija peržiūri jos taikymą ir pateikia Tarybai šios direktyvos veikimo ataskaitą. Ataskaitoje visų pirma pateikiama šios direktyvos XVI skyriuje nustatyto mechanizmo poveikio analizė mokesčio bazių paskirstymui tarp valstybių narių. <u>Be to, šioje ataskaitoje turi būti pateiktas direktyvos poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms vertinimas.</u>

Paaiškinimas

Kadangi negalima paneigti, kad ši direktyva turės nemažą poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, praėjus penkeriems metams po direktyvos įsigaliojimo Komisija privalo taip pat įvertinti poveikį regionų ir vietos biudžetams.

2011 m. gruodžio 14 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO

2012 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 310 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	840 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT